

**ŽELJEZNIČKA
INFRASTRUKTURA
CRNE GORE
AD-PODGORICA**

Broj: 6459

Podgorica, 25.06.2025. godine

ODBORU DIREKTORA

PREDMET: Dostava Izvještaja nezavisnog revizora o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza ŽICG AD – Podgorica za 2024. godinu – na upoznavanje

Uvaženi,

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica je u obavezi, shodno članu 29 Zakona o reviziji („Službeni list Crne Gore“, broj 001/17 od 9.1.2017. godine), da vrši reviziju finansijskih iskaza.

Reviziju istih za 2024. godinu u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, obavila je Revizorska kuća „ABC Global financial services group“.

U prilogu dostavljamo Izvještaj nezavisnog revizora na upoznavanje.

S poštovanjem,

IZVRŠNA DIREKTORICA
Marina Bošković, dipl.ing.el.

**„ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE“ AD
PODGORICA**

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH
ISKAZA ZA 2024. GODINU**

Podgorica, Jun 2025. godine

SADRŽAJ:

	strana
Izvještaj nezavisnog revizora	3
Finansijski iskazi	7
Napomene	25
izvještaj menadžmenta	62

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Željeznička infrastruktura Crne Gore AD, Podgorica

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Akcionarskog društva Željeznička infrastruktura Crne Gore, Podgorica (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja) na dan 31. decembra 2024. godine, iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha), iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2024. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama objelodanjenim u Napomeni III. uz finansijske iskaze.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji ("Službeni list Crne Gore", br. 001/17) i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku našeg izvještaja Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe ("IESBA Kodeks") i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Skretanje pažnje

Prihod iz Budžeta po osnovu otplate Međunarodnih Kredita (Subvencije)

Društvo u Napomeni br.4 (640101) *Prihod iz Budžeta po osnovu otplate Međunarodnih Kredita (Subvencije)* objelodanjuje da prihod evidentiran u finansijskim iskazima Društva po ovom osnovu na kraju 2024. godine iznosi 4.999.157 €.

Prihod od Vlade za 2024. godinu u iznosu 4.999.157 € je dat u svrhu otplate kredita:

- Kredit Evropske banke za obnovu i razvoj – Ugovor br. 40344 od 11.12.2009. godine,
- Kredit Evropske banke za obnovu i razvoj – Ugovor br. 37232 od 06.04.2009. godine,
- Kredit Evropske investicione banke – Ugovor br. 25980 od 03.01.2011. godine,
- Kredit Evropske investicione banke – Ugovor br. 85597 od 20.03.2017. godine.

Obaveze po osnovu dugoročnih kredita se knjiže u klasi 4150, dok obaveze po osnovu kratkoročnih kredita u klasi 4240. Investicije u toku (klasa 0270), se finansiraju po 2 osnova i upravo jednim dijelom iz Kredita, a drugim dijelom iz Donacija EU fondova. Isplata Kredita je odobrena našem Društvu Budžetom Crne Gore, po osnovu plaćanja obaveza prema Međunarodnim Kreditorima EIB i EBRD - na poziciji 431, Ostali transferi institucijama. U Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, stoji da se konto 431, odnosi na zahtjeve za plaćanje bez odgovarajućeg činjena protivusluge. U periodu 2016-2024. godine od strane Države Crne Gore, Društvu je za plaćanje međunarodnih kreditnih obaveza uplaćen iznos od 36.905.355,93€, a s obzirom da se do kraja prethodnih godina - nije donosio Zaključak Vlade po osnovu protivusluga, Društvo je pomenuta sredstva knjižilo na konto prihoda (u klasi 640), kao što je bilo i ranijih godina, po osnovu međunarodnih kredita i na osnovu Dopisa Ministarstva finansija broj 11070 od

20.12.2023. godine koji je priložen u Napomenama a kojim Ministarstvo finansija u odgovoru na dopis Ministarstvo pomorstva i saobraćaja, potvrđuje saglasnost sa mišljenjem Ministarstva pomorstva i saobraćaja te da smatra da je potrebno da Vlada Crne Gore usvoji i zaključak kojim bi se i formalno donijela odluka da predmetna sredstva nijesu bespovratna te da će se ovakve uplate konvertovati u akcijski kapital i na taj način uvećati vlasništvo Države u predmetnom Društvu kao i da navedena sredstva treba da imaju isti tretman knjiženja u poslovnim knjigama Društva, kao i prethodnih godina, do donošenja Zaključka Vlade. Navedeno je potvrđeno i u Odgovoru br 02-344/25-3652/2 Ministarstva saobraćaja, Direktorijata za željeznički saobraćaj od 19.5 2025 godine na Zahtjev AD ŽICG za dostavljanje Zaključka ili Odluke o dokapitalizaciji za 2024. godinu po osnovu transferisanih sredstava u svrhe otplate međunarodnih kredita, a koji je priložen u Napomenama.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Društvo u Napomeni br.15 *Nekretnine, postrojenja i oprema* objelodanjuje da je suočeno sa problemom oko prenosa vlasništva nad imovinom ovoga Društva, koja je postupajući od strane Uprave za nekretnine u listovima nepokretnosti, upisana kao svojina Države Crne Gore, a Željezničkoj infrastrukturi je dato pravo upravljanja. Na ovaj način Društvo je dovedeno u situaciju da mora iz svojih poslovnih knjiga izvršiti isknjižavanje imovine koja nije u vlasništvu Društva.

Naime, prilikom ovakvog upisa zanemarena je najvažnija činjenica da je ŽICG AD - Podgorica akcionarsko društvo u kojem Država jeste većinski vlasnik sa 72,44 %, ali postoje i manjinski akcionari, koji zbog ovakvih postupanja mogu potraživati naknadu štete, koji sigurno neće biti saglasni sa smanjenjem imovine Društva, a neposredno i sa smanjenjem akcijskog kapitala. U predmetima (koji se odnose na područne jedinice Podgorica i Mojkovac) Upravni sud je odlučio u korist ovog Društva i vratio postupak na ponovno odlučivanje područnim jedinicama Uprave za nekretnine PJ Podgorica i Mojkovac. Zbog ovakvih radnji koje se odnose na promjenu prava svojine, ŽICG AD-Podgorica je, u cilju izbjegavanja mogućih neželjenih posljedica, podnosila žalbe nadležnim organima na Rješenja Uprave za nekretnine, kojima je izvršen prenos vlasništva sa ŽICG na državu. Za pojedine opštine postupak po žalbama je u toku.

U postupcima u kojima su se stekli zakonski uslovi, podnešene su tužbe Upravnom sudu Crne Gore. U jednom predmetu (koji se odnosi na područnu jedinicu Podgorica), Upravni sud Crne Gore je odlučio u korist ovog Društva i vratio postupak na ponovno odlučivanje Upravi za nekretnine PJ Podgorica. U ostalim sporovima, još uvijek se čeka poziv za ročište pred Upravnim sudom Crne Gore. Smatrajući da Zakon o državnoj imovini i Zakon o željeznici prilikom ispisa imovine nije tumačen na pravi način, ovo Društvo je pokrenulo postupke nadležnim organima na Rješenja Uprave za nekretnine.

Mišljenje Društva je da bi sva imovina ovog Društva koja ne potpada pod pojam infrastrukture u smislu Zakona o željeznici, trebala da se vrati u svojinu ŽICG AD Podgorica (Mišljenje Državne revizorske institucije je dato u Napomeni). Takođe, Društvo predlaže da se preduzmu neophodne aktivnosti u cilju rješavanja ovog problema, zbog mogućih neželjenih posljedica, koje bi se ogledale u obavezi ŽICG AD-Podgorica, da nadoknadi štetu koja bi nastala pokretanjem tužbi manjinskih akcionara. Društvo navodi činjenicu da se imovina i dalje nalazi u Bilansima Društva, dok Vlada ne donese Odluku o načinu obeštećenja manjinskih akcionara, a samim tim i amortizacija ostaje u Bilansima, imajući u vidu da se svake godine startuje sa iznosom troška amortizacije u vrijednosti od cca 7 mil.eura.

Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovim pitanjima.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Izvještaj menadžmenta (koji ne uključuje finansijske iskaze i izvještaj revizora o njima) za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2024. Naše mišljenje o finansijskim iskazima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uvjeravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih iskaza, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedosljednost između njih i finansijskih iskaza ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, iste predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Izvještajem menadžmenta, sproveli smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru da li je Izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih iskaza, po našem mišljenju:

- informacije objelodanjene u Izvještaju menadžmenta za 2024. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa finansijskim iskazima Društva za 2024. godinu;

- Izvještaj menadžmenta za 2024. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu; i

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahtijeva da tu činjenicu saopštimo u izvještaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i ostalim računovodstvenim propisima primenljivim u Crnoj Gori, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Društva.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih iskaza tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih iskaza u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima. Utvrdili smo sledeće ključno pitanje revizije za saopštavanje u našem Izvještaju:

Ključna pitanja revizije	Postupci primenjeni na ključna pitanja
1. Priznavanje prihoda (tačnost i vremenski period evidentiranja) Napomena 4 uz finansijske iskaze	
Postoji inherentni rizik u vezi sa tačnošću priznatih prihoda koji proizilaze iz procedura Društva i Programa održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture Vlade Crne Gore.	Obezbedili smo razumijevanje procesa vezanih za priznavanje prihoda.
Računovodstvene politike su objelodanjene u Napomeni 3 Prihodi i rashodi	Pribavili smo eksterne potvrde povezane sa prihodima i tretmanom u skladu sa Programom održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture Vlade Crne Gore.
	Sproveli smo suštinske analitičke procedure vezane za značajne vrste prihoda, kao i specifične procedure kako bismo se uvjerili u tačnost i kompletnost priznatih prihoda.
	Na bazi sprovedenih procedura zaključili smo da je Društvo priznavalo prihode u skladu sa primjenim računovodstvenim politikama.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjeravanja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ukoliko se može u razumnoj mjeri očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

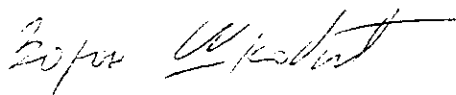
Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije.

Mi takođe:

- Identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva.
- Vršimo procjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u našem izvještaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu da imaju za posljedicu prestanak poslovanja Društva u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne poslovne promjene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.
- Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.
- Dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i, gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih iskaza za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

ABC GFSG – društvo za reviziju
Jovana Tomaševića 13, Podgorica

dr Zoran Škobić, ovlašćeni revizor

Podgorica, 23. jun 2025. godine

Broj: 6121/1
Podgorica, 20.06.2025. god.

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

na dan 31.12.2024. godine

Broj iskaza

108228/2024

Popunjava pravno lice
Matični broj: 02723816 Šifra djelatnosti: 4212
Popunjava: Vesna Bubanja
Naziv: ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD PODGORICA
Sjedište: TRG GOLOOTIČKIH ŽRTAVA BR. 13, PODGORICA, CRNA GORA

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
00	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	002		575414253	580020651	586600299
01	I. NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003		3441836	3798458	4339548
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncesije, patent, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005	14	3441836	3798458	4339548
012	3. Goodwill	006				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	008		571711038	575978797	582034037
020 i 022	1. Zemljište i objekti	009	15	543907078	549048073	553142369
023	2. Postrojenja i oprema	010	15	10238486	10886131	12001908
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011	15	58763	58968	58763
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013		4568	4569	4568
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014		54195	54399	54195
028 i 027	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015	15	17506711	15985625	16830997
	III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016		261379	243396	226714

030, 039 (dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	017				
033 (dio ,039 (dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	018				
031 (dio ,032 (dio ,039 (dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019	16	208653	178884	152092
033 (dio ,039 (dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	020				
031 (dio ,032 (dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	021				
032 (dio ,034,0 35,036, 039 (dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti)	022				
038,03 9(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023	16	52726	64512	74622
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	024				
	D. OBRTNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025		14470962	14274193	14841392
	I. ZALIHE (027 do 030)	026		3484148	4014564	3395197
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	027	17	3484148	3957580	3308213
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	029				
15	4. Dati avansi	030	17		56984	86984
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031		4580846	4248455	3283812
202,20 3,209 (dio)	1. Potraživanja od kupaca	032	18	133034	330003	327295
200,20 9(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033				
201,20 9(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	034	18	3532892	3220585	2587085
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035		914920	697867	369432
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036				

27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	037	18	645533	354367	18785
21, 22 ,osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	038	18	269387	343500	350647
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039		2255989	2172099	2093099
236 (dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namijenjeno trgovanju	040				
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	041				
23 osim 236 (dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	042	19	2255989	2172099	2093099
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043	20	4149979	3839075	6069284
04	V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				
28 osim 288	E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	045	21	7273	13701	28051
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046		589892488	594308545	601469742
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		508121607	510549576	513736350
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	22	439663127	439663127	439663127
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109+110)	105		108328584	108448455	108421662
321	1. Zakonske rezerve	106				
322 (dio)	2. Statutarne rezerve	107				
322 (dio)	3. Druge rezerve	108				

330 i potr. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109	22	108328584	108448455	108421662
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacije rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111		-39870104	-37562006	-34348439
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112		546471	546471	156799
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113				389839
350	3. Gubitak ranijih godina	114		38108477	37169427	34895077
351	4. Gubitak tekuće godine	115		2308098	939050	
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117		24763490	27419196	31536900
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118		418914	395655	265549
404 (dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119	23	418914	395655	265549
400 (dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122		24344576	27023541	31271351
414, 415	1. Dugoročni krediti	123	24	22408169	25088204	29392987
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	124	25	1936407	1935337	1878364
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	125	26			

495 (dio)	D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	126	27	44023062	42612282	42788070
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127		11827845	12571007	12251938
467	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128	31	559129	444391	471209
	II KRATKOROČNE OBAVEZE (130 do 137)	129		11268716	12126616	11780729
422 (dio), 423 (dio), 424 (dio), 425 (dio), 426 i 429 (dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130	28	100542	97227	87556
422 (dio), 423 (dio), 424 (dio), 425 (dio) i 429 (dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131	28	2680034	4353690	4304783
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132	29	8966	8966	8966
433, 434, 440- 449	4. Obaveze prema dobavljačima	133	29	1584417	2041532	2254803
439 (dio)	5. Obaveze po mjenicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137		6894757	5625201	5124621
439 (dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139	30	6894757	5618967	5124621
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140	30		6234	
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				

427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
490. 491, 494, 495 (dio), 496, 497 i 499	F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	143	30	1156484	1156484	1156484
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144		589892488	594308545	601469742

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG” broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU
EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 16.05.2025.

Datum obrade 16.05.2025.

Datum štampe 16.05.2025.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Vesna Bujanja

Odgovorno lice

Marina Bošković

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/
u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

Broj iskaza
108228-2024

Popunjava pravno lice
Matični broj: 02723816 Šifra djelatnosti: 4212
Popunjava: Vesna Bubanja
Naziv: ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD PODGORICA
Sjedište: TRG GOLOOTIČKIJI ŽRTAVA BR. 13, PODGORICA, CRNA GORA

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
60 i 61	1. Prihodi od prodaje - neto prihod	201	4	14551	69085
630 i 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204		19153062	20102006
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205	4	19144588	19922904
67, 691 i 692	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206	12	8474	179102
68. sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210+210a)	208		11409023	12044736
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	209	5	2767226	2881505
53, 54 (dio) i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210	7	1599673	1897570
540	c) Amortizacija	210 a	8	7042124	7265661
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211		9127719	8249059
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212	6	6943664	6127137
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213	6	2184055	2121922
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214		199711	136585
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		1442101	1501930
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216		542243	483407
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217			

580, 581, 582, 589(dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218	9		
584, 589(dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine (osim finansijske)	219			
57, 591 i 592	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220	13	176547	53675
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221		-1545676	-176379
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222			
660 (dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
661 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
669 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226			
660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227			
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio),663 (dio),664 (dio),669 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229			
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230		4520	4214
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
662 (dio),663 (dio),664 (dio),669 (dio)	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233	10	4520	4214
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtno imovine (235-236)	234		-269347	

683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
583, 585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236		269347	
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237		647235	766885
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	238			
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240	11	647235	766885
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	241		-912062	-762671
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242		-2457738	-939050
690 – 590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244		-2457738	-939050
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245			
721	1. Tekući porez na dobit	246			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247			
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248		-2457738	-939050
	VI. Bruto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom / (250 do 257)	249		-119870	-2247558
330	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250		-119870	26792
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			

332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	256			
337	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			-2274350
	VII. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda u vezi sa drugim stavkama rezultata /povezanim sa kapitalom/	258			
	VIII. Neto rezultat drugih stavki rezultata povezanih sa kapitalom/ (249-258)	259		-119870	-2247558
	IX. Neto sveobuhvatni rezultat (248+259)	260		-2577608	-3186608
	X. Zarada po akciji	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. Neto rezultat koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica	264			
	XII. Neto rezultat koji pripada učešćima koji ne obezbjeđuju kontrolu	265			

Obrazac uskladen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U

Datum prijema 16.05.2025.

Datum obrade 16.05.2025.

Datum štampe 16.05.2025.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Vesna Bubanja

Odgovorno lice

Marina Bošković

Broj: 6124/3
 Podgorica 20.06.2025

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

Broj iskaza
 108228/2024

Popunjava pravno lice
Matični broj: 02723816 Šifra djelatnosti: 4212
Popunjava: Vesna Bubanja
Naziv: ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD PODGORICA
Sjedište: TRG GOLOOVIČKIH ŽRTAVA BR. 13 . PODGORICA, CRNA GORA

Pozicija	Opis	Red broj	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red broj	Ostali kapital	Red broj	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Red broj	Emisiona premija (rn 320)	Red broj	Rezerve (rn 321, 322)	Red broj	Revalorizacije rezerve (grupa 33)	Red broj	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red broj	Gubitak (grupa 35)	Red broj	Otkupljene sopstvene akcije udjeli (rn 237)	Red broj	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6 +7+8-9-10)
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1.	Stanje na dan 01.01. godine	401	439663127	410		419		428		437		446	108421663	455	546471	464	34895077	473		482	513736184
2.	Efekt retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402		411		420		429		438		447		456		465	2274350	474		483	-2274350
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01. godine (r.br. 1+2)	403	439663127	412		421		430		439		448	108421663	457	546471	466	37169427	475		484	511461834
4.	Neto promjene u godini	404		413		422		431		440		449	26792	458		467	939050	476		485	-912258
5.	Stanje na dan 31.12. godine (r.br. 3+4)	405	439663127	414		423		432		441		450	108448455	459	546471	468	38108477	477		486	510549576
6.	Efekt retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406		415		424		433		442		451		460		469		478		487	
7.	Korigovano početno stanje na dan 31.12. godine (r.br. 5+6)	407	439663127	416		425		434		443		452	108448455	461	546471	470	38108477	479		488	510549576

8.	Neto promjena u godini	408		417		426		435		444		453	-119870	462		471	2308098	480		489	-2427968
9.	Stanje na dan 31.12. godine (r.br. 7+8)	409	439663127	418		427		436		445		454	108328585	463	546471	472	40416575	481		490	508121608

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

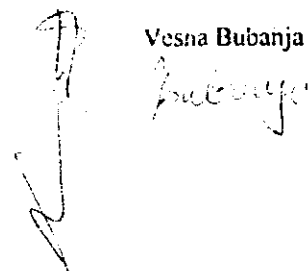
Datum prijema 16.05.2025.

Datum obrade 16.05.2025.

Datum štampe 16.05.2025.

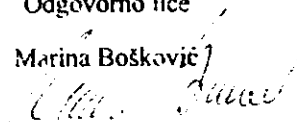
Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Vesna Bubanja

Odgovorno lice

Marina Bošković

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE - direktna metoda

u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

Broj iskaza

108228/2024

Popunjava pravno lice
Matični broj: 02723816 Šifra djelatnosti: 4212
Popunjava: Vesna Bubanja
Naziv: ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD PODGORICA
Sjedište: TRG GOLOOTIČKIH ŽRTAVA BR. 13, PODGORICA, CRNA GORA

Pozicija	Red. br	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	17046845	18763352
1. Prodaja i primljeni avansi	302	1944277	2247820
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	4465	126833
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	15098103	16388699
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	14440001	15760281
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	5569499	6485797
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	8223268	8249059
3. Plaćene kamate	308	647234	999539
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		25886
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	2606844	3003071
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312	3276915	18578
1. Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314	13451	
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	315	3263409	18578
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317	55	
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	678239	45
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	678239	45
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I -II)	322	2598676	18533
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323	13335	2028186
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	325		1963490
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326	13335	64696
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	4907951	7279999

1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	329	4907951	7279999
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	-4894616	-5251813
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	310964	-2230209
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	3839075	6069284
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	4149979	3839075

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U

Datum prijema 16.05.2025.

Datum obrade 16.05.2025.

Datum štampe 16.05.2025.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Vesna Bubanja

Odgovorno lice

Marina Bošković

Zbirna izjava o poslovanju za 2024.

6121 / 7

Podgorica 20. 06. 2025

STATISTIČKI ANEKS

ra dan 31.12.2024. godine

Broj iskaza

108228-2024

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02723816	Šifra djelatnosti: 4212
Popunjava: Vesna Bućanja	
Naziv: ZELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD PODGORICA	
Sjedište: TRG GOLOOTIČKIH ŽRTAVA BR. 13, PODGORICA, CRNA GORA	

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	Prosječan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca podijeljen sa brojem mjeseci)	001		814	817
60	Prihodi od prodaje robe	002			
61	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	003		14551	69085
62	Prihodi od aktiviranja u?inaka i robe	004			
640	Prihodi od subvencija, prihodi od dotacija i prihodi od donacija	005		16850784	17444203
650	Prihodi od zakupnina	006		2096773	2469253
673	Dobici od prodaje materijala	007			
501	Nabavna vrijednost prodate robe	008		13387	34085
511	Troškovi materijala za izradu	009		1488072	1290885
512	Troškovi ostalog materijala (režijskog)	010		257959	363029
513	Troškovi goriva i energije	011		1007808	1193507
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	012		8091421	7239542
529	Naknada troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu	013		164075	118947
53	Troškovi proizvodnih usluga	014		465073	586601
531 i 532	Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja	015		448979	572100
533	Troškovi zakupnina	016		6000	6000
534 i 535	Troškovi sajnova i troškovi reklame i prepagande	017		165	
536	Troškovi istraživanja	018			
550 i 551	Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije	019		524940	756103
552 i 553	Troškovi premija osiguranja i troškovi platnog prometa	020		72004	74551
573	Gubici od prodaje materijala	021			
10	Zalihe materijala	022		3484148	3957580

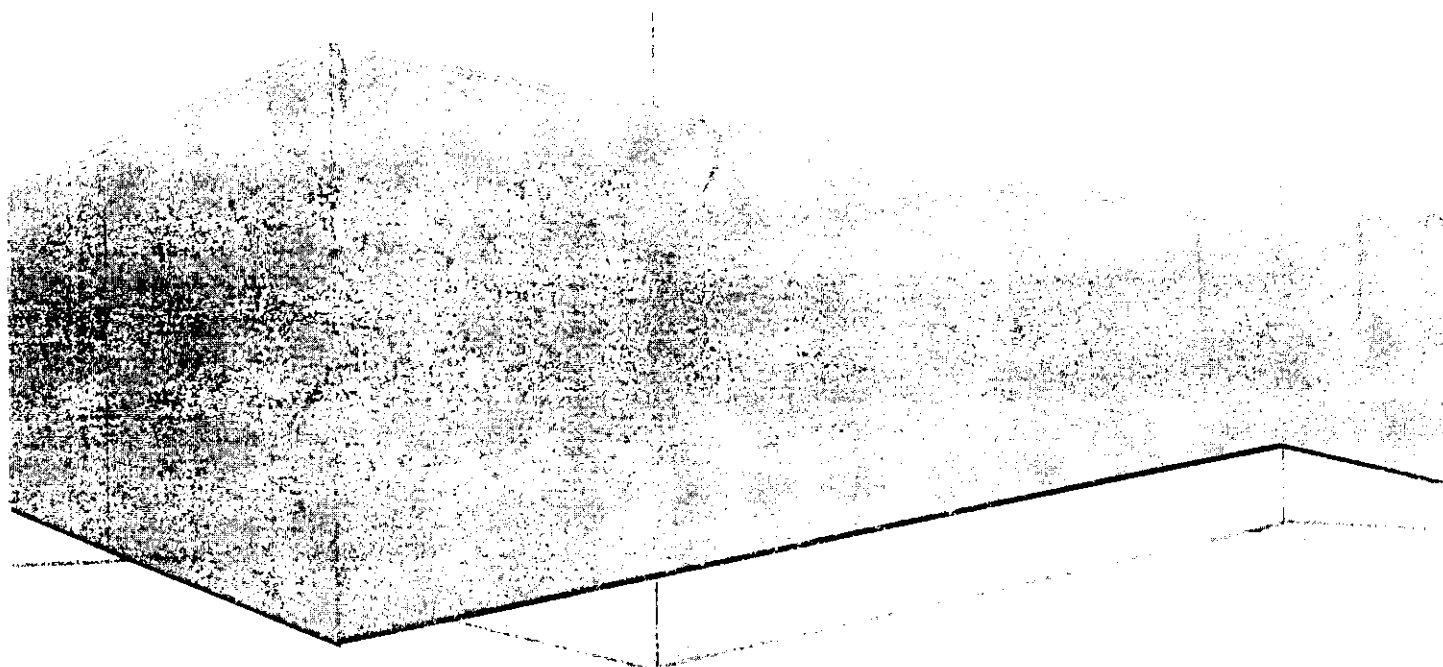
11	Zalihe nedovršene proizvodnje	023			
12	Zalihe gotovih proizvoda	024			
13	Zalihe roba	025			
	Analitički prikaz nematerijalne imovine pravnog lica				
652	Prihodi od naknade po osnovu patenata	026			
652	Prihodi po osnovu autorskih prava	027			
652	Prihodi od prodaje licenci	028			
010	Ulaganja u razvoj	029			
0100	Ulaganja u razvoj tržišta, sa efektom dužim od jedne godine	030			
0101	Ulaganja u razvoj tehnologije, sa efektom dužim od jedne godine	031			
0102	Ulaganja u razvoj proizvoda, sa efektom dužim od jedne godine	032			
0103	Ostali izdaci za razvoj	033			
0108	Ispravka vrijednosti ulaganja u razvoj	034			
0109	Obezbjeđivanje vrijednosti ulaganja u razvoj	035			
011	Koncesije, patenti, licence i slična prava	036			
0110	Koncesije	037			
0111	Patenti	038			
0112	Licence	039			
0113	Pravo na industrijski uzorak, žig, model, zaštitni znak i sl.	040			
0114	Druga slična prava	041			
0118	Ispravka vrijednosti koncesija, patenata, licenci i sličnih prava	042			
0119	Obezbjeđivanje koncesija, patenata, licenci i sličnih prava	043			
012	Goodwill	044			
0120	Goodwill nastao po osnovu stečajne (pripojene) neto imovine drugog pravnog lica	045			
0121	Goodwill nastao po osnovu kupovine akcija i udjela u drugom pravnom licu	046			
0129	Obezbjeđivanje goodwill-a	047			
014	Ostala nematerijalna ulaganja	048			
0140	Računarski programi	049			
0141	Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta	050			
0142	Ulaganja u lizing	051			

**ŽELJEZNIČKA
INFRASTRUKTURA
CRNE GORE
AD-PODGORICA**

Napomene uz Finansijske iskaze
na 31.12.2024. godine

NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE CRNE GORE ZA 2024. GODINU

ISKAZ O FINANSUSKOJ POZICIJI / BILANS USPJEHA / NA DAN 31.12.2024. GODINE

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća 2024. godina	Prethodna 2023. godina
1	2	3	4	5	
60 i 61	1. Prihodi od prodaje - neto prihod	201	4	14.551	69.085
630 i 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
64 i 65	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204		19.153.062	20.102.006
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205	4	19.144.588	19.922.904
67	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206	12	8.474	179.102
68, sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210)	208		11.409.022	12.044.736
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	209	5	2.767.226	2.881.505
53, dio 54 (544+545+549) i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (rezerviranja i ostali poslovnih rashodi)	210	7	1.599.673	1.897.570
540	Amortizacija	210a	8	7.042.124	7.265.661
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211		9.127.719	8.249.059
5200+526000+526002+529	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212	6	6.943.664	6.127.137
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213	6	2.184.055	2.121.922
5207	1/ Troškovi poreza	214		199.711	136.585
tekući promet-potražna: 4520+4530+453300+464001	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		1.442.101	1.501.930
52-neto-tr.poreza-tr za penzije	3/ Troškovi doprinosa	216		542.243	483.407
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217		0	0
582	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218	9		
584, 589 (dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)	219			
57	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220	13	176.547	53.675
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221		-1.545.676	-176.379
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222		0	0
660 (dic)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
661 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
669 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226		0	0
660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227			
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229			
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230		4.520	4.214
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
66	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233	10	4.520	4.214
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	234		-269.347	0
683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236		269.347	
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237		647.234	766.885
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	238			

561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562 + 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240	11	647.234	766.885
	II. Finansijski rezultat (222+225+230+234-237)	241		-912.062	-762.671
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242		-2.457.738	-939.050
690 – 590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244		-2.457.738	-939.050
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245		0	0
721	1. Tekući porez na dobit	246			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247			
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248		-2.457.738	-939.050
3– tekući promet	VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (250 do 257)	249		-119.871	-2.247.558
33– tekući promet	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250		-119.871	25.792
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			
332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu: hedžinga tokova gotovine	256			
35– tekući promet	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			-2.274.350
	VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/	258			
	VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (249-258)	259		-119.871	-2.247.558
	IX. NETO SVEOBUHVAJNI REZULTAT (248+259)	260		-2.577.608	-3.186.608
	X. ZARADA PO AKCIJI	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA	264			
	XII. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA KOJI NE OBEZBEĐUJU KONTROLU	265			

Priloženi finansijski iskazi potpisani su u ime rukovodstva Društva dana 17. Aprila 2025. godine:

Lice odgovorno za sastavljanje Finansijskih iskaza
Rukovoditeljka Službe za računovodstvene poslove
Vesna Bujanja, dipl.ecc.

Direktorica Sektora za finansije
Sandra Vukčević, spec.sci.fin.menadžmenta

Izvršna direktorica
Marina Bošković, dipl.ing.el.

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI / BILANS STANJA / NA DAN 31.12.2024. GODINE

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	IZNOSI		
				Tekuća 2024. godine	Kranje stanje 2023. godine	Početno stanje 2023. godine
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	002		575.414.253	580.020.652	586.600.300
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003		3.441.836	3.798.458	4.339.548
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncesije, patent, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005	14	3.441.836	3.798.458	4.339.548
012	3. Goodwill	006				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	008		571.711.039	575.978.797	582.034.038
020 i 022	1. Zemljište i objekti	009	15	543.907.079	549.048.073	553.142.369
023	2. Postrojenja i oprema	010	15	10.238.486	10.886.131	12.001.908
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011	15	58.763	58.968	58.763
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013		4.569	4.569	4.569
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014		54.195	54.399	54.195
027 i 028	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015	15	17.506.711	15.985.625	16.830.997
	III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016		261.379	243.396	226.714
030, 039(dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	017		0	0	0
033(dio), 039(dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	018				
031(dio), 032(dio), 039(dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019	16	208.653	178.884	152.091
033(dio), 039(dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	020				
031(dio), 032(dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	021				
032(dio), 034, 035, 036, 039(dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)	022				
038, 039(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023	16	52.726	64.513	74.622
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	024				
	D. OBRTNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025		14.470.962	14.274.193	14.841.391
	I. ZALIHE (027 do 030)	026		3.484.148	4.014.564	3.395.197
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	027	17	3.484.148	3.957.580	3.308.213
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	029			0	0
15	4. Dati avansi	030	17	0	56.984	86.984
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031		4.580.846	4.248.455	3.283.811
20	1. Potraživanja od kupaca	032	18	133.034	330.003	327.294
200, 209(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033				
201, 209(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica (Montecargo, ŽPCG, OŽVS)	034		3.532.892	3.220.585	2.587.085
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035		914.920	697.867	369.432
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036				
27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	037	18	645.533	354.367	18.784
21, 22, osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	038	18	269.387	343.500	350.647
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039		2.255.989	2.172.099	2.093.099
236(dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju	040				
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	041				
23 osim 236(dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	042	19	2.255.989	2.172.099	2.093.099
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043	20	4.149.979	3.839.075	6.069.284
04	V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				
28 osim 288	E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	045	21	7.273	13.701	28.051
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046		589.892.488	594.308.545	601.469.742

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj,	Napomena broj	Tekuća 2024. godine	Kranje stanje 2023. godine	iznosi Početno stanje 2023. godine
1	2	3	4	5	6	7
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		508.121.607	510.549.576	513.736.350
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	22	439.663.127	439.663.127	439.663.127
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105		108.328.585	108.448.455	108.421.663
321	1. Zakonske rezerve	106				
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107				
322(dio)	3. Druge rezerve	108				
330	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109	22	108.328.585	108.448.455	108.421.663
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111		-39.870.104	-37.562.006	-34.348.439
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112		546.471	546.471	156.798
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113				389.839
350	3. Gubitak ranijih godina	114		38.108.477	37.169.427	34.895.077
351	4. Gubitak tekuće godine	115		2.308.098	939.050	
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117		24.763.490	27.419.196	31.536.900
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118		418.914	395.655	265.548
404000+404100	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119	23	418.914	395.655	265.548
400(dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122		24.344.576	27.023.541	31.271.351
415	1. Dugoročni krediti	123	24	22.408.169	25.088.204	29.392.987
419	2. Ostale dugoročne obaveze	124	25	1.936.407	1.935.337	1.878.364
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	125	26			
495(dio)	D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMIJENE DONACIJE	126	27	44.023.062	42.612.282	42.786.071
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127		11.827.845	12.571.008	12.251.938
404001+404101+409	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	128	31	559.129	444.393	471.209
	II. KRATKOROČNE OBAVEZE (130 do 137)	129		11.268.716	12.126.617	11.780.728
429	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130	28	100.542	97.227	87.556
424	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131	28	2.680.034	4.353.590	4.304.783
430	3. Primijeni avansi, depoziti i kaucije	132	29	8.966	8.966	8.366
433 i 434	4. Obaveze prema dobavljačima	133	29	1.584.416	2.041.532	2.254.803
439(dio)	5. Obaveze po menicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137		6.894.757	5.625.201	5.124.621
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139	30	6.894.757	5.618.967	5.124.621
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140	30		6.235	
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
499	F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	143	30	1.156.484	1.156.484	1.156.484
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144		589.892.488	594.308.545	601.469.742

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU - NA DAN 31.12.2024. GODINE

Pozicija	OPIS	Red. br.	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red. br.	Revalorizacijske rezerve (grupa 33)	Red. br.	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red. br.	Gubitak (grupa 35)	Red. br.	Ukupno
	1		2		3		4		5		6=2+3+4+5
1.	Stanje na dan 1.1.2023. godine	401	439.663.127	446	108.421.663	455	546.471	464	34.895.077	482	513.736.184
2.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402		447		456		465	2.274.350	483	-2.274.350
3.	Korigovano početno stanje na dan 1.1.2023. godine (r.br. 1+2)	403	439.663.127	448	108.421.663	457	546.471	466	37.169.427	484	511.461.834
4.	Neto promjene u 2023. godini	404		449	26.792	458		467	939.050	485	-912.258
5.	Stanje na dan 31.12.2023. godine (r.br. 3+4)	405	439.663.127	450	108.448.455	459	546.471	468	38.108.477	486	510.549.576
6.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406		451		460		469		487	0
7.	Korigovano početno stanje na dan 1.1.2024. godine (r.br. 5+6)	407	439.663.127	452	108.448.455	461	546.471	470	38.108.477	488	510.549.576
8.	Neto promjene u 2024. godini	408		453	-119.871	462		471	2.308.098	489	-2.427.969
9.	Stanje na dan 31.12.2024. godine (r.br. 7+8)	409	439.663.127	454	108.328.585	463	546.471	472	40.416.575	490	508.121.608

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE - NA DAN 31.12.2024. GODINE

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća 2024. godina	Prethodna 2023. godina
1	2	3	3
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	17.046.845	18.763.352
1. Prodaja i primljeni avansi	302	1.944.277	2.247.820,58
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	4.465	126.832,82
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	15.098.103	16.388.698,95
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	14.440.001	15.760.281
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	5.569.499	6.485.797
2. Zaduženja, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	8.223.268	8.249.059
3. Plaćene kamate	308	647.234	999.539
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		25.886
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	2.606.845	3.003.072
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312	3.276.915	18.578
1. Prodaja akcija i udjela	313		
2. Prod.nemat. ulag., nekretn., postr.,opr. i biol.sred.	313	13.451	
3. Ostali finansijski plasmani	315	3.263.409	18.578
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317	55	
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	678.239	45
1. Kupovina akcija i udjela	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	678.239	45
3. Ostali finansijski plasmani	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322	2.598.676	18.533
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323	13.335	2.028.185
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		

2. Dugoročni i kratkoročni krediti	325		1.963.490
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326	13.335	64.696
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	4.907.952	7.279.999
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze	329	4.907.952	7.279.999
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	-4.894.617	-5.251.813
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	310.904	-2.230.209
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	3.839.075	6.069.284
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	4.149.979	3.839.075

STATISTIČKI ANEKS - NA DAN 31.12.2024. GODINE

Grupa računa, račun	POZICIJA	Red. broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća 2024. godina	Prethodna 2023. godina
	Prosječan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca djeljen sa brojem mjeseci)	001		814	817
60	Prihodi od prodaje robe	002			
61	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	003		14.551	69.085
62	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	004			
640	Prihodi od subvencija, prihodi od dotacija i prihodi od donacija	005		16.850.784	17.444.203
650	Prihodi od zakupnina	006		2.096.773	2.464.253
672	Dobici od prodaje materijala	007			
501	Nabavna vrijednost prodate robe	008		13.387	34.085
511	Troškovi materijala za izradu	009		1.488.072	1.290.885
512	Troškovi ostalog materijala (malijskog)	010		257.959	363.029
513	Troškovi goriva i energije	011		1.007.808	1.193.507
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	012		8.091.421	7.239.542
529	Naknada troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu	013		154.075	118.947
53	Troškovi proizvodnih usluga	014		465.073	586.601
531 i 532	Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja	015		448.979	572.100
533	Troškovi zakupnina	016		6.000	6.000
534 i 535	Troškovi sajmova i troškovi reklame i propagande	017		165	
536	Troškovi istraživanja	018			
550 i 551	Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije	019		524.940	756.103
552 i 553	Troškovi premije osiguranja i troškovi platnog prometa	020		72.004	74.551
573	Gubici od prodaje materijala	021			
10	Zalihe materijala	022		3.484.148	3.957.580
11	Zalihe nedovršene proizvodnje	023			
12	Zalihe gotovih proizvoda	024			
13	Zalihe roba	025			0
Rb	Račun	Analički prikaz prihoda i izdataka vezanih znematerijalnu imovinu		2024.	2023.
		Prihodi:			
1	652	Prihodi od naknada po osnovu патената			
2	652	Prihodi po osnovu autorskih prava			
3	652	Prihodi od prodaje licenci			
		Izdaci (neto) za:			
4	010	Ulaganja u razvoj			

		0100 Ulaganja u razvoj tržišta, sa efektom dužim od jedne godine		
		0101 Ulaganja u razvoj tehnologije, sa efektom dužim od jedne godine		
		0102 Ulaganja u razvoj proizvoda, sa efektom dužim od jedne godine		
		0103 Ostali izdaci za razvoj		
		0108 Ispravka vrijednosti ulaganja u razvoj		
		0109 Obezvređenje vrijednosti ulaganja u razvoj		
5	011	Koncesije, patenti, licence i slična prava		
		0110 Koncesije		
		0111 Patenti		
		0112 Licence		
		0113 Pravo na industrijski uzorak, žig, model, zaštitni znak i sl.		
		0114 Druga slična prava		
		0118 Ispravka vrijednosti koncesija, patenata, licenci i sličnih prava		
		0119 Obezvređivanje koncesija, patenata, licenci i sličnih prava		
6	012	Goodwill		
		0120 Goodwill nastao po osnovu stečene (pripojene) neto imovine drugog pravnog lica		
		0121 Goodwill nastao po osnovu kupovine akcija i udjela u drugom pravnom licu		
		0129 Obezvređenje goodwill-a		
7	014	Ostala nematerijalna ulaganja		
		0140 Računarski programi		
		0141 Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta		
		0142 Ulaganja u lizing		
		0145 Ostala nematerijalna ulaganja	9.778.093	9.867.663
		0148 Ispravka vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja	6.336.257	6.069.205
		0149 Obezvređenje ostalih nematerijalnih ulaganja		
8	015	Nematerijalna ulaganja u pripremi		
		0150 Ulaganja u razvoj u pripremi		
		0151 Interno generisana nematerijalna ulaganja u pripremi		
		0155 Druga nematerijalna ulaganja u pripremi		
		0159 Obezvređenje nematerijalnih ulaganja u pripremi		
9	016	Avansi za nematerijalna ulaganja		
		0160 Avansi za nematerijalna ulaganja u razvoj		
		0161 Avansi za druga nematerijalna ulaganja		

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Na osnovu Strategije Vlade Crne Gore o restrukturiranju Željeznice Crne Gore, na sjednici održanoj dana 2.7.2008. godine, vanredna Skupština akcionara Željeznice Crne Gore AD - Podgorica, donijela je Odluku o restrukturiranju „Željeznice Crne Gore - Infrastruktura – DOO Podgorica“, u „Željezničku Infrastrukturu Crne Gore AD – Podgorica“.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica, ima svojstvo pravnog lica i u granicama predmeta poslovanja samostalno istupa u pravnom prometu, zaključuje pravne poslove i preduzima druge pravne radnje od značaja za obavljanje djelatnosti. Osnovna djelatnost Društva je željeznički saobraćaj, održavanje pruga i održavanje uređaja na željeznici.

Prema registraciji, osnovna djelatnost našeg pravnog lica je - Izgradnja željezničkih pruga i podzemnih željeznica, sa šifrom djelatnosti 4212.

U svojstvu upravljača infrastrukture, kao javnog dobra u opštoj upotrebi i vlasništvu države Crne Gore, Željeznička infrastruktura izgrađuje i investira u željezničku infrastrukturu, brine se o njenoj modernizaciji i održavanju, osigurava pristup i dodjeljuje infrastrukturne kapacitete svim zainteresovanim željezničkim prevoznicima, koji ispunjavaju zakonske uslove, određuje naknade za korišćenje infrastrukturnih kapaciteta, izrađuje i objavljuje red vožnje, organizuje i reguliše željeznički saobraćaj.

Upravljanje željezničkom infrastrukturom je djelatnost od opšteg interesa. Upravljanje infrastrukturom podrazumijeva organizovanje, regulisanje željezničkog saobraćaja, održavanje i zaštitu infrastrukture. ŽICG upravlja željezničkom mrežom od 327,72 km sa staničnim kolosjecima.

Ono što je važno napomenuti ovom prilikom jeste činjenica da - Željeznički saobraćaj predstavlja najzeleniji i najsigurniji vid saobraćaja. Svjedoci smo da je tokom poslednjih decenija, željeznički saobraćaj značajno oživio u svijetu, kako zbog zagušenja puteva i sve većih cijena goriva, tako i zbog uticaja Vlada, koje ulažu u željeznice, kao sredstvo za smanjenje emisije CO2, u kontekstu zabrinutosti zbog

globalnog zagrijavanja. Otuda potiču i veliki napori za unapređenje tehnološkog aspekta željezničkog saobraćaja, jer brze pruge predstavljaju budućnost Zapadnog Balkana.

Željeznička Infrastruktura Crne Gore je jedina državna kompanija odgovorna za održavanje, modernizaciju i upravljanje željezničkom mrežom Crne Gore. Kao strateška kompanija od vitalnog javnog interesa, povezuje ključne industrijske, privredne i turističke centre, što doprinosi razvoju transportne i ekonomske infrastrukture zemlje.

Ulaganja u željezničku infrastrukturu Crne Gore pružaju priliku investitorima da učestvuju u dugoročnom i stabilnom projektu, uz podršku države i EU fondova, posebno u kontekstu jačanja ekološki održivog transporta i integracije sa evropskom mrežom. Uz planove za dalju modernizaciju, kompanija nudi potencijal za stabilne i sigurnije prihode, u okviru infrastrukturnih projekata.

Kompanija se primarno bavi održavanjem željezničke infrastrukture, što je djelatnost od opšteg interesa, za koju Država obezbjeđuje sredstva. „Istovremeno, Država treba da obezbijedi, gledano u srednjoročnom periodu, da u bilansu uspjeha ŽICG moraju da budu izbalansirani prihodi od naplate usluga korišćenja infrastrukture, prihodi iz Budžeta, prihodi od drugih komercijalnih djelatnosti i drugi nepovratni prihodi sa jedne strane i troškovi, sa druge strane.“ Stoji u Strategiji razvoja željeznice za period 2020-2027. godine.

Država, kao većinski vlasnik, nije postupila u skladu sa svojom Strategijom i onemogućila je postizanje cilja u srednjoročnom periodu: poslovanje ŽICG u ravnoteži, jer Društvo posluje po troškovnom, a ne profitnom principu. *Dodatno - evidentno je da su sredstva koja se opredjeljuju iz Budžeta za realizaciju Programa održavanja infrastrukture, višestruko manja od sredstava koja EU Država dodjeljuje svojim upravljačima željezničke infrastrukture, što direktno utiče na finansijski rezultat.*

Takođe naglašavamo da velika vrijednost imovine, kroz njenu amortizaciju, praktično generiše negativan poslovni rezultat, ona u Društvu iznosi približno -7 mil.eura, što značajno utiče na poslovanje.

Amortizacija predstavlja trošak koji nastaje zbog smanjenja vrijednosti imovine tokom vremena, uslijed njenog korišćenja, starenja ili fizičkog oštećenja. U slučaju Željezničke infrastrukture, amortizacija se odnosi na željezničku prugu, mostove, stanice, signalizaciju i ostalu infrastrukturu, koja ima dugoročni vijek trajanja.

Na primjer, željeznička pruga i signalizacijska oprema, vremenom gube na efikasnosti, sigurnosti i funkcionalnosti. Kako bi se održali sigurnost i kvalitet, potrebno je redovno ulagati u renoviranje, zamjenu oštećenih dijelova ili modernizaciju infrastrukture. Međutim, svake godine, trošak amortizacije, koji iznosi oko 7 mil.eura, treba biti rezervisan za prepoznavanje gubitka vrijednosti tih resursa. Gvaj iznos se praktično „troši“ na računovodstvenim knjigama i umanjuje neto dobit Društva.

Kako to utiče na poslovanje?

Godišnja amortizacija od 7 mil.eura predstavlja značajan „finansijski pritisak“, jer je to iznos koji se mora pokriti kako bi se održala vrijednost postojećih kapaciteta. Ovaj trošak znači da, iako možda kompanija ne ostvaruje profit u tradicionalnom smislu (kroz tržišne prihode), mora izdvajati sredstva samo za održavanje postojećih resursa.

Nemogućnost formiranja cijena usluga na osnovu realnih troškova i uticaj na poslovanje

Veliki uticaj na poslovanje Društva, takođe ima nemogućnost formiranja tržišnih cijena svih usluga koje pruža, od kojih je najdrastičniji nivo cijena osnovne usluge – Trase. Naime, svi prevoznici bi morali plaćati naknadu koja predstavlja realne troškove korišćenja željezničke infrastrukture, a ne simbolične naknade. Naime, prva cijena trasa koja je bila određena još 2011. godine iznosila je 3€ sa PDV-om za sve vrste vozova. Ova cijena je, samo godinu dana kasnije smanjena za Željeznički prevoz Crne Gore čak 15 puta, na 0,20€ po voznom kilometru, što i tada resorno Ministarstvo predstavlja simboličnim iznosom., da bi, ovako simbolične cijene bile i dodatno smanjene 2016. godine od strane Direkcija za željeznice.

Ovim neravnomjernim tretmanom privrednih društva u željezničkom sistemu, ŽICG je onemogućena da posluje i ostvaruje i minimalne prihode naplatom trasa od privrednog društva ŽPCG, jer su troškovi održavanja pruga i sistema sve, samo ne simbolični, čime je ovo Društvo dovedeno u vrlo neravnomjeran položaj cjenovnom politikom, kako cijenama određenim kroz program održavanja Željezničke infrastrukture, tako i cijenama trasa.

Održivost sistema se gradi na uštrb jednog privrednog društva, ŽICG.

Zbog svega prethodno navedenog, cilj Željezničke infrastrukture Crne Gore je prevashodno održavanje neophodnog nivoa bezbjednosti, rekonstrukcija i modernizacija željezničke infrastrukture, povezivanje sa evropskim tržištem uz poslovanje u ravnoteži.

Nadamo se da će se razviti svijest o važnosti željezničkog saobraćaja u Crnoj Gori i da će Država nastaviti sa većim ulaganjima u cilju bezbjednosti i modernizacije same željezničke pruge.

Dana 9.7.2008. godine, u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici registrovana je:

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD – PODGORICA

Registarski broj: 4-0008771

Matični broj: 02723816

Na dan 31. decembar 2023. godine Društvo ima 814 zaposlenih.

Sjedište Društva je u Podgorici, Trg golootočkih žrtava broj 13.

Društvom upravlja Odbor direktora od pet članova, koje imenuje i razrješava Skupština akcionara. Organ rukovođenja je Izvršni direktor / Izvršna direktorica, koga imenuje i razrješava Odbor direktora.

➤ **ODBOR DIREKTORA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE CRNE GORE U 2024. GODINI**

Odbor direktora koji je imenovan Odlukom 3485/4 od 29.4.2024. godine, sačinjavali su:

Ime i prezime	Pozicija
1) Jeļena Kljajić	Predsjednik
2) Radovan Vukić	Član
3) Željko Kovačević	Član
4) Vladimir Merdović	Član
5) Nedeljko Šušakčević	Član

U toku 2024. godine došlo je do promjena članova Odbora direktora na Vanrednoj skupštini akcionara održanoj 16.9.2024. godine i imenovani su:

Ime i prezime	Pozicija
1) Aleksandar Dakić	Predsjednik
2) Radovan Vukić	Član
3) Vladimir Merdović	Član
4) Željko Kovačević	Član
5) Nedeljko Šušakčević	Član

➤ **REVIZORSKI ODBOR ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE CRNE GORE U 2024. GODINI**

Odbor direktora je Odlukom 749/1 od 3.9.2021. godine, imenovao Revizorski odbor u sastavu:

Ime i prezime	Pozicija
1) Mijat Jocović	Predsjednik
2) Milena Ostojić	Član
3) Aleksandar Simonović	Član

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA I RAZLOZI ZA REVIZIJU

Sastavljanje i prezentacija finansijskih iskaza

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Sl. list CG, broj 152/22 od 30.12.2022. godine), koji propisuje primjenu svih Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa primjenjivim MRS i MSFI, odnosno sa obavještenjem o primjeni MRS/MSFI Instituta sertifikovanih računovođa CG broj 21-23 od 20.2.2023. godine.

Međutim, od 1. januara 2024. godine, u Crnoj Gori su zvanično u primjeni MSFI 9 – Finansijski instrumenti i MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je EUR.

ACCOUNTANCY
EUROPE

11.12.2024. 13.12.2024.

U skladu sa Uredbom Vlade Crne Gore o povjeravanju poslova državne uprave nadležnog za poslove računovodstva i revizije (Službeni list RCG, br. 44/07 i Službeni list Crne Gore, br. 33/10), Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore daje sledeće:

OBAVJEŠTENJE

Od 01.01.2009. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni računovodstveni standardi (MRS):

MRS 1, 2, 7, 8, 10, 12, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40 i 41

Od 01.01.2009. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI):

MSFI 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8

Od 01.01.2013. godine u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI):

MSFI 10, 11, 12 i 13

Od 01.01.2017. godine u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni Međunarodni standardi revizije (MRevS), izdanje 2016-2017. MrevS iz grupe 700-800 su u primjeni od 2019. godine

Od 01.01.2021. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u zvaničnoj primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI):

MSFI 16 – Lizing i MSFI 14 – Regulisana vremenska razgraničenja

Od 01.01.2021. godine, u Crnoj Gori je preveden i u zvaničnoj primjeni sledeći IFRIC:

IFRIC 22 – Transakcije u stranim valutama i avansna plaćanja

Od 01.01.2024. godine, u Crnoj Gori će biti u zvaničnoj primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI):

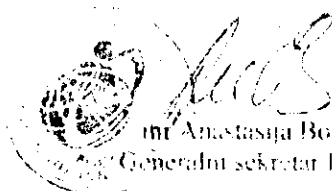
MSFI 9 – Finansijski instrumenti i MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kapitalima

Međunarodni standard finansijskog izveštavanja MSFI 17 – Ugovor o osiguranju, u Crnoj Gori će stupiti na snagu 01.01.2026. godine.

Za obveznike standarda MSFI 17, odlaže se primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti, do početka primjene MSFI 17, dok će za ostale obveznike ovog standarda stupiti na snagu 01.01. 2024. godine

Napomena: Ranija primjena ostalih MRS-MSFI čija se zvanična primjena odlaže je dozvoljena.

Podgorica, 20.02.2023. godine

mr. Anastasija Bohevic
Generalni sekretar ISRCG

Korišćenje procjenjivača

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Društva, korišćenje procjena i pretpostavki, koje imaju uticaja na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava i ostala rezervisanja.

Koncept nastavka poslovanja

Željeznička infrastruktura je dobro u opštoj upotrebi, u državnoj svojini, a upravljanje infrastrukturom je djelatnost od javnog interesa koja obuhvata organizovanje i regulisanje željezničkog saobraćaja, zaštitu, održavanje infrastrukture ili njenog dijela.

Zakonom o željeznici je predviđeno da se finansiranje izgradnje, modernizacija i održavanja željezničke infrastrukture, vrši kroz: desetogodišnje, trogodišnje i jednogodišnje planove, koji se definišu kroz:

- Strategiju razvoja željeznice
- Nacionalni program željezničke infrastrukture i
- Godišnje programe izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture.

Zakonom o željeznici predviđena je izrada programa trogodišnjeg razvoja željezničke infrastrukture (Nacionalni program željezničke infrastrukture), kojim se realizuje Strategija razvoja željeznice.

Nacionalni program sadrži: postojeće stanje infrastrukture, planove izgradnje, modernizacije i održavanja infrastrukture, zadatke, njihov opseg, dinamiku realizacije planova, visinu i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Nacionalnog programa. Nacionalni program je srednjoročni plan za sprovođenje dugoročnog razvojnog programa željezničke infrastrukture u Crnoj Gori. Sredstva za ovaj plan se obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore i kroz kreditne aranžmane. Operativno sprovođenje plana se ostvaruje kroz Godišnje programe održavanja, izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture, koji sačinjava Direkcija za željeznice, a sprovodi ŽICG AD i o tome podnosi izvještaj.

Članom 7 Zakona o željeznici je predviđeno donošenje / izrada Godišnjeg programa izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture.

Godišnji program sadrži: radove na održavanju prema vrstama, obimu i iznosu finansijskih sredstava, troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja, planirane radove na modernizaciji, rekonstrukciji i izgradnji infrastrukture koji se finansiraju:

- iz sredstava Budžeta za tekuće održavanja javne građevinske i elektrotehničke željezničke infrastrukture i finansiranje upravljanja i regulisanja saobraćaja, koji se realizuju kroz godišnje ugovore zaključene između Uprave za željeznice i Željezničke Infrastrukture Crne Gore AD – Podgorica (ŽICG),
- ulaganjem sredstava iz kapitalnog Budžeta za projekte rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture i investicionog ulaganja u željezničku infrastrukturu, koji se realizuju sklapanjem ugovora nakon sprovedenih tenderskih procedura Uprave za željeznice i odabranih izvođača radova
- učešćem sredstava iz Budžeta za projekte koji se finansiraju iz IPA fondova i koji se realizuju preko Uprave javnih radova i
- kroz ugovore sklopljene između Željezničke infrastrukture i izvođača za radove rekonstrukcije i modernizacije za odobrena sredstava na osnovu donatorskih (IPA i WBIF) i kreditnih (EIB i EBRD) sredstava međunarodnih finansijskih institucija.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike su posebna načela, osnovi, konvencije, pravila i praksa koje je usvojilo Društvo za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Usvojene računovodstvene politike odnose se na priznavanje, ukidanje priznavanja, mjerenje i procjenjivanje sredstava, obaveza, prihoda i rashoda Društva.

Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama uređuju se računovodstvene politike i druga pitanja za koje je MSFI određeno da se bliže uređuju računovodstvenom politikom.

Usvojene računovodstvene politike primjenjuju se dosledno u dužem vremenskom periodu i mogu se mijenjati samo u slučaju promjene MSFI i/ili ukoliko promjena obezbjeđuje pouzdanije i važnije informacije o finansijskom položaju i rezultatima poslovanja. Kada efekti promjena računovodstvenih politika nisu materijalno značajni, ne vrši se retrospektivna primjena promjenjene računovodstvene politike, veće se efekti iskazuju preko odgovarajućih računa prihoda i rashoda tekućeg perioda, u zavisnosti od toga da li su efekti pozitivni ili negativni.

U slučaju promjene računovodstvene politike čiji su efekti materijalno značajni primjena se vrši retroaktivno, odnosno potrebno je primijeniti novu računovodstvenu politiku na uporedne informacije za prethodne periode na najraniji datum za koji je to izvodljivo.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez materijalnog obilježja, a mogu biti pribavljena ili interno generisana u skladu sa MRS 38 – Nematerijalna ulaganja.

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 Nematerijalna ulaganja, imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke je veća od 200,00 €.

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i interno generisana nematerijalna ulaganja (interni softveri i sl.), za koja, u zavisnosti od vrste, može da se obračuna amortizacija proporcionalnim metodom.

Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača i svi drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati pripremi nematerijalnog ulaganja za namjeravanu upotrebu.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalno ulaganje iskazuje se po modelu revalorizacije iz MRS 38 Nematerijalna ulaganja, odnosno po fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju koja je naknadno usledila i bilo kakve akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Za potrebe revalorizacije, fer vrijednost određuje se pozivanjem na aktivno tržište.

Revalorizacija se vrši onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazana vrijednost ne razlikuje značajno od vrijednosti koja bi se utvrdila procjenom na dan bilansa stanja.

Prilikom revalorizacije nematerijalnih ulaganja revalorizuju se sva nematerijalna ulaganja koja pripadaju istoj grupi.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja koja podliježu amortizaciji vrši se primjenom proporcionalnog metoda.

Za nematerijalna ulaganja sa neograničenim vijekom trajanja ne obračunava se amortizacija.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, odnosno poštena vrijednost umanjena za preostalu vrijednost. Nova procjena preostale vrijednosti vrši se na dan svake revalorizacije sredstava, korišćenjem cijena koje preovlađuju na taj dan.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nematerijalno ulaganje nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka veća od 200 €.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava navedene uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kome je nastao.

Za naknadni izdatak koji uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja koriguje se nabavna vrijednost.

Nematerijalna ulaganja koja su prema MSFI 5 Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanaj koja prestaju, klasifikovana kao sredstva namijenjena prodaji, na dan bilansa iskazuju se kao stalna sredstva i procjenjuju po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove propisane MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, čiji korisni vijek trajanja je duži od godinu dana i čija je pojedinačna vrijednost veća od 200,00 €.

Ukoliko materijalno sredstvo ne ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana priznaje se na teret rashoda

perioda u kome je nastalo.

Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju za priznanje kao osnovno sredstvo, vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

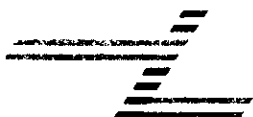
U nabavnu vrijednost, odnosno cijenu koštanja nekretnina, postrojenja i opreme uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava ako su ispunjeni uslovi za primjenu dopuštenog alternativnog postupka iz MRS 23 Troškovi pozajmljivanja i člana 32. ovog Pravilnika.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po modelu revalorizacije, odnosno po fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjenoj za ukupnu naknadnu amortizaciju i ukupne naknadne gubitke zbog obezvrjeđenja.

Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme se vrši onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazana vrijednost ne razlikuje značajno od vrijednosti koja bi se utvrdila da je primijenjen postupak iskazivanja po fer vrijednosti na dan bilansa stanja.

Prilikom revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuju se sve nekretnine, postrojenja i oprema koja pripadaju istoj grupi. Efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po fer vrijednosti knjiže se srazmjerno i na nabavnoj i na ispravci vrijednosti.

Povećanja nastala prilikom revalorizacije se knjiže u korist revalorizacionih rezervi, osim za iznose za koje ta povećanja predstavljaju storniranje iznosa smanjenja vrijednosti, koja su po ranijim revalorizacijama bila utvrdjene za ista ta sredstva i koja su, u ranijim periodima, bila priznata kao trosak, u kom slučaju se revalorizacijom utvrdjeno povećanje knjiži u korist bilansa uspjeha do iznosa do koga je ranije smanjenje bilo knjiženo kao trošak.

Prilikom prodaje ili rashodovanja revalorizacionih nekretnina, postrojenja i opreme pozitivan efekat revalorizacije koji ostaje kao revalorizaciona rezerva datog sredstva se prenosi direktno na nerasporedjenu dobit (akumulirani gubitak). Prenos sa revalorizacionih rezervi vrši se i u slučaju kada se sredstvo rashoduje.

Amortizacija se obračunava na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualnog ostatka na početku godine, kao i na nekretnine i opremu stavljenju u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda.

Osnovne stope amortizacije koje su u primjeni:

Vrsta NPO	Korisni vijek trajanja u godinama	Stopa amortizacije u %
Donji stroj pruge, tuneli, mostovi, nadvožnjaci i podvožnjaci, zgrade od tvrdog materijala	100	1,00
Gornji stroj pruge	75	1,33
Platoi, peroni, elektro i TT infrastruktura	40	2,50
Skretnice	50	2,00
Pokretna oprema (mekanizacija, automobili)	5-30	3,33-20,00
Računari, štampači i druga informatička oprema, mobilni telefoni i ostala kancelarijska oprema	5-20	5,00-20,00

Preostala vrijednost se utvrđuje i umanjuje osnovicu za obračun amortizacije u slučaju kada postoji jasna politika Društva da se sredstvo otuđi prije isteka roka trajanja ili kada je vrijednost sredstva na kraju perioda korišćenja sredstva (vrijednost otpada) značajna.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nekretnine, postrojenja i opremu nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost sredstva ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka veća od 200,00 €. Naknadni izdatak koji ne zadovoljava navedene uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kome je nastao. Takođe, ako je naknadni izdatak nastao pretežno po osnovu rada, potrošnog materijala i sitnijih rezervnih djelova taj izdatak se iskazuje kao tekući trošak održavanja. Za naknadni izdatak koji uvećava vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme koriguje se nabavna vrijednost.

Nekretnine, postrojenja i oprema koji su prema MSFI 5 Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju, klasifikovana kao sredstva namijenjena prodaji, na dan bilansa iskazuju se kao stalna sredstva i procjenjuju po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke veća od 200,00€.

Sredstva alata i inventara koja ne zadovoljavaju slove iz stava 1. ovog člana iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe) i otpisuju se u cjelosti stavljanjem u upotrebu.

Investicione nekretnine

Početno mjerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nabavna vrednost kupljene investicione nekretnine čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava uslove iz stava 3. ovog člana iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kom je nastao.

Nakon početnog priznavanja investiciona nekretnina se iskazuje po fer vrijednosti.

Fer vrijednost investicione nekretnine je njena tržišna vrijednost.

Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i učešća u kapitalu drugih pravnih lica i dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Takođe, u okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se dugoročni krediti, hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja i ostali i dugoročni plasmani.

Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mjere po njihovoj nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je data za njih. Transakcioni troškovi uključuju se u početno mjerenje svih finansijskih sredstava. Finansijska ulaganja raspoloživa za prodaju drže se tokom neodređenog vremenskog perioda i mogu se prodati zbog potreba likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama ili cijeni akcija. Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se početno odmeravaju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke.

Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti. Nerealizovani dobici i gubici koji proisteknu iz promjena u fer vrijednosti hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju iskazuju se u okviru kapitala. Fer vrijednost ulaganja se zasniva na važećim cijenama ponude. Kada se hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju otude, kumulirane korekcije poštene vrijednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspjeha kao dobici ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti.

Društvo na svaki datum bilansiranja procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je došlo do obezvrjeđenja nekog finansijskog ulaganja. U tom slučaju kumulirani gubitak koji je bio priznat u okviru kapitala, knjiži se u okviru bilansa uspjeha, bez obzira što se dati finansijski plasman ne iskrižava iz bilansa stanja.

Zalihe

Zalihe su sredstva koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje a namijenjena su za prodaju ili u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga. Zalihe obuhvataju osnovni i pomoćni materijal, koji će biti iskorišćen u procesu proizvodnje.

Zalihe materijala računovodstveno se obuhvataju u skladu sa MRS 2 Zalihe.

Zalihe materijala

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mjere se po nabavnoj vrijednosti.

Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Obracun izlaza zaliha materijala vrši se po prosječnim nabavnim cijenama.

Zalihe robe

Zalihe robe mjere se po nabavnoj vrijednosti.

Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Neto prodajna vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost umanjenu za procijenjene troškove prodaje.

Utvrđivanje neto prodajne vrijednosti vrši se za svaku stavku zaliha robe posebno.

Obracun troškova izlaza zaliha robe vrši se po metodi prosječne nabavne cijene. Sitan inventar i alat otpisuju se 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca po osnovu prodaje robe i usluga.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospelja, odnosno prodaje do godinu dana od dana bilansa.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture, odnosno rješenja ili ugovora.

Potraživanja od kupaca se evidentiraju po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti obezvrijeđenih potraživanja.

Na dan bilansa stanja preduzeće procjenjuje da li postoji bilo kakav objektivan dokaz da je umanjena vrijednost potraživanja, kao i drugih finansijskih sredstava. Za svako pojedinačno potraživanje procjenjuje se realnost potraživanja i vjerovatnoća njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se procjenjuje da li je njegova vrijednost umanjena.

Indirektan otpis, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca vrši se na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrijednosti. Utvrđuje se kada postoji objektivan dokaz da Društvo neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje po osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Otpis potraživanja od kupaca se vrši na osnovu starosne analize i istorijskog iskustva i kada napiata cijelog ili dijela potraživanja više nije vjerovatna. Indirektan otpis potraživanja vrši se za potraživanja ukoliko je za plaćanje proteklo više od 365 dana od datuma dospelja, osim za pravna lica iz oblasti željezničkog saobraćaja koja su u vlasništvu Države, za koja se indirektan otpis vrši u slučaju kada se ne poštuju protokoli o izmirivanju obavezu.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrijednosti na predlog Komisije za popis donosi Odbor direktora preduzeća sa stanjem na dan 31. decembar.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrijednosti, a iznos umanjenja se priznaje u bilansu uspjeha u okviru ostalih rashoda.

Direktan otpis potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda se vrši ukoliko je njihova nenaplativost izvjesna i dokumentovana, odnosno ako Društvo nije uspjelo sudskim putem da izvrši njihovu naplatu i potraživanje je prethodno bilo uključeno u prihode Društva.

Kratkoročni finansijski plasmani i hartije od vrijednost kojima se trguje iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti, ne uzimajući u obzir namjeru preduzeća da ih drži do roka dospjeća. Plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospjeća.

Hartije od vrijednosti kojima se trguje, odnosno koje su kupljene radi dalje prodaje iskazuju se po fer (tržišnoj) vrijednosti. Efekti promjene fer (tržišne) vrijednosti obuhvataju se kao rashodi i prihodi perioda.

Obaveze

Obavezama se smatraju dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovorenu obavezu:

- a) predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom pravnom licu, ili
- b) razmjene finansijskih instrumenata sa drugim pravnim licem pod potencijalno nepovoljnim uslovima.

Dugoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju za plaćanje u periodu dužem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva za plaćanje u periodu kraćem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja iskazuju se kao kratkoročne obaveze.

Prilikom početnog priznavanja preduzeće mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je primljena za nju. Transakcioni troškovi se uključuju u početno mjerenje svih finansijskih obaveza.

Obaveze u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom procjenjuju se na dan sastavljanja finansijskih izvještaja po srednjem kursu strane valute na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Razlike koje se tom prilikom obračunaju obuhvataju se kao rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnanja i sl. vrši direktnim otpisivanjem

Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje priznaje se kada:

- a) Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- b) je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza, i
- c) iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Ukoliko nijesu ispunjeni ovi uslovi rezervisanje se ne priznaje.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, rezervisanja za troškove restrukturiranja preduzeća, rezervisanja za penzije i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza

(pravnih ili stvarnih), nastalih kao rezultat prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi, radi njihovog izmirenja i koji se mogu pouzdano procijeniti (na pr. sporovi u toku), kao i rezervisanje za izdate garancije i druga jemstva.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se o vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda

Mjerenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procjenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

Tamo gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potreban za izmirenje obaveze.

Zbog vremenske vrijednosti novca, rezervisanja u vezi sa odlivima koji nastaju odmah posle dana bilansa stanja štetnija su od onih gdje odlivi gotovine u istom iznosu nastaju kasnije. Rezervisanja se, dakle, diskontuju, tamo gdje je učinak značajan.

Diskontna stopa je stopa prije oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Diskontna stopa ne odražava rizike za koje su procjene budućih tokova gotovine korigovane.

Prihodi i rashodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti Društva i dobitke. Prihodi od uobičajenih aktivnosti preduzeća su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja dažbina po osnovu prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od doprinosa i članarina i drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi, nezavisno od vremena naplate.

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga se priznaju u Bilansu uspjeha kada svi rizici i koristi koji proističu iz vlasništva, odnosno kontrola pređu na kupca. Prihodi od izvršenja usluga se priznaju srazmjerno stepenu završetka transakcije.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti preduzeća. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nijesu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, nerealizovane dobitke. Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Različite vrste sredstava mogu da budu primljene ili uvećane preko prihoda; primjeri uključuju gotovinu, potraživanja i robu i usluge koje su primljene u zamjenu za isporučene proizvode i usluge. Prihodi mogu nastati iz izmirenja obaveza. Na primjer, preduzeće može da isporuči robu i pruži usluge radi izmirenja obaveza po osnovu otplate preostalog duga.

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti preduzeća i gubitke. Troškovi koji proističu iz uobičajenih aktivnosti preduzeća uključuju rashode direktnog materijala i robe i druge poslovne rashode (troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi pravnog lica nezavisni od rezultata, bruto zarade i ostali lični rashodi), nezavisno od momenta plaćanja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definicije rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti preduzeća. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nijesu po svojoj prirodi drugačiji od drugih rashoda.

Definicija rashoda, takođe, uključuje nerealizovane gubitke, na primjer, one proizašle iz efekata porasta kursa strane valute u vezi sa zaduživanjem preduzeća u toj valuti. Kada se gubici priznaju u bilansu uspjeha, prikazuju se posebno, zbog toga što je saznanje o njima korisno za donošenje ekonomskih odluka. Gubici se obično prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

Inicijalna primjena MSFI 15 nije uticala na priznavanje prihoda iz ugovora sa kupcima, kako u pogledu vremena priznavanja, tako ni u pogledu iznosa, i nije imala materijalnog uticaja na neto rezultat.

Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja u skladu sa MRS 23 Troškovi pozajmljivanja, priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj su kapitalizovani. Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja direktno pripisani sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojim je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za upotrebu), kapitalizuju se kao dio nabavne vrijednosti ili cijene koštanja tog sredstva.

Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja vrši se u skladu sa MRS 23 Troškovi pozajmljivanja. Samo troškovi pozajmljivanja koji su nastali u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje do završetka svih aktivnosti potrebnih za njegovu upotrebu ili prodaju, mogu da se uključe u nabavnu vrijednost tog sredstva. Troškovi pozajmljivanja nastali prije i posle perioda kapitalizacije priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno nepokrivenog gubitka ranijih godina, na način utvrđen MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 2% ukupnih prihoda.

Naknadno ustanovljene greške koje nijesu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kome su identifikovane.

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja preduzeća u skladu sa MRS 21 Efekti promjena deviznih kursa je EURO.

4. POSLOVNI PRIHODI

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
1	2	3	4
61+64+65	UKUPNI POSLOVNI PRIHODI (1+2)	19.159.139	19.991.990
61	1. PRIHODI OD PRODAJE	14.551	69.085
6120	Prihod od prodaje proizvoda (materijala)		36.011
6122	Prihod od prodaje usluga	14.551	33.074
64+65	2. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	19.144.588	19.922.904
640100	Po Programu Održavanje željezničke infrastrukture-Budžet	11.123.148	11.715.762
640101	Prihod od Vlade-subvencije (krediti)	4.999.157	4.995.973
640300	Prihodi od donacija (projekti)	728.479	732.467
650001	Prihod od stanarine	9.748	9.532
650002	Prihod od zakupa zemljišta i poslovnog prostora	156.730	159.396
650003	Zakup elektro i telekomunikacionih instalacija	607.256	687.151
650004	Prihod po osnovu prefakturisanja drugim licima	74.898	67.094
650005+650006	Prihod od prefakturisanja usluga operaterima - ŽPCG, Montecargo	562.848	742.868
650007+650008+650009	Prihod od korišćenja infrastrukture - trase ŽPCG, Montecargo	683.293	796.849
650200	Prihod od zakupa transportnih sredstava	2.000	6.300
659002	Prihod od povraćenog polovnog materijala	24.467	5.107
650000+659001+659003+659006+659007	Ostali nepomenuti prihodi	172.564	4.404

61: Prihodi od prodaje

- odnosi se na prihod po osnovu angažovanja vagona i radne snage drugim firmama, kao i prodaje polovnog materijala. Za posmatrani period pomenuti prihod je iznosio 14.551€, što je za 79% manje, odnosno za 54.534€ u odnosu na prethodnu 2023. godinu, kada je iznosio 69.085€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,08%. (2023: 0,34%). Veoma je važno istaći, da je na osnovu preporuke revizorskog odbora, Služba za računovodstvene poslove, više puta sugerisala - da se povećaju prihodi iz sopstvenih izvora, kao što je prethodno navedeno - prodaja polovnog građevinskog i elektrotehničkog materijala, a koji se nalazi u magacinima.

Ovim putem prilažemo originalnu preporuku datu od strane Revizorskog odbora u prethodnim godinama:

„Ukoliko se ne opredijele dodatna sredstva iz budžeta, pokušati uz saglasnost Odbora direktora (skupštine akcionara) pronaći alternativne izvore generisanja gotovine - prodaja otpada, i rezervih djelova koje Društvo nema namjeru dalje koristiti u svom poslovanju, ukoliko ukoliko navedeno nije u koliziji sa zakonskom odredbom.“

640100: Prihod po Programu tekućeg održavanja željezničke infrastrukture (Budžet)

- na kraju 2024. godine iznosi 11.123.148€ i isti je u odnosu na prethodnu godinu manji za 5%, odnosno za 592.615€, kada je iznosio 11.715.762€. Takođe, na ovom kontu 640100 u toku 2024. godine, se na kraju mjeseca novembar i decembar, prenio i opravdani utrošeni iznos od 1.124.149,69€, sa konta odloženih prihoda 495100 - po Aneksu za dopunska sredstva od 3,9 mil.eura (3.941.199€). Za 2023. godinu, utrošeno je 1.717.671,17 €, a za 2024. godinu utrošeno je 1.124.149€. Ostatak od 1.099.379,14€ se prenio na 2025. godinu. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 58,03 % (2023: 58,08 %).

Ovom prilikom želimo ukazati i na problem neredovnog uplaćivanja novčanih sredstva po Programu tekućeg održavanja željezničke infrastrukture Crne Gore, gdje je za 2024. godinu prva uplata realizovana tek 5.4.2024. godine, što jasno govori o našem otežanom poslovanju. Uplate za 2024. godinu po ovom osnovu, smo hronološki prikazali u tabeli niže.

Uplate od Vlade za 2024. godinu

Datum knjiženja	Br. dokumenta	Br. konta GK	Opis	Iznos potraživanja
5.4.2024	NLB24-066	222300	Potraživanje od Vlade po programu	851.762,14
29.4.2024	NLB24-082	222300	Potraživanje od Vlade po programu	741.535,10
12.6.2024	NLB24-111	222300	Potraživanje od Vlade po programu	777.777,85
3.7.2024	NLB24-126	222300	Potraživanje od Vlade po programu	1.003.800,72
5.8.2024	NLB24-147	222300	Potraživanje od Vlade po programu	627.213,37
3.9.2024	NLB24-168	222300	Potraživanje od Vlade po programu	818.366,32
16.9.2024	NLB24-176	222300	Potraživanje od Vlade po programu	539.775,24
10.10.2024	NLB24-194	222300	Potraživanje od Vlade po programu	507.403,44
31.10.2024	NLB24-209	222300	Potraživanje od Vlade po programu	1.187.960,96
26.11.2024	NLB24-225	222300	Potraživanje od Vlade po programu	1.046.189,44
16.12.2024	NLB24-240	222300	Potraživanje od Vlade po programu	976.496,80
26.12.2024	NLB24-248	222300	Potraživanje od Vlade po programu	920.716,62
Σ				9.998.998,00

Važno je istaći - da se unazad godinama zanemaruje bitna činjenica da se kroz Program tekućeg održavanja ne uključuju i zarade zaposlenih. Dakle, ako uzmemo u obzir da je Budžetom Crne Gore za 2024. godinu po Programu tekućeg održavanja željezničke infrastrukture Crne Gore, opredijeljen iznos od 10 mil.eura na godišnjem nivou (od čega je na kraju 2024. godine uplaćeno manje 1.002,00€), a da su same bruto zarade iznosile su 9.127.719€, onda dolazimo do zaključka da bi za održavanje željezničke pruge, trebalo koristiti samo veoma mali dio od 872.279€.

Međutim, naše Društvo u cilju sigurnosti i bezbjednosti željezničke pruge isključivo isplaćuje neto zarade zaposlenim (sa manjim mjesečnim uplatama prema Poreskoj upravi – shodno mogućnostima i raspoloživosti finansijskih sredstava), kako bi se što više sredstava koristilo za održavanje pruge. Da prethodno navedena budžetska sredstva nijesu dovoljna za uredno servisiranje prispjelih obaveza, govori upravo podatak, da zbog prethodno navedenog - u ovom trenutku naše Društvo ima dug u iznosu od cca 6 mil.eura, po osnovu poreza i doprinosa na zarade. Po našem mišljenju, a što je potvrđeno kroz dosadašnje poslovanje, sredstva koja su se opredjeljivala Budžetom Crne Gore za naše Društvo u prethodnim godinama, nijesu ni približno dovoljna za nesmetano funkcionisanje Društva i realizaciju obaveza, koje proističu iz redovnog poslovanja. Imajući u vidu sve aspekte poslovanja, našem Društvu su potrebna sredstva iz Budžeta u iznosu od cca 26 mil.eura, kako bismo izmirili sve nagomilane obaveze iz ranijih godina – što smo vrlo detaljno objasnili i u Zahtjevu za odobrenje finansijskih sredstava za tekuće održavanje željezničke pruge.

Pregled uplata iz Budžeta – po osnovu tekućeg održavanja željezničke infrastrukture za period 2009-2024. godine

Godina	Odobreno Budžetom	Dodatna sredstva	Uplaćena sredstva na kraju godine
2009.	9.700.000		9.700.000
2010.	9.600.000		9.600.000
2011.	8.400.000		8.300.000
2012.	7.500.000		7.225.000
2013.	6.800.000		6.800.000
2014.	6.700.000		6.724.825
2015.	6.700.000		6.700.000
2016.	6.800.000		6.800.000
2017.	6.800.000		6.800.000
2018.	6.800.000		6.800.000
2019.	6.900.000		6.900.000
2020.	6.900.000		5.175.000
2021.	6.228.000		6.228.000
2022.	6.500.000	3.941.199	8.774.349
2023.	10.000.000	potrošeno u 2023. = 1.717.671	9.998.091
2024.	10.000.000	potrošeno u 2024. = 1.124.149	9.998.998
2025.	10.000.000	preinjeto u 2025. = 1.099.379	

640101: Prihod iz Budžeta po osnovu otplate međunarodnih Kredita

- na kraju 2024. godine iznosi 4.999.157€ i isti je ostao na približno istom nivou, kada je iznosio 4.995.973€.

Prihod od Vlade za 2024. godinu u iznosu 4.999.157€ je dat u svrhu otplate kredita:

- Kredit Evropske banke za obnovu i razvoj – Ugovor br. 40344 od 11.12.2009. godine,
- Kredit Evropske banke za obnovu i razvoj – Ugovor br. 37232 od 06.04.2009. godine,
- Kredit Evropske investicione banke – Ugovor br. 25980 od 03.01.2011. godine,
- Kredit Evropske investicione banke – Ugovor br. 85597 od 20.03.2017. godine.

Tabela 8: Pregled uplata od Vlade po osnovu međunarodnih kredita – 2024. godina

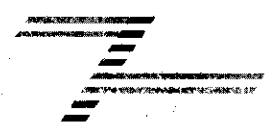
Pregled uplata od Vlade po osnovu međunarodnih kredita – 2024. godina				
Datum knjiženja	Br. dokumenta	Br. konta GK	Opis	Iznos potraživanja
15.2.2024	NLB24-031	640101	Rata kredita EIB 85597/25980	864.325,41
8.3.2024	NLB24-047	640101	Rata kredita EBRD 40344	1.651.927,34
15.3.2024	KOR24-018	640101	Kor.NLB24-051; Rata EIB 25980	5.786,63
30.7.2024	NLB24-143	640101	Rata kredita EIB25980 Dug	269.259,10
30.7.2024	NLB24-143	640101	Rata kredita EIB85597 Dug	591.143,35
6.9.2024	KOR24-063	640101	Kor. NLB24-171 Rata kredita EIB 40344/37232	1.611.001,42
13.9.2024	NLB24-175	640101	Rata EIB 25980 Oktobar 2024.	5.713,44
Σ				4.999.156,69

Obaveze po osnovu dugoročnih kredita knjižimo u klasi 4150, dok obaveze po osnovu kratkoročnih kredita u klasi 4240. Ističemo, da se investicije u toku (klasa 0270), finansiraju po 2 osnova i upravo jednim dijelom iz Kredita, a drugim dijelom iz Donacija EU fondova. Isplata Kredita je odobrena našem Društvu Budžetom Crne Gore, po osnovu plaćanja obaveza prema Međunarodnim Kreditorima EIB i EBRD - na poziciji 431, Ostali transferi institucijama. U Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, stoji da se konto 431, odnosi na zahtjeve za plaćanje bez odgovarajućeg činjena protivusluge. U periodu 2016-2024. godine od strane Države Crne Gore, ovom Društvu za plaćanje međunarodnih kreditnih obaveza uplaćen iznos od 36.905.355,93€, a s obzirom da se do kraja prethodnih godina - nije donosio Zaključak Vlade po osnovu protivusluga, Društvo je pomuneta sredstva knjižilo na konto prihoda (u klasi 640), kao što je bilo i ranijih godina, po osnovu međunarodnih kredita i na osnovu Dopisa Ministarstva finansija broj 11070 od 20.12.2023. godine, koji je priložen u nastavku.

Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 26,08% (2023: 24,77%).

Napomena:

S obzirom na to da zaključak Vlade o sredstvima opredijeljenim po ovom osnovu nije dostavljen, Društvo je uputilo dopis resornom ministarstvu saobraćaja broj 3817 od 15.5.2025. godine - sa zahtjevom za izjašnjenje o prirodi predmetnih sredstava za 2024. godinu, odnosno da li se ista smatraju bespovratnim, u skladu sa važećim Pravilnikom o budžetu.

Ministarstvo
Infrastruktura
Crne Gore
BM 02-01-430/23-8435/1

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA
Cena Gore
10.12.2023.
C 1-054/17-286/2

Adresa: ul. Stanke Dragolevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

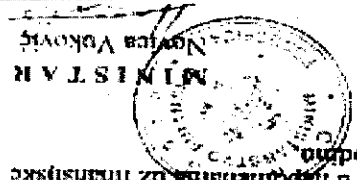
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA
- n/r ministara, g-dina Filipa Radulovića -

Poskovanje

Ministarstvo finansija obratilo se aktom broj: 01-344/23-286/1 od 15.11.2023. godine, povodom dopisa Zeljeznice infrastrukture Crne Gore AD Podgorica (ZICG), broj: 9177 od 25.10.2023. godine, a u vezi sa pitanjem dokapitalizacije sredstava uplaćenih po osnovu rata za otplatu međunarodnih kredita Zeljeznice infrastrukture Crne Gore AD Podgorica u 2022. godini. U vezi sa navedenim, Ministarstvo kapitalnih investicija obratilo se Ministarstvu finansija dopisom broj: 05-344/23-2532/2 od 09.03.2023. godine, povodom uplate kreditnih sredstava Zeljeznice infrastrukture Crne Gore AD Podgorica za 2022. godinu, te navodi da je misljenja da primenjena sredstva nijesu bespovratna i da se ove uplate konvertovani u akcijski kapital ZICG i time uvećati vlasništvo države u ovom privrednom društvu. Naime, imajući u vidu da ZICG nije bila u mogućnosti da iz sopstvenih sredstava otplaćuje rate za međunarodne kredite u 2022. godini, a za koje je Vlada Crne Gore izdala garancije, Uprava za Zeljeznice je u 2022. godini uplatila ZICG iznos od 5.108.888,00 €, sa Programom 17 019, Podprograma 17 019 008, Aktivnosti: 17 019 008 001, sa izdanka 4319 - Ostali transferi institucijama, pri čemu je na ovaj način isplatio Agencija za zaštitu konkurencije data pozitivno mišljenje, kao i da je u pogledu pozicije za isplate ispostovana preporuka Državne revizorske institucije.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija dalo je mišljenje broj: 02-01-430/23-1973 od 06.04.2023. godine u kojem dijeli stav Ministarstva kapitalnih investicija i mišljenja je da bi trebalo pokrenuti postupak proporcionalnog uvećanja vlasništva države u Zeljeznice infrastrukture Crne Gore AD Podgorica. Uvidom u dostavljeni akt, navedeno je da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva misljenja da pomenu sredstva nijesu bespovratna i da se ove uplate konvertovani u akcijski kapital Zeljeznice infrastrukture Crne Gore AD Podgorica i na taj način uvećati vlasništvo Države u ovom privrednom društvu, kao i da navedena sredstva treba da imaju isti tretman knjiženja u poslovnim knjigama Društva, kao i prethodnih godina, do donošenja zaključka Vlade. Shodno navedenom, obavještao Vas da je Ministarstvo finansija saglasno sa misljenjem Ministarstva saobraćaja i pomorstva odnosno ostaje pri stavu iznijetom u duplusu broj: 02-01-430/23-1973 od 06.04.2023. godine. Takođe, smatramo da je potrebno da Vlada Crne Gore usvoji zaključak kojim bi se i formalno donijela odluka da predmetna sredstva nijesu bespovratna te da se ove uplate konvertovani u akcijski kapital i na taj način uvećati vlasništvo Države u ovom privrednom društvu. Donošenje ovakvog zaključka Vlade Crne Gore bi automatski značilo i stvaranje obaveze u bitnima Društva. S tim u vezi, knjiženje pomenuh sredstava u poslovnim knjigama Društva je potrebno izvršiti shodno Međunarodnom računovodstvenom standardu 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih pokajna i greške, ali smo i stava da je ove informacije potrebno objeodati u napomenama uz finansijske iskaze za 2023. godinu kao i u izvještaju menadžmenta za 2023. godinu.

S poskovanjem,

**ŽELJEZNIČNA
INFRASTRUKTURA
CRNE GORE
AD-PODGORICA**

1344 444

Podatnik: 15.3 2025 godina

MINISTERIO DO AGRICULTURA

[illegible]

Predmet: Zahtjev za dostavljanje Zaključka ili Odluke o dokapitalizaciji za 2024. godine.

Poitevini,

Obrćamo Vam se sa zahtjevom da nam u što kraćem roku dostavite Zaključak ili Odluku o dokapitalizaciji za 2024. godinu, a po osnovu sredstava koja su transferisana Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica po osnovu otplate međunarodnih kredita, ukoliko su isti donešeni od strane Vlade, u periodu od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine.

Napominjem da kako do kraja 2024. godine nije dostavljen Zaključak Vlade po pitanju primanja u defenzivnoj i Ministarstva finansija da se vidi da li do dolaznja zaključka Vlade, ministarstvo ima nekakva prethodna rješenja

Medutim, i tada su sredstva isplaćena za budžetke pozice 431 – Transfer institucijama – iz općeg računa, a prema planu izdati iz odgovarajućeg članka proračuna – iz Zakona o Budžetu i ne može za 2023. godinu, st. 233. Isti osnov se primjenjuje i u 2025. godini – te iskazujemo na potreba da se dodatno slijedi pravila o samovođavima pri da ostali sredstva.

Naime, opis konta 431 – Transfer institucijama sa formulacijom „*zadržati na raspolaganje i plaćanje, ali ne plaćati*“ – i *zadržati na raspolaganje*“ (Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa, str. 21) jasno sugerirše da se sredstva isplaćuju kao bespovratna sredstva, jer ukazuje na to da za ta sredstva ne postoji nikakva odgovornost prema državi ili obaveza vraćanja. Ova formulacija ne u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima posebno MRS 20, koji utvrđuju sredstva koja se ne vraćaju i ne zahtijevaju bilo kakvu uslugu ili zaslugu kao bespovratne. Dakle, ako se sredstva isplaćuju sa kontom sa ovakvim opisom, to znači da su ta sredstva u stvari grantovi, koji se ne smatraju obavezama i koji treba vratiti, već se tretiraju kao podrška od strane države ili subvencija.

1. međunarodnoj i regionalnoj praksi, kao i u veštici sa principima ekonomskog razvoja. U veštici, sredstva koja se isplaćuju za finansijskih kontinuitet i razvoj općine. Kupuje se kao grantovi odnosno bespovratna sredstva. U nekim slučajevima, sve dok se formalno ne postavi sistem.

Schickson se značajno povećala dokumentacija za naše poslovanje. U skladu sa zakonom, želimo da dostavimo podatke na zahtev, ali nam je to dosta teško zbog toga što nam je dosta teško dostaviti nam potrebne podatke. U skladu sa zakonom, želimo da dostavimo podatke na zahtev, ali nam je to dosta teško zbog toga što nam je dosta teško dostaviti nam potrebne podatke.

Zurückführung von α auf β durch $\alpha \rightarrow \beta$ und $\beta \rightarrow \alpha$

✓ **POST-TESTING**

DIREKTOR SEKTORA ZA FINANSIJE

Sandra Muhović

IZJASNA DIREKTORICA

Marina Hoshova

Trg Golubovskih bratava 13, Podgorica

Crna Gora
Ministarstvo saobraćaja
Direktorat za željeznički saobraćaj

Broj: 02-344/25-3652/2
Podgorica, 19. maj 2025. god.

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica, Crna Gora
Telefon: +382 20 492 124

Broj: 02-344/25-3652/2

Datum: 19. maj 2025. godine

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD – PODGORICA

n/r izvršnoj direktorici, gđi Marini Bošković

PREDMET: Odgovor na Zahtjev AD ŽICG za dostavljanje Zaključka ili Odluke o dokapitalizaciji za 2024. godinu, po osnovu transferisanih sredstava u svrhu otplate međunarodnih kredita

Uvažena gđo Bošković,

U skladu sa Vašim Zahtjevom, br. 3817, od 15. maja 2025. godine, ovim putem Vas informišemo da u prethodnoj godini Vlada Crne Gore nije donosila Zaključak kojim bi se formalno donijela odluka o realizaciji dokapitalizacije društva „Željeznička infrastruktura Crne Gore“ AD – Podgorica, kroz konvertovanje iznosa transferisanih budžetskih sredstava za otplatu rata za međunarodne kredite u akcijski kapital, odnosno povećanje vlasništva države u ovom privrednom društvu

Nadalje, u vezi sa pravnom i računovodstvenom prirodom pomenutih uplata iz državnog budžeta, upućujemo na zvaničan stav Ministarstva finansija, dopis br. 02-01-430/23-8435/1, od 13. decembra 2023. godine, koji pomenuta budžetska sredstva ne tretira kao bespovratna, odnosno kao uplate bez odgovarajućeg činjenja protivusluge bez stvaranja obaveze u bilansima Društva. U odgovoru se između ostalog navodi i da je ova sredstva potrebno knjigovodstveno evidentirati u poslovnim knjigama kao i prethodnih godina, do pokretanja postupka proporcionalnog uvećanja vlasništva države u ovom Društvu, odnosno do donošenja zaključka Vlade, uz odgovarajuće napomene u finansijskim izvještajima, a sve u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore.

S poštovanjem,

MINISTARKA

Maja Vukićević

640300: Prihodi od Donacija (za Projekte)

- predstavlja čisto računovodstvenu kategoriju, jer je u pitanju bilansna pozicija, koja se pojavljuje i na strani prihoda i na strani rashoda, odnosno ne očekuje se priliv sredstava po navedenoj poziciji. Prihod od Donacija na kraju 2024. godine u iznosu od 728.479€, je manji za 1%, odnosno za 3.988€, u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada je isti iznosio 732.467€. Ovi prihodi predstavljaju nenovčana, nematerijalna/imovinska davanja od strane EU fondova, koja se prikazuju, kao razgraničene donacije i koja se amortizuju u toku korisnog vijeka trajanja imovine. Ove odložene prihode po osnovu primljenih donacija knjižimo u klasi 4950. Takođe, ova nematerijalna ulaganja, se najvećim dijelom odnose na projektnu dokumentaciju, koja se odnosi na remont pruge. Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od dana nabavke, kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, odnosno fer vrijednost umanjena za preostalu vrijednost. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 3,80% (2023: 3,63%).

650001: Prihod od stanarine

- odnosi se na izdavanje stanova u vlasništvu Željezničke infrastrukture Crne Gore, sa ugovorenim mjesečnim iznosom za zaposlene u našem Društvu. Cijena zakupa korisnicima stanova, utvrđena je Odlukom Odbora Direktora 870/7 od 3.2.2014. godine. Prihod po ovom osnovu na 31.12.2024. godine je 9.748€ i veći je za 2%, odnosno za 216€, u odnosu na uporedni period prethodne 2023. godine, kada je iznosio 9.532€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,05% (2023: 0,05 %).

650002: Prihod od zakupa zemljišta i poslovnog prostora

- odnosi se na zakup poslovnih objekata u stanicama po gradovima - duž pruge željezničke infrastrukture. Cijene zakupa zemljišta i poslovnog prostora se određuje na osnovu Odluke o visini mjesečne naknade za pomenuti prihod ("Sl.list CG", broj 047/14, 008/16, 059/19 i 044/20). Prihod od zakupa zemljišta i poslovnog prostora na kraju 2024. godine je iznosio 156.730€, što je za 2% manje, odnosno za 2.667€, u odnosu na prethodnu 2023. godinu, kada je iznosio 159.396€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,82% (2023: 0,79%).

Pored toga dat je predlog da se poboljša struktura oglašavanja poslovnih prostora duž pruge Bar-Šijelo Polje, gdje bi se izdavanjem svih poslovnih kapaciteta, uz prethodno adekvatno renoviranje istih – postigli značajno bolji finansijski rezultati, pa se nadamo da će novi međunarodni kreditni aranžman namijenjen rekonstrukciji staničnih objekata, uspješno realizovati prethodno navedeno.

650003: Prihod po osnovu zakupa elektro i telekomunikacionih instalacija

- za 2024. godinu iznosi 607.256€ i isti je manji za 12% odnosno za 79.895€ u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada je bio u istom iznosu od 687.151€.

Dana 10.7.2024. godine, zaključen je Ugovor broj 5769 sa Crnogorskim Telekomom, o prenosu vlasništva optičke infrastrukture na trasi željezničke pruge Podgorica – Kolašin (36 optičkih vlakana). Od juna mjeseca 2024. godine fakturišemo manju naknadu za postavljena optička vlakna Crnogorskom Telekomu, gdje mjesečni prihod po navedenom osnovu sada iznosi 6.405,00€, umjesto 18.171,40€, koliko je iznosio prije preuzimanja optike.

Pomenuti prihod se ostvaruje na osnovu Odluke Vlade Crne Gore o visini mjesečne naknade za korišćenje pružnog pojasa i zemljišta željezničke infrastrukture ("Sl.list CG", broj 047/14, 008/16, 059/19 i 044/20), kojom je utvrđena visina naknade po tom osnovu, kao i naknada za korišćenje poslovnog prostora, regulisana Ugovorom o međusobnim odnosima broj 8781 od 24.3.2016. godine (zaključenog sa MTEL-om d.o.o. Podgorica). Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 3,17% (2023: 3,41%).

650004: Prihod po osnovu prefakturisanja drugim licima

- odnosi se na iznose po osnovu, distributivne električne energije, vode i ostalih režijskih troškova od strane stanara i zakupaca. Kao što smo već naveli i ovaj prihod predstavlja čistu računovodstvenu kategoriju, jer je u pitanju bilansna pozicija, koja se pojavljuje i na strani prihoda i na strani rashoda. Prihod je na kraju 2024. godine iznosio 74.898€, što je više za 12%, odnosno za 7.804€, u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 67.094€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,39% (2023: 0,33%).

650005+650006: Prihod od prefakturisanja usluga operaterima (Montecargo AD, ŽPCG AD i Kombinovani prevoz MNE)

- odnosi se na visoki napon i ostale režijske troškove (telefonske impulse, distributivnu električnu energiju, vodu). Za posmatrani period iznosi 562.848€ i isti je manji za 24%, odnosno za 180.020€ u odnosu na uporedni period prethodne godine kada je iznosio 742.868€. Pomenuti prihod nastaje po osnovu prefakturisanja usluga operaterima i takođe je samo računovodstvena kategorija, jer je u pitanju bilansna pozicija, koja se pojavljuje i na strani prihoda i na strani rashoda. Ugovorom o korišćenju željezničke infrastrukture, koji se svake godine zaključuje sa Montecargo AD, ŽPCG AD i Kombinovani prevoz MNE, a utvrđen je procentualni iznos potrošnje u visini od 47,5 % za sve operatera, od ukupno iskazane obaveze po računu, koji se našem Društvu ispostavlja od strane EPCG AD-Nikšić, tako da se 95 % obaveze prefakturiše, a ostatak obaveze u visini od 5 % po računu, pripada ŽICG AD-Podgorica. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 2,94% (2023: 3,68%).

650007+650008+650009: Prihod od korišćenja infrastrukture - trase (Montecargo AD, ŽPCG AD i Kombinovani prevoz MNE)

- na kraju 2024. godine iznosi 683.293€ i manji je 14% za odnosno za 113.556€, u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 796.849€. Prihodi od korišćenja infrastrukture – trase, nastaju po osnovu Ugovora o korišćenju željezničke infrastrukture, koji se svake godine zaključuje sa operatorima, na osnovu Izjave o mreži, na koju saglasnost daje Uprava za željeznice. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 3,56% (2023: 3,95%).

650200: Prihod od zakupa transportnih sredstava

- odnosi se iznajmljivanje pomoćnog voza za prevoz tucanika (Dopis 10814). Prihod je na kraju 2024. godine iznosio 2.000€, što je manje za 68%, odnosno za 4.300€ u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 6.300€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,01% (2023: 0,03%).

659002: Prihod od povraćenog polovnog materijala

- odnosi se na materijal koji nije utrošen u cjelosti za određene potrebe i koji je vraćen u magacin Društva za dalju namjenu. Prihod je na kraju 2024. godine iznosio 24.467€, što je više za 379% odnosno za 19.359€, u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 5.107€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,13% (2023: 0,03%).

650(dio) + 659(dio): Ostali nepomenuti prihodi

- za posmatrani period je u iznosio 172.564€ i veći je za 3.818%, odnosno za 168.160€, u odnosu na prethodnu 2023. godinu, kada je iznosio 4.404€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,90% (2023: 0,02%), a odnosi se na:

- 659001 = 6.017,36€ - prihode po osnovu kazni od strane zaposlenih, koji su zbog nepažnje ili neodgovornosti nanijeli određenu štetu Društvu,
- 659006 = 166.546,67€ - prihod od osnovnih sredstava (Ugovor o prenosu vlasništva optičkog kabla, broj 5769 od 10.7.2024. godine između Crnogorskog Telekomu i ŽICG).

5. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE I TROŠKOVI MATERIJALA

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
50+51	NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE I TROŠKOVI MATERIJALA	2.767.226	2.881.505
501900	Nabavna vrijednost prodatog materijala	13.387	34.085
5110	Troškovi sirovina i osnovnog materijala	1.488.072	1.290.885
5121	Troškovi kancelarijskog materijala	0	179
5123	Trošak alata i inventara	49.598	83.497
5122+5124	Troškovi rezervnih djelova i ostalog materijala	208.361	279.353
513000	Troškovi EE – visoki napon	583.456	748.542
513001	Troškovi EE – niski napon	322.202	328.576
5131+5133	Troškovi goriva i maziva	102.150	116.389

50+51: Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala

- na kraju 2024. godine iznosi 2.767.226€ i isti je manji za 4%, odnosno za 114.279€, u odnosu na prethodnu godinu, kada su iznosili 2.881.505€. Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 13,2% (2023: 14,2%).

U strukturi Nabavne vrijednosti prodate robe i troškova materijala, došlo je do značajnog uvećanja za:

- 5110 - Troškovi sirovina i osnovnog materijala = 1.488.072€, što je više za 15% odnosno za 197.188€, u odnosu za prethodnu godinu kada je iznosio 1.290.885€.

6. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
52	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	9.127.719	8.249.059
5200+526000+526002+529	Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	6.943.664	6.127.137
5207	1/ Troškovi poreza	199.711	136.585
tekući promet-potražna: 4520+4530+453300+464001	2/ Troškovi doprinosa za penzije	1.442.101	1.501.930
52-neto-tr.poreza-tr.za penzije	3/ Troškovi doprinosa	542.243	483.407

52: Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

- na kraju 2024. godine iznose 9.127.719€ i veći su za 11%, odnosno za 878.660€ u odnosu prethodnu godinu kada su iznosili 8.249.059€. Broj zaposlenih na dan 31.12.2024. godine je 814 i samnjen je u odnosu na prethodnu godinu. Prosječna neto zarada u ŽICG na kraju 2024. godine, bez uključenih sudskih naknada iznosi 685,34€ i ista je manja za 21,68% u odnosu na prosječnu zaradu u Državi - koja je na kraju 2024. godine iznosila 875,08€. Učešće troškova zarada u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 43,5% (2023: 40,5%). Povećanje troška zarada usled primjene progarama „Evropa2“, odnosno povećanja minimalne zarade sa 450 na 600, odnosno 800€. Kako je prosječna zarada u ŽICG izuzetno niska, više od polovine zaposlenih u ŽICG primao zaradu, koja je niža od minimalne (440 zaposlenih u decembru), te im je u skladu sa Zakonom određen dodatak do minimalne zarade.

Predlog: Imajući u vidu višegodišnji trend **najnižih prosječnih zarada u državi**, uzimajući u obzir složenost, odgovornost i značaj poslova koje obavljaju zaposleni u Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore, **predlaže se da Skupština akcionara donese Zaključak kojim se inicira povećanje zarada zaposlenih**, te da se u tom pravcu obrati nadležnom ministarstvu radi podrške i donošenja odgovarajućih odluka.

7. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (REZERVISANJA I OSTALI POSLOVNI RASHODI)

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
53+54(dio)+55	OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	1.599.673	1.897.570
531	Troškovi transportnih usluga	180.277	126.268
532	Troškovi usluga održavanja	268.702	445.833
544000+545000+549002	Rezervisanja za zaposlene (tehnoški višak, jubilarne i otpremnine)	134.850	135.960
549000	Rezervisanja za sudske sporove	172.252	160.123
5502	Troškovi komunalnih usluga	46.471	49.456
5509	Troškovi neproizvodnih usluga	327.380	584.188
553	Troškovi provizije banaka	24.673	30.511
5590	Troškovi sudskih izvršenja	205.195	90.128
533+535+539+5500+5503+5504+551+552+554+5550+5559+5599	Ostali troškovi	239.872	275.098

53+54 (dio) + 55: Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)

- iznose 1.599.673€ i isti su manji za 16%, odnosno za 297.897€ u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada su iznosili 1.897.570€. Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 7,62% (2023: 9,33%). U strukturi Ostalih troškova poslovanja došlo je do značajnog uvećanja za:

- 531 - Troškovi transportnih usluga = 180.277€, što je više za 43% odnosno za 54.009€, u odnosu za prethodnu godinu kada je iznosio 126.268€.

- 5590 - Troškovi sudskih izvršenja = 205.195€, što je više za 128% odnosno za 115.067€, u odnosu za prethodnu godinu kada je iznosio 90.128€.

8. AMORTIZACIJA

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
540	AMORTIZACIJA	7.042.124	7.265.661
540400	Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja (Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme)	7.042.124	7.265.661

540: Trošak amortizacije

- na kraju 2024. godine iznosi 7.042.124€ i ovaj trošak je manji za 3%, odnosno za 223.538€ u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosio 7.265.661€. Amortizacija se obračunava za materijalnu imovinu, nekretnine, postrojenja i opremu, a uređena je propisima i u skladu sa njima, se u finansijskim izvještajima pravnog lica iskazuje, kao rashod perioda za koji je obračunata. Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 33,60% (2023: 35,70%).

Kao što smo i u uvodnom dijelu naveli da - velika vrijednost imovine, kroz njenu amortizaciju, praktično generiše negativan poslovni rezultat, ona u Društvu iznosi približno 7 mil.eura, što značajno utiče na poslovanje.

Amortizacija predstavlja trošak koji nastaje zbog smanjenja vrijednosti imovine tokom vremena, uslijed njenog korišćenja, starenja ili fizičkog oštećenja. U slučaju Željezničke infrastrukture, amortizacija se odnosi na željezničku prugu, mostove, stanice, signalizaciju i ostalu infrastrukturu, koja ima dugoročni vijek trajanja.

Na primjer, željeznička pruga i signalizacijska oprema, vremenom gube na efikasnosti, sigurnosti i funkcionalnosti. Kako bi se održali sigurnost i kvalitet, potrebno je redovno ulagati u renoviranje, zamjenu oštećenih dijelova ili modernizaciju infrastrukture. Međutim, svake godine, trošak amortizacije, koji iznosi oko 7 mil.eura, treba biti rezervisan za prepoznavanje gubitka vrijednosti tih resursa. Ovaj iznos se praktično „troši“ na računovodstvenim knjigama i umanjuje neto dobit Društva.

Kuko to utiče na poslovanje?

Godišnja amortizacija od 7 mil.eura predstavlja značajan „finansijski pritisak“, jer je to iznos koji se mora pokriti kako bi se održala vrijednost postojećih kapaciteta. Ovaj trošak znači da, iako možda kompanija ne ostvaruje profit u tradicionalnom smislu (kroz tržišne prihode), mora izdvajati sredstva samo za održavanje postojećih resursa.

9. RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA STALNE IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)

- pomenuti rashodi u 2024. godini iznose 269.347€, dok ih u prethodnoj godini nije bilo. Rashodi po osnovu umanjenja vrijednosti imovine, iskazuju se preko grupe računa 58 i vrednuju se po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha, a ukidanje vrijednosti imovine se iskazuje preko grupe računa 68 – prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine. Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 1,28% (2023: nije bilo).

10. FINANSIJSKI PRIHODI

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
66	FINANSIJSKI PRIHODI	4.520	4.214
662900	Ostali prihodi od kamata (kamate na oročena sredstva)	4.465,06	4.214
662901	Prihod od zateznih kamata	0	0
669100	prihod od dividendi	54,68	0

66: Finansijski prihodi

- na kraju 2024. godine iznosili su 4.520€ i veći su za 7%, odnosno za 306€, u odnosu na 2023. godinu kada su iznosili 4.214€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Ukupnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,02 % (2023: 0, 02%).

11. FINANSIJSKI RASHODI

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
56	FINANSIJSKI RASHODI	647.234	766.885
562000	Kamate za osnovna sredstva	645.070	665.589
562001	Kamate za obrtna sredstva	2.163	2.780
562900	Zatezne kamate	0	43.517

56: Finansijski rashodi

- na kraju 2024. godine iznose 647.234€ i isti su manji za 16%, odnosno za 119.651€, u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada su iznosili 766.885€. Učešće pomenutog troška u Ukupnim rashodima za posmatrani period iznosi 3,08% (2023: 3,77%).

U gitanju su:

- 562000 - kamate za osnovna sredstva = 645.070,53€ - kamate iz mednarodnih kredita na povučena sredstva;
- 562001 - kamate za obrtna sredstva = 2.163,41€ - plačene subvencionirane kamate za reševanje stambenih potreb zaposlenih.

12. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
67	OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA	8.474	179.102
670	Dobici od prodaje osnovnih sredstava	0	0
674	Viškovi	0	0
675	Naplaćena otpisana potraživanja	86	166
677	Priliv od smanjenja obaveza	7.675	16.272
679	Naknada štete	714	162.664

67: Ostali prihodi iz poslovanja / nepomenuti prihodi

- u posmatranom periodu iznose 8.474€, manji su za 95%, odnosno za 170.627€ u odnosu na 2023. godinu kada su iznosili 179.102€.

13. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
57	OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA	176.547	53.675
570	Gubici po osnovu rashodovanja	0	24.389
574	Manjkovi	0	2.918
576+577	Otpis potraživanja i zaliha materijala	154.999	4.922
579	Troškovi naknade štete - renta	21.548	21.446

57: Ostali rashodi iz poslovanja

- iznose 176.547€ i isti su veći za 229%, odnosno za 122.872€, u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada su iznosili 53.675€.

Pomenuti trošak se odnosi na:

- 576+577 - otpis potraživanja i zaliha materijala = 154.999€
- 579 - troškove naknade štete (renta), koju naše Društvo plaća = 21.548€.

Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 0,84% (2023: 0,26%).

14. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Zbir grupe 1 (014501)			
I = 1+5+9	Knjigovodstvena vrijednost	31.12.2023.	3.798.458
1	Trošak nabavke	31.12.2023.	9.600.201
2	Dodavanje u periodu		0
3	Rashod u periodu		-3.620
4=1+2+3	Trošak nabavke	31.12.2023.	9.596.581
5	Amortizacija	31.12.2023.	-6.069.205
6	Dodavanje u periodu		-356.622
7	Rashod u periodu		89.570
8=5+6+7	Amortizacija	31.12.2024.	-6.336.257
9	Povećanje vrijednosti	31.12.2023.	267.463
10	Dodavanje u periodu		0
11	Rashod u periodu		-85.950
12=9+10+11	Povećanje vrijednosti	31.12.2024.	181.513
I = 4+8+12	Knjigovodstvena vrijednost	31.12.2024.	3.441.836
Nematerijalna ulaganja ŽICG na 31.12.2024. godine čine:			
2	1039444 – Dell server power Edge T14		613,11
3	3017635 – Glavni projekat za sanaciju		2 087.106,08
4	3017671 – Glavni projekat za zamjenu SS		810.677,72
5	3017680 – Glavni projekat za zamjenu sigurnosnih uređaja		543.439
Ukupno za klasu 1			3.441.835,91

15. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Željeznička infrastruktura je angažovala institut sertifikovanih računovda Crne Gore da izvrši procjenu imovine Društva na dan 31.12.2021. godine. Izvještaj je sastavljen od Strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore, kao ažuriranje Izvještaja o procjeni na dan 31.12.2020. godine, koji je urađen od strane Instituta za ekonomska istraživanja DOO, iz Beograda. Društvo je prije toga radilo procjenu imovine 2011. godine.

Tabelarni pregled Knjigovodstvene vrijednosti osnovnih sredstva (grupe 1 - 5) na 31.12.2024. godine

Grupe 1 - 5	Trošak nabavke 31.12.23	Sabiranje u periodu	Rashod u periodu	Trošak nabavke 31.12.24	Amortizacija 31.12.23	Amortizacija u periodu	Rashod Amortizacija u periodu	Amortizacija Ispravka vrijednosti 31.12.24	Knjigovodstvena vrijednost 31.12.23	Knjigovodstvena vrijednost 31.12.24
	1	2	3	4=(1+2+3)	5	6	7	8=(5+6+7)	9=(1+5)	10=(4+8)
Zbir gr: 014501 NEMATERIJALNA SREDSTVA	9.867.663,33	0,00	89.540,39	9.778.093,33	-6.063.205,07	356.622,95	89.570,30	-6.336.257,42	3.798.458,26	3.441.835,91
Zbir gr: 020601 ZEMLIŠTE I	56.079.973,30	0,00	0,00	56.079.973,30	0,00	0,00	0,00	0,00	56.079.973,30	56.079.973,30
Zbir gr: 021100 ZASADI	4.568,50	0,00	0,00	4.568,50	0,00	0,00	0,00	0,00	4.568,50	4.568,50
Zbir gr: 022001 GRAĐEVINSKI OBJEKTI	638.340.954,06	289.807,60	-495,00	638.630.266,66	-195.372.854,00	-5.430.553,93	246,54	-200.803.161,39	492.968.100,06	487.827.105,27
Zbir gr: 023001 MAŠINE I OPREMA	22.070.914,36	517.843,99	-61.856,80	22.476.901,55	-13.189.868,88	-1.050.324,23	56.252,98	-14.189.940,13	8.825.045,48	8.286.961,42
Zbir gr: 023002 ALAT	705.561,71	60.322,24	-12.600,00	753.283,95	-122.971,57	-15.753,05	12.124,93	-126.597,71	82.590,14	126.686,24
Zbir gr: 023003 KANCELARIJSKI MATERIJAL	203.357,31	15.730,52	-18.960,50	220.127,33	-136.290,27	-19.677,87	18.279,27	-137.688,87	67.067,04	82.438,45
Zbir gr: 023004 NAPLATA	77.052,00	0,00	-1.452,00	75.600,00	-63.487,28	-3.789,26	1.613,00	-65.663,54	13.554,72	9.736,46
Zbir gr: 023005 ŠINSKA VOZILA I PUTNA VOZILA	4.306.288,80	0,00	0,00	4.306.288,80	-2.408.220,81	165.404,96	0,00	-2.573.625,77	1.898.067,99	1.732.663,03
Zbir gr: 026601 OSTALA	54.194,91	0,00	0,00	54.194,91	0,00	0,00	0,00	0,00	54.194,91	54.194,91
UKUPNO	781.160.528,28	903.704,35	-185.134,30	781.879.098,33	-217.368.897,88	-7.042.123,65	178.086,70	-224.232.934,83	563.791.630,40	557.646.163,50

ZEMLIŠTE							
Redni broj	Opština	LN	Katastarska opština	Površina			
				h	a	m ²	
1	Bar	721	Novi Bar	3	45	18	
2	Bar	270	Polje	36	46	66	
3	Bar	1524	Polje	-	2	19	
4	Bar	817	Sutomore	-	10	31	
5	Bar	112	Sutomore	6	42	29	
6	Bar	357	Šušanj	3	15	82	
7	Bar	445	Zankovići	5	83	14	
8	Bar	82	Sotonići	2	21	74	
9	Bar	334	Gluhi Do	2	23	25	
10	Bar	35	Boljevići	6	94	16	
11	Bar	68	Virpazar	2	27	47	
12	Bar	407	Boljevići	-	4	74	
13	Bar	1633	Sutomore	-	2	76	
14	Bar	2900	Novi Bar	3	49	33	
15	Bar	402	Boljevići	-	93	71	
16	Nikšić	2835	Nikšić	-	5	96	
17	Nikšić	2002	Nikšić	-	5	50	
18	Nikšić	723	Nikšić	14	58	76	
19	Nikšić	391	Kličevo	16	56	74	
20	Nikšić	-	Stubički kraj	2	4	39	
21	Nikšić	2	Stubica	17	40	58	
22	Nikšić	1	Povija	9	67	41	
23	Nikšić	184	Petrovići	29	51	73	
24	Nikšić	48	Miruše	5	85	56	
25	Nikšić	55	Krnjača	-	79	92	
26	Nikšić	218	Vilusi	24	41	68	
27	Nikšić	77	Broćanac Grahovski	-	60	98	
28	Nikšić	73	Jabuka	-	31	30	
29	Nikšić	38	Krstac	5	42	82	
30	Nikšić	72	Počekovići	3	78	0	
31	Nikšić	26	Stuba	4	14	82	
32	Nikšić	dio 48	Rudine	4	11	57	
33	Nikšić	110	Vračanovići	3	48	0	
34	Nikšić	22	Kuside	5	76	35	
35	Nikšić	361	Mokra Njiva	-	1	29	

36	Bijelo Polje	153	Unevina	-	5	54
37	Bijelo Polje	4	Bijelo Polje	13	9	51
38	Bijelo Polje	78	Bojišta	6	34	81
39	Bijelo Polje	58	Pali	9	40	74
40	Bijelo Polje	64	Ravna Rijeka	17	20	11
41	Bijelo Polje	338	Nedakuse	11	20	67
42	Bijelo Polje	279	Potkrajci	5	24	65
43	Bijelo Polje	98	Unevina	10	59	18
44	Bijelo Polje	61	Voljevac	6	54	12
45	Bijelo Polje	4059	Bijelo Polje	-	12	2
46	Kolašin	104	Rovačko Trebaljevo	17	90	9
47	Kolašin	37	Mateševo	-	73	68
48	Kolašin	25	Padež	2	90	64
49	Kolašin	51	Kos	12	51	51
50	Kolašin	229	Smailagića	-	2	24
51	Kolašin	17	Drpe	2	15	44
52	Kolašin	25	Radigojno	-	10	80
53	Kolašin	24	Trunića Do	-	12	40
54	Kolašin	145	Smailagića	9	44	86
55	Danilovgrad	14	Glizice	1	2	82
56	Danilovgrad	51	Gorica	3	53	96
57	Danilovgrad	719	Martinići	4	87	39
58	Danilovgrad	54	Pažići	8	72	62
59	Danilovgrad	98	Jelenak	1	40	57
60	Danilovgrad	26	Poglavice	1	26	74
61	Danilovgrad	52	Vrela	13	98	13
62	Danilovgrad	193	Spuž	7	55	93
63	Danilovgrad	134	Slap	13	39	1
64	Danilovgrad	89	Bare	17	14	69
65	Podgorica	1	Crnci	-	48	76
66	Podgorica	330	Dajbabe	5	44	60
67	Podgorica	414	Doljani	7	16	61
68	Podgorica	174	Mahala	14	77	40
69	Podgorica	2657	Golubovci	3	84	82
70	Podgorica	597	Podgorica II	8	38	13
71	Podgorica	91	Vranjina	9	14	2
72	Podgorica	377	Bijelo Polje	13	19	69
73	Podgorica	220	Vuksan Lekić	8	29	97
74	Podgorica	1044	Tuzi	14	85	81
75	Podgorica	149	Rogami	5	76	9
76	Podgorica	432	Hoti	9	84	85
77	Podgorica	1184	Podgorica III	1	40	22
78	Podgorica	dio 1690	Podgorica III (stanica)	29	99	42
79	Podgorica	3057	Podgorica III	-	10	5
80	Podgorica	3387	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	95
81	Podgorica	3119	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	91
82	Podgorica	1755	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	94
83	Podgorica	2447	Podgorica III (Zabjelo)	-	1	23
84	Podgorica	2442	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	93
85	Podgorica	1697	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	97
86	Podgorica	1665	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	86
87	Podgorica	426	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	96
88	Podgorica	847	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	87
89	Podgorica	2608	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	87
90	Podgorica	3891	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	91
91	Podgorica	4353	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	86
92	Podgorica	4400	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	57
93	Podgorica	4365	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	39
94	Podgorica	5175	Podgorica III (Zabjelo)	-	-	88
95	Podgorica	214	Mrke	-	34	83
96	Podgorica	dio 2	Bioče	25	69	86
97	Podgorica	dio 4	Lutovo	8	88	22
98	Podgorica	dio 16	Pelev Brijeg	4	50	20
99	Podgorica	dio 1	Trebješnica	6	28	67
100	Podgorica	650	Cerovice	-	3	61
101	Podgorica	4644	Podgorica III	-	-	95

102	Podgorica	304	Rogami	-	2	0
103	Podgorica	809	Rogami	-	5	40
104	Podgorica	811	Rogami	-	14	6
105	Podgorica	835	Rogami	-	4	5
106	Podgorica	810	Rogami	-	4	95
107	Mojkovac	1	Mojkovac	5	89	10
108	Mojkovac	133	Podbišće	2	75	76
109	Mojkovac	439	Žari	5	54	61
UKUPNO:				575	3.842	6.039

GRAĐEVINSKI OBJEKTI				
Redni broj	Opština	LN	Katastarska opština	Katastarska parcela
1	Bijelo Polje	64	Ravna Rijeka	1359
2	Bijelo Polje	58	Pali	1400/2
3	Bijelo Polje	58	Pali	1400/1
4	Podgorica	6148	Podgorica III	5469/1
5	Podgorica	6147	Podgorica III	5469/1
6	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
7	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
8	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
9	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
10	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
11	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
12	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
13	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
14	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
15	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
16	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/1
17	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/43
18	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/42
19	Podgorica	1690	Podgorica III	5469/2
20	Golubovci	174	Mahala	5009
21	Golubovci	174	Mahala	5009
22	Golubovci	174	Mahala	5009
23	Golubovci	174	Mahala	5009
24	Golubovci	174	Mahala	5009
25	Golubovci	174	Mahala	5009
26	Bar	68	Virpazar	453
27	Bar	68	Virpazar	453
28	Bar	68	Virpazar	453
29	Bar	334	Gluhi do	5723/1
30	Bar	112	Sutomore	2544/1
31	Bar	112	Sutomore	2544/1
32	Bar	112	Sutomore	2544/1
33	Bar	270	Polje	3409
34	Bar	270	Polje	3409
35	Bar	270	Polje	3409
36	Nikšić	723	Nikšić	4382/1
37	Nikšić	723	Nikšić	4382/1
38	Nikšić	723	Nikšić	4382/1
39	Nikšić	1002	Nikšić	4308
40	Nikšić	1002	Nikšić	4308
41	Nikšić	2	Stubica	1229
42	Nikšić	2	Stubica	1229

Napomena u vezi sa vlasničkim listovima za Građevinske objekte:

U toku 2022. godine izvršena je greška u procesu obrade podataka vezanih za dvije parcele u katastarskoj opštini Podgorica III (parcele 5469/42 i 5469/43 – stavke 17 i 18 u tabeli Građevinskih objekata).

Naime, prilikom obraćanja našeg društva Upravi za katastar i državnu imovinu, u cilju realizacije Projekta postavljanja zaštitne ograde, greškom je zatraženo pravo na upravljanje za ove dvije parcele.

Ubrzo nakon toga, u skladu sa internim procedurama, obratili smo se Upravi za nekretnine, sa zahtjevom za ispravku i vraćanje ovih parcela na prvobitno stanje, prije nego što su obrađeni podaci za 2022. godinu. Ova ispravka je u toku, te su informacije u vezi sa parcelama 5469/42 i 5469/43 trenutno u fazi ažuriranja.

Željeznička infrastruktura Crne Gore, suočena je sa problemom oko prenosa vlasništva nad imovinom ovoga Društva, koja je, shodno

Zakonu o državnoj svojini, u listovima nepokretnosti upisana kao svojina Države Crne Gore, a Željezničkoj infrastrukturi je dato pravo upravljanja. Naime, prilikom ovakvog upisa zanemarena je najvažnija činjenica da je ŽICG AD - Podgorica akcionarsko društvo u kojem Država jeste većinski vlasnik sa 72,44 %, ali postoje i manjinski akcionari, koji zbog ovakvih postupanja mogu potraživati naknadu štete, koji sigurno neće biti saglasni sa smanjenjem imovine Društva, a neposredno i sa smanjenjem akcijskog kapitala. Zbog ovakvih radnji, koje se odnose na promjenu prava svojine, ŽICG je, u cilju izbjegavanja mogućih neželjenih posljedica, podnosila žalbe nadležnim organima na Rješenja Uprave za nekretnine, kojima je izvršen prenos vlasništva sa ŽICG na državu Crnu Goru. Za pojedine opštine postupak po žalbama je u toku. U postupcima, u kojima su se stekli zakonski uslovi, podnesene su tužbe Upravnom sudu Crne Gore. U jednom predmetu (koji se odnosi na područnu jedinicu Podgorica), Upravni sud Crne Gore je odlučio u korist našeg Društva i vratio postupak na ponovno odlučivanje Upravi za nekretnine PJ Podgorica. U ostalim sporovima, još uvijek se čeka poziv za ročište pred Upravnim sudom Crne Gore. Mišljenja smo da bi sva imovina ovog Društva koja ne potpada pod pojam infrastrukture u smislu Zakona o željeznici, trebala da se vrati u svojinu ŽICG AD Podgorica (Mišljenje Državne revizorske institucije je u nastavku niže). Takođe, predlažemo da se preduzmu neophodne aktivnosti u cilju rješavanja ovog problema, zbog mogućih neželjenih posljedica, koje bi se ogledale u obavezi ŽICG AD-Podgorica, da nadoknadi štetu koja bi nastala pokretanjem tužbi manjinskih akcionara - što je i više puta bilo Skretanje pažnje Revizorskog odbora u prethodnim godinama. Na kraju, činjenica je da se imovina i dalje nalazi u Bilansima Društva, dok Vlada ne donese Odluku o načinu obeštećenja manjinskih akcionara, a samim tim i amortizacija ostaje u Bilansima, pa svake godine startujemo sa iznosom troška amortizacije u vrijednosti od cca 7 mil.eura.

CRNA GORA
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
Broj: 05-035/23 1244/2
Podgorica, 12.05.2023.

4163
12.05.23

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE - AD PODGORICA

Izvršna direktorica gđa Marina Bošković

Veza: Vaš dopis br: 3645 od 25.04.2023. godine

Poštovana,

Shodno Vašem zahtjevu koji se odnosi na stav Državne revizorske institucije, u odnosu na primjenu Zakona o državnoj imovini u pogledu evidentiranja državne imovine koja je data na korišćenje AD „Željeznička infrastruktura Crne Gore“- Podgorica, obavještavamo Vas o sljedećem:

U pogledu evidencije Državne imovine, članom 44 Zakona o Državnoj imovini, je predviđeno sljedeće:

„Evidenciju nepokretnih i pokretnih stvari, na kojima svojinska prava i ovlaštenja vrši Crna Gora, a koje služe za obavljanje funkcije državnih organa, vode organi koji te stvari koriste.

Evidenciju nepokretnih i pokretnih stvari, na kojima svojinska prava i ovlaštenja vrši opština, vode organi opštine koji te stvari koriste.

Evidenciju nepokretnih i pokretnih stvari javnih službi¹ vode službe koje te stvari koriste.

Organi i službe iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dužni su da vrše popis imovine koju koriste“

Uzimajući u obzir odredbe Zakona o državnoj imovini, a u cilju pravilnog vrednovanja imovine, smatramo da je neophodno knjigovodstveno evidentiranje imovine koju Društvo koristi (računovodstveni tretman ulaganja u imovinu, amortizacija i dr.).

S uvažavanjem,

SENATOR DRI

Žorán Jelić

Na kraju, činjenica je da se imovina i dalje nalazi u Bilansima Društva, dok Vlada ne donese Odluku o načinu obeštećenja manjinskih akcionara.

16. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
03	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	261.379	243.396
032	Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica	208.653	178.884
038	Stambeni krediti dati zaposlenima	52.726	64.513

(03) Dugoročni finansijski plasmani koji na dan 31.12.2024. godine iznose 261.379€, odnose se na učešće u kapitalu ostalih pravnih lica (hartije od vrijednosti namijenjene prodaji), kao i na stambene kredite date zaposlenima u periodu do 2009. godine i na potraživanja po osnovu otkupa prodatih stanova.

17. ZALIHE

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
1	ZALIHE	3.484.148	4.014.564
101+103-109	Materijal	2.393.589	2.821.190
102	Rezervni djelovi	1.090.558	1.136.389
15	Dati avansi	0,01	56.984

U nastavku je tabelarni prikaz Zaliha po klasama:

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.	Razika	Index
1	2	3	4	5=3-4	6=3/4x100
10	Zalihe	3.484.147,97	3.957.579,69	-473.431,72	120
101	Materijal	2.393.599,41	2.821.200,16	-427.600,75	122
1010	Sirovine i osnovni materijal	2.231.909,16	2.658.842,76	-426.933,60	121
101000	Zalihe materijala	2.231.909,16	2.658.842,76	-426.933,60	121
1012	Ostali materijali	148.423,93	141.210,45	7.213,48	143
101200	Zalihe inventara i amablaže	127.492,5	117.703,81	9.788,69	142
101201	Zalihe HTZ odjeće	20.412,98	22.988,19	-2.575,21	147
101202	Zalihe guma	518,45	518,45	0,00	349
1013	Gorivo i maziva	13.266,32	21.146,95	-7.880,63	205
101300	Gorivo i maziva	13.266,32	21.146,95	-7.880,63	205
102	Rezervni djelovi	1.090.558,38	1.136.389,35	-45.830,97	113
1020	Rezervni djelovi na zalihama	1.090.558,38	1.136.389,35	-45.830,97	113
102000	Rezervni djelovi na zalihama	1.090.558,38	1.136.389,35	-45.830,97	113
103	Alat i inventar	821.651,17	821.651,17	0,00	100
1030	Alat i inventar na zalahi	821.651,17	821.651,17	0,00	100
103000	Alat i inventar na zalahi	704.527,34	704.527,34	0,00	100
103001	Inventar u upotrebi - gume	9.649,85	9.649,85	0,00	100
103002	Inventar u upotrebi službena i radna odjeća	107.473,98	107.473,98	0,00	100
109	IV zaliha	821.660,99	821.660,99	0,00	100
1093	IV zaliha	821.660,99	821.660,99	0,00	100
109300	IV zaliha - guma	9.649,86	9.649,86	0,00	100
109301	IV zaliha - HTZ	107.108,15	107.108,15	0,00	100
109302	IV zaliha - inventara	704.902,98	704.902,98	0,00	100

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
15	DATI AVANSI	0	56.985
150000	Dati avansi za dobavljače u zemlji	95.351	99.371
150001	Dati avansi za dobavljače u inostranstvu	7.287	7.287
159100	IV datih avansa	(102.638)	(49.673)

Napomena: Otpis potraživanja po osnovu datih avansa u 2024. godini

Na osnovu izvještaja o popisu za 2024. godinu (strana 63, Izvještaja o popisu za 2024. godinu), identifikovana su potraživanja po osnovu datih avansa u ukupnom iznosu od 52.964,26 €, koja su evidentirana u poslovnim knjigama Društva još 2008. godine, na osnovu diobnog bilansa prilikom podjele. Predmetna potraživanja odnose se na period 2005–2008. godine, i tokom dužeg vremenskog perioda nije bilo aktivnosti koje bi ukazivale na mogućnost njihove naplate.

U skladu sa računovodstvenim politikama Društva i principom fer prikazivanja finansijskog položaja, odlučeno je da se navedeni iznos otpiše indirektnom metodom, putem konta ispravke vrijednosti, čime se ne utiče direktno na bruto iznos potraživanja, već se kroz korekciju vrednuju kao nenaplativi.

Ova procjena usklađena je sa važećim računovodstvenim standardima i internim procedurama za upravljanje imovinom i potraživanjima.

18. POTRAŽIVANJA

27: Na dan 31.12.2024. godine, na kontu 27 – potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost (PDV), iskazan je iznos od 645.533 EUR. U skladu sa tim, Željeznička infrastruktura Crne Gore uputila je zahtjev Poreskoj upravi, za umanjjenje poreskog duga po osnovu PDV kredita, kako bi nastavila sa aktivnostima na konverziji tog duga u iznosu od približno 6 miliona eura, u akcijski kapital u korist države, kao većinskog vlasnika. Poreska kontrola od strane Poreske uprave, započeta je 16.1.2025. godine i obuhvata poreski period od 2020. do 2024. godine. Napominjemo da je formirani poreski dug, u iznosu od približno 6 miliona eura, rezultat višegodišnjeg nedovoljnog opredjeljivanja sredstava iz Budžeta Crne Gore, uprkos brojnim dopisima, obrazloženjima i upozorenjima koje je aktuelni menadžment Društva uputio nadležnom ministarstvu. Ovo stanje direktno je uticalo na nemogućnost redovnog izmirivanja poreskih obaveza i otežalo održivo poslovanje (detaljnije na strani 36).

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
20+22	POTRAŽIVANJA	3.935.313	3.894.088
202	Potraživanja od kupaca u zemlji	4.045.948	3.714.514
203	Potraživanja od kupaca u inostranstvu	11.190	10.909
209	Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(391.212)	(174.835)
20	Ukupna potraživanja od kupaca	3.665.926	3.550.588
22	Ostala potraživanja	269.387	343.500

Ukupna aktivna potraživanja Društva na dan 31.12.2024. godine iznose 3.665.926€. Veći dio pomenutog iznosa, odnosno 96% se odnosi na potraživanja od povezanih Društava (Montecargo AD, ŽPCG AD i OŽVS AD), po osnovu korišćenja željezničke infrastrukture, dok se ostatak od 4% odnosi na ostale kupce. Dakle, veoma je bitno stvoriti jasnu sliku o važnosti hitnog rješenja - izmirenja obaveza, koje prema našem Društvu imaju pomenuta povezana Društva.

Takođe, odradjena je Primjena MSFI 9 na 31.12.2024. godine – odnosno, ispravka potraživanja evidentirana je na kontima 585 i 209. Konta 202201 u iznosu od 41,40€ i 202202 u iznosu od 3.670,46€ se odnose na plaćanje stanarina za zaposlene i lica van firme.

Važno je istaći da je Služba za računovodstvene poslove riješila problem naplate formiranog dugogodišnjeg duga, od strane lica koja su van firme, a koja koriste stambene prostore našeg Društva. Dugovanje se odnosi na stambene kredite, otkup stanova, kao i na mjesečne zakupnine (konta 202201, 202202, 038000, 038001, 038002 i 038004). Naime, 29.12.2021. godine, poslat je prvi dopis Fondu PIO, pozivajući se na "Zakon o izvršenju i obezbjeđenju", član 26, gdje se od tada svakomjesečno putem administrativnih zabrana na penziju, otplaćuju dugovanja. Sve eventualne izmjene u vidu preplate ili izmirenja obaveza, redovno pratimo i korigujemo u saradnji sa Fondom PIO. Takođe, naglašavamo da smo za par lica proslijedili Sektoru za pravne poslove, sugestiju za utuženje – što je već i realizovano. Napominjemo, da "Opomene za izvršenje obaveza", upućujemo svake godine nakon završenog popisa – korisnicima zakupa koji samostalno plaćaju, a koja su neredovna u izmirenju svojih obaveza.

Prikaz potraživanja – 15 najvećih kupaca na 31.12.2024. godine

Aktivna potraživanja umanjena za Ispravku vrijednosti - konta: 202200 202201 202202 203000 203001 209200						
R.br.	Br. izvora	Naziv	Početni saldo	Duguje	Potrazuje	Saldo
1	K-0233	MONTecARGO AD	2.463.395,80	1.016.844,22	489.802,42	2.990.437,60
2	K-0191	ŽELJEZNIČKI PREVOZ CRNE GORE AD	654.608,64	519.741,78	742.614,16	431.736,26
3	K-0513	IGP FIDIJA DOO	137.138,36	0	14.819,49	122.318,87
4	K-0300	ODRŽAVANJE ŽELJEZNIČKIH SREDSTAVA	102.580,95	14.989,17	6.852,23	110.717,89
5	511033	TELEKOM CRNE GORE	23.619,17	178.284,01	144.517,86	57.385,32
6	K-0114	DRUSTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE M-TEL	63.273,88	373.180,19	383.811,21	52.642,86
7	K-0840	KOMBINOVANI PREVOZ MONTENEGRO DOO	0	63.167,39	32.555,80	30.611,59
8	K-0301	BOZOVIC SASA	19.246,84	0	0	19.246,84
9	510140	UPRAVA POLICIJE	18.736	6.305,88	5.913,88	19.128
10	K-0685	INF.OPTIMIZACIJSKA GRUPA DOO	18.369,14	0	0	18.369,14
11	511037	GEOSONDA	18.194,40	0	0	18.194,40
12	K-0160	DOO MOSTOGRADNJA	16.548,24	0	0	16.548,24
13	K-0661	PAVEL DOO	13.580,69	0	0	13.580,69
14	K-0656	TEHNOPUT DOO	12.196,80	0	0	12.196,80
15	510141	UPRAVA CARINA	12.192,77	3.644,69	4.516,09	11.321,37
Ukupno za 15 najvećih kupaca			3.573.681,68	2.176.157,33	1.825.403,14	3.924.435,87
Ostali kupci			26.014,48	356.958,37	589.423,93	-258.510,04
Σ			3.547.637,20	2.533.115,70	2.414.827,07	3.665.925,83

1. Ukupno potraživanje od Montecargo AD na dan 31.12.2024. godine, iznosi 2.990.437,60€ od čega su:

- 1) trase: 2.423.618,81€
- 2) visoki napon: 489.664,15€
- 3) zakup poslovnog prostora: 51.430,01€
- 4) ostale usluge: 25.724,63€

2. Ukupno potraživanje od ŽPCG AD na dan 31.12.2024. godine, iznosi 431.736,26€ od čega su:

- 1) trase: 51.258,33€
- 2) visoki napon: 174.658,16€
- 3) zakup poslovnog prostora: 10.669,96€
- 4) ostale usluge: 195.149,81€

3. Ukupno potraživanje od OŽVS AD na dan 31.12.2024. godine, iznosi 110.717,89€ od čega su:

- 1) zakup poslovnog prostora: 48.488,23€
- 2) električna energija: 21.665,71€
- 3) telefonski impulsi: 60,63€
- 4) ostale usluge: 40.503,32€

19. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
23	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	2.255.989	2.172.099
238013	Ugovor 10399 od 25.11.2021. – stambena sredstva	2.252.804	2.165.953
238014	HB banka ID 217058	2.185	5.945
238015	H9 banka PO 217155	1.000	200

(23) Kratkoročni finansijski plasmani u 2024. godini, iznosili su 2.255.989 € i veći su za 4% odnosno za 83.890 €, a odnose se na oročena novčana stambena sredstva kod Hipotekarne banke u Crnoj Gori.

20. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
24	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	4.149.979	3.839.075
2410	Novčana sredstva na tekućim žiro računima	2.379.656	3.816.574
2419	Prelazni računi	1	0
2440	Devizni žiro-računi	1.770.297	22.476
2442	Escrow račun	25	25
2449	Prelazni devizni računi	0	0

Društvo finansijsko poslovanje obavlja preko "Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica", "Prve banke AD Podgorica", "NLB Montenegrobanke AD Podgorica" i "Hipotekarne banke".

21. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
28	AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	7.273	13.701
282	Unaprijed plaćeni troškovi	7.273	13.701

Unaprijed plaćeni troškovi koji sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznose ukupno 7.273 € odnose se na unaprijed plaćene naknade po međunarodnim kreditima.

22. KAPITAL

a) Akcijski kapital

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
3	KAPITAL	508.121.607	510.549.576
30	Aksijski kapital	439.663.127	439.663.127
33	Rezerve	108.328.585	108.448.455
34	Neraspoređeni dobitak	546.471	546.471
35	Gubitak	(40.416.576)	(38.108.477)

Prema izvodu iz CKDD struktura akcionara na dan 31.12.2024. godine je sledeća:

R.br.	Naziv	
1	Država	72,44%
2	Fizička lica	7,91%
3	NLB BANKA AD/NM-Zbirni Kastodi račun 8	4,92%
4	Otvoreni investicioni fond "TREND"	4,75%
5	Fond PIO	2,91%
6	Otvoreni investicioni fond Moneta	1,99%
7	European Funds Inc	1,60%
8	Zavod za zapošljavanje Crne Gore	1,16%
9	Crnogorska komercijalna banka AD /CK – Zbirni kastodi račun	0,69%
10	Ostali akcionari	1,63%
Ukupno:		100,00%

a) Rezerve (30)

Ukupan akcijski kapital Društva na dan 31.12.2024. godine, po podacima iz CKDD, iznosi 439.663.127 € i podijeljen je na 157.638.774 akcija, nominalne vrijednosti 2,78905446338 € po akciji, gdje Država Crna Gora kao većinski vlasnik ima 114.201.201 akcija, što čini 72,4449 % od ukupnog akcijskog kapitala. Kako navedena pravna lica i ostali akcionari imaju udjele u našem Društvu, tako i naše Društvo posjeduje akcije u NLB banci AD Podgorica, gdje imamo 53 akcije i u Hipotekarnoj banci AD Podgorica, gdje imamo 29.769 akcija.

b) Rezerve (33)

Rezerve koje su sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iskazane u iznosu od 108.328.584,58 €, odnose se na rezerve koje su formirane u prethodnom periodu na osnovu procjene imovine Društva sa stanjem na dan 31.12.2022. godine od 108.421.663 €, kao i rezerve po osnovu dugoročnih hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju. Na osnovu uknjižavanja Izvještaja o procjeni imovine na dan 31.12.2021. godine, ista je smanjena za 26.337.472,82 €. Rezultat uknjižavanja je doveo do povećanja revalorizacionih rezervi u iznosu od 3.297.398,21€ (20.480.746,26 – 17.183.348,05), a ostali rashodi koji su evidentirani u bilansu uspjeha, kao obezvređenje imovine iznose 29.634.871,02 €.

c) Neraspoređeni dobitak (34)

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
34	NERASPOREĐENI DOBITAK	546.471	546.471
340	Neraspoređeni dobitak	546.471	546.471

d) Gubitak (35)

Kada je u pitanju akumulirai gubitak od (40.416.576), na osnovu prethodno navedenog, napominjemo da je isti u većem dijelu nastao kao rezultat reproccjene Društva od 2021. godine u iznosu od 30.970.756,22 €.

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
35	GUBITAK	(40.416.576)	(38.108.477)
350	Gubitak ranijih godina	(38.108.477)	(37.169.426)
351	Gubitak tekuće godine	2.308.098	939.050

23. DUGOROČNA REZERVISANJA

(404000+404100) Dugoročna rezervisanja na dan 31.12.2024. godine iznose 418.914€, a odnose se na rezervisanja za otpremnine zaposlenih prilikom odlaska u penziju i isplatu jubilarnih nagrada, izvršena u skladu sa zahtjevima MRS 19 - Beneficije zaposlenima.

24. DUGOROČNI KREDITI

(415) Dugoročni krediti u iznosu od 22.408.169€ se odnose na obavezu po osnovu otplate međunarodnih kredita opredijeljenih za potrebe rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture.

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
415	DUGOROČNI KREDITI	22.408.169	25.088.204
415005	EBRD, III tranša, 37232	445.364	742.274
415006	EBRD, Ugovor 40344	0	0
415008	EBRD, Ugovor 37232, Anex III tranše	1.520.281	2.533.802
415009	EIB II, Ugovor 25980	4.055.428	4.521.807
415010	EIB, Ugovor 85597	16.387.097	17.290.337

25. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE

(419) Ostale dugoročne obaveze u iznosu od 1.936.407€ se odnose na obaveze prema zaposlenima koje su nastale po osnovu izdvajanja dodatnog doprinosa za rješavanje stambenih potreba zaposlenih, na teret poslodavca u iznosu od 3 % na bruto zarade zaposlenih.

26. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE - MIŠLJENJE OD INSTITUTA SERTIFIKOVANIH RAČUNOVOĐA CRNE GORE

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 12 – *Porez na dobit*, Društvo nije vršilo obračun odloženih poreskih obaveza i sredstava iz sljedećih razloga:

- **Nedostatak vjerovatnoće budućih oporezivih prihoda:** Društvo nema istorijat ostvarivanja dobiti, niti postoje čvrsti i pouzdani pokazatelji koji bi ukazivali na mogućnost generisanja značajnih oporezivih prihoda u budućnosti. Trenutna poslovna situacija, kao i raspoložive finansijske projekcije, ne pružaju dovoljnu osnovu za očekivanje budućih oporezivih prihoda koji bi omogućili priznavanje odloženih poreskih sredstava.
- **Struktura prihoda i rashoda:** Struktura finansijskih tokova Društva karakteriše visok nivo troškova amortizacije, koji značajno premašuju sopstvene prihode. Ovakav odnos prihoda i rashoda dodatno smanjuje vjerovatnoću budućih oporezivih rezultata, što čini priznavanje odloženih poreskih sredstava neosnovanim u skladu sa MRS 12.

Na osnovu ovih okolnosti, uprava Društva je zaključila da nisu ispunjeni uslovi za priznavanje odloženih poreskih obaveza ili sredstava za tekući finansijski period. Ukoliko u narednim periodima dođe do promjene relevantnih okolnosti koje bi ukazivale na veću vjerovatnoću ostvarivanja oporezivih prihoda, Društvo će izvršiti ponovnu procjenu i u skladu s tim ažurirati finansijske iskaze.

27. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMIJENE DONACIJE

(495) Dugoročni odloženi prihodi i primljene donacije u iznosu od 44.023.062 € se odnose na primljene donacije iz predpristupnih fondova EU (IPA fondovi, WBIF) i odloženih prihoda iz Bužeta (495100). Shodno Aneksu za dopunska sredstva od 3,9 mil.eura (3.941.199€), sa ovog konta (495100) se u toku 2024. godine, na kraju mjeseca novembar i decembar, prenio i opravdani utrošeni iznos od 1.124.149,69€ - na konto 640100. Za 2023. godinu, utrošeno je 1.717.671,17 €, a za 2024. godinu utrošeno je 1.124.149€. Ostatak od 1.099.379,14€ se prenio na 2025. godinu.

28. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

(424+429) Kratkoročne finansijske obaveze na dan 31.12.2024. godine iznose 2.780.576 €, a odnose se na obaveze otplate glavnice po osnovu međunarodnih kredita u 2023. godini (EBRD i EIB), kao i na obustave od zaposlenih iz zarada.

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
424+429	KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	2.780.576	4.450.917
424	Dio dugoročni kredita	2.680.034	4.353.690
424002	EBRD, Ugovor 40344	(0,01)	1.673.656
424003	EBRD, III tranša, 37232	296.909	296.909
424004	EBRD, Ugovor 37232, Anex III tranše	1.013.521	1.013.521
424006	EIB II, Ugovor 25980	466.378	466.378
424007	EIB, Ugovor 85597	903.226	903.226
429	Obustave od radnika iz zarada	100.542	97.227

29. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
43	OBAVEZE IZ POSLOVANJA	1.593.382	2.050.498
433	Obaveze prema dobavljačima u zemlji	1.189.620	1.431.845
434	Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	394.796	609.687
433+434	Obaveze prema dobavljačima	1.584.416	2.041.532
430	Ostale obaveze/primljeni avansi	8.966	8.966

Ukupne obaveze prema prema dobavljačima (1+2) 1.584.416€

- 1) Obaveze za zadržani novac (433001) 80.716€
2) Obaveza prema dobavljačima (433000|434000|434001) 1.503.700€

Kada je u pitanju dug prema Elektroprivredi Crne Gore, cijeli iznos se pripisuje Montecargu AD i Željezničkom prevozu. Pomenute obaveze nastaje po osnovu prefakturisanja usluga visokog napona povezanim društvima. Ovo se vezuje za dug od povezanih društava koji je unijet u Bilasu stanja pod rednim brojem 034. Naime, Ugovorom o korišćenju željezničke infrastrukture, koji se svake godine zaključuje sa ŽPCG AD – Podgorica i AD Montecargo, utvrđen je procentualni iznos potrošnje u visini od 47,5 % za oba operatera, od ukupno iskazane obaveze po računu, koji se našem Društvu ispostavlja od strane EPCG AD-Nikšić, tako da se 95 % obaveze prefakturiše, a ostatak obaveze u visini od 5 % po računu, pripada ŽICG.

Sva ostala dugovanja se odnose na Ugovore zaključenim putem javnih nabavki. Takođe je važno je napomenuti da je Služba računovodstva više puta sugerisala pronalaženju rješenja naplate aktivnih dugovnja u skladu sa mogućnostima Društva.

Prikaz dugovanja – 15 najvećih dobavljača na 31.12.2024. godine

Dobavljači - konta: 433000 433001 434000 434001						
R.br.	Br. izvora	Naziv	Početni saldo	Duguje	Potrazuje	Saldo
1	370001	ELEKTROPRIVREDA CG NIKŠIĆ	-928.964,55	893.785,32	705.982,31	-741.161,54
2	D-01366	IHM DOO- IMPREGNACIJA HEMOS MERIDIJANA	-250.400	439.850	417.890,55	-228.440,55
3	D-00283	VOSSLOH MIN Skretnice	0	0	167.500	-167.500
4	D-00879	AZD PRAHA	-316.117,54	484.487,03	291.292,27	-122.922,78
5	D-01041	GP PLANUM AD BG DIO STRANOG DRUŠTVA-PODGORICA	-1,47	0	67.209,65	-67.211,12
6	511310	16.FEBRUAR PODGORICA	0	69.204,14	103.180,94	-33.976,80
7	510002	FC SNADBIJEVANJE PODGORICA	-23.231,81	190.364,53	191.240,03	-24.107,31
8	310001	JUGOPETROL	-17.950,12	103.496,02	108.237,95	-22.692,05
9	511196	AD PERSPEKTIVA - BIJELO POLJE	0	0	19.136,15	-19.136,15
10	D-00444	ŽELJEZNIČKI PREVOZ CRNE GORE	20.810,14	168.242,17	163.403,07	-15.971,04
11	510866	FIDIJA	-13.504,61	0	0	-13.504,61
12	D-00710	DELTA GENERALI	-0,05	40.596,82	54.085,68	-13.488,91
13	D-04141	VUK KOP	0	9.678,38	22.839,55	-13.161,17
14	D-01213	Efusion društvo za inženjering,konsalting i usluge	0	0	12.096,37	-12.096,37
15	510624	OKOV	58,62	4.431,91	15.311,71	-11.821,18
Ukupno za 15 najvećih dobavljača			-1.570.921,67	2.404.136,32	2.340.406,23	-1.507.191,58
Ostali dobavljači			-104.825,73	1.657.288,71	1.629.687,40	-77.224,42
Σ			-1.675.747,40	4.061.425,03	3.970.093,63	-1.584.416,00

30. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
45+46+47+499	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR	8.051.241	6.781.685
45	Obaveze po osnovu zarada i doprinosa na zarade	6.571.866	5.388.226
450	Obaveze po osnovu neto zarada i naknada zarada	0	0
451	Obaveze po osnovu poreza na zarade i naknade zarada na teret zaposlenih	334.680	304.305
452+455	Obaveze po osnovu doprinosa na zarade i naknade zarada na teret zaposlenih	3.353.663	2.684.524
453+454+456	Obaveze po osnovu doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	2.883.524	2.399.397
46	Ostale obaveze	322.891	230.740
47	Obaveze po osnovu poreza na dodatnu vrijednost i ostalih javnih prihoda	0	6.235
499	Pasivna vremenska razgraničenja	1.156.484	1.156.484

(45+46+47) Važno je istaći - da se unazad godinama zanemaruje bitna činjenica da se kroz Program tekućeg održavanja ne uključuju i zarade zaposlenih. Dakle, ako uzmemo u obzir da je Budžetom Crne Gore za 2024. godinu po Programu tekućeg održavanja željezničke infrastrukture Crne Gore, opredijeljen iznos od 10 mil.eura na godišnjem nivou (od čega je na kraju 2024. godine uplaćeno manje 1.002,00€), a da su same bruto zarade iznosile su 9.127.719€, onda dolazimo do zaključka da bi za održavanje željezničke pruge, trebalo koristiti samo veoma mali dio od 872.279€. Međutim, naše Društvo u cilju sigurnosti i bezbjednosti željezničke pruge isključivo isplaćuje neto zarade zaposlenim (sa manjim mjesečnim uplatama prema Poreskoj upravi – shodno mogućnostima i raspoloživosti finansijskih sredstava), kako bi se što više sredstava koristilo za održavanje pruge. Da prethodno navedena budžetska sredstva nijesu dovoljna za uredno servisiranje prispjelih obaveza, govori upravo podatak, da zbog prethodno navedenog - u ovom trenutku naše Društvo ima dug u iznosu od cca 6 mil.eura, po osnovu poreza i doprinosa na zarade. Po našem mišljenju, a što je potvrđeno kroz dosadašnje poslovanje, sredstva koja su se opredjeljivala Budžetom Crne Gore za naše Društvo u prethodnim godinama, nijesu ni približno dovoljna za nesmetano funkcionisanje Društva i realizaciju obaveza, koje proističu iz redovnog poslovanja. Imajući u vidu sve aspekte poslovanja, našem Društvu su potrebna sredstva iz Budžeta u iznosu od cca 26 mil.eura, kako bismo izmirili sve nagomilane obaveze iz ranijih godina – što smo vrlo detaljno objasnili i u Zahtjevu za odobrenje finansijskih sredstava za tekuće održavanje željezničke pruge.

S obzirom na potrebu za stabilizacijom poslovanja Društva i izmirenjem nagomilanih obaveza, kao i održavanjem željezničke infrastrukture, Društvo je podnijelo Zahtjev 1371 od 20.2.2025. godine, Ministarstvu saobraćaja - za dokapitalizaciju od strane države, kroz konverziju postojećeg poreskog duga u akcijski kapital (zahtjev je priložen u nastavku). Ovaj korak smatramo neophodnim kako bi se obezbijedila dugoročna stabilnost i funkcionisanje Društva, te kako bi se omogućilo ostvarivanje finansijske održivosti i sigurnosti za zaposlene, kao i za sigurnost i bezbjednost željezničkog saobraćaja.

Društvo smatra da je ovaj korak ključan za prevazilaženje trenutnih finansijskih poteškoća i obezbjeđivanje potrebnih resursa za dalji razvoj i održavanje željezničke infrastrukture.

(499) U okviru pasivnih vremenskih razgraničenja prikazana su primljena sredstva iz Budžeta Crne Gore za realizaciju kreditnih obaveza u iznosu od 1.156.484 € za koje će država shodno Zaključcima Vlade preuzeti dio imovine Društva.

Broj: 1371
Podgorica, 20.02.2025. godine

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA
Ministarki - Maji Vukičević

Predmet: Realizacija dokapitalizacije kroz pretvaranje poreskog duga u akcijski kapital

Poštovani,

Na osnovu Predloga za dokapitalizaciju od strane našeg društva broj 816 od 26.01.2023. godine i mišljenja Agencije za zaštitu konkurencije, broj 01-430/23-130/5 od 15.03.2024. godine, koji dostavljamo u prilogu - podnosimo Zahtjev za realizaciju dokapitalizacije društva „Željeznička infrastruktura Crne Gore“ AD Podgorica, pretvaranjem poreskog duga u akcijski kapital.

Naime, nakon dobijanja mišljenja od Agencije za zaštitu konkurencije 2024. godine, na sastanku održanom 05.07.2024. godine, u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva, obaviješteni smo o sastanku na kome je data načelna saglasnost resornog i Ministarstva finansija, kao i Poreske uprave za dokup akcijskog kapitala od strane Države kao većinskog akcionara u našem Društvu, za vrijednost ukupnog duga ovog Društva za poreze i doprinose sa pripadajućom kamatom, te potrebom da se i zvanično obratimo, što ovim putem i činimo.

Konverzija potraživanja u osnovni kapital predstavljala zamjenu povjerločevog potraživanja prema privrednom društvu u njegov ulog u tom društvu, što znači da društvo umjesto da svoje obaveze prema povjeriocima izmiri plaćanjem, iste izmiruje konverzijom tih potraživanja u akcijski kapital, dakle smanjuje obaveze a povećava kapital. Smanjenjem obaveza i povećanjem osnovnog kapitala poboljšava se finansijska struktura, povećaje se sopstvena sredstva u odnosu na tuđa i povećaje se dugoročni izvor sredstava u odnosu na kratkoročni.

Smatramo da ovakav način „izmirivanja“ obaveza ima značajne mogućnosti u našim sadašnjim finansijskim uslovima i može biti pogodan način za rješavanje dužničko povjerilačkih odnosa između ŽICG AD i države kao većinskog akcionara i povjerioca.

Dug po osnovu poreza i doprinosa, koji trenutno iznosi cca 6 miliona eura, nastao je usljed nedovoljno opredijeljenih sredstava iz državnog budžeta za održavanje željezničke infrastrukture, kao i nagomilanog nenaplaćenog duga od strane povezanih društava Montecarga i Željezničkog prevoza Crne Gore, koji iznosi cca 2,5 mil.eura.

Podsjećamo da je EU 2023. godine kroz projekat „Technical Assistance for Capacity Support to the Transport Sector and EU Acquis Alignment in Montenegro“ analizirala organizaciju željezničkih društava u zemljama EU, pri čemu su predloženi modeli iz Španije i Poljske kao primjeri za reorganizaciju u Crnoj Gori. Prema ovoj studiji, troškovi održavanja željezničke infrastrukture u tim zemljama (bez uključivanja zarada) iznose između 27,10 i 41,60 miliona eura godišnje za mrežu dužine 327,27 km, što je značajno više po kilometru pruge od sredstava koja su kod nas trenutno dostupna.

Na osnovu prethodnog – naše Društvo je unazad tri godine tražilo povećanje opredijeljenih sredstava iz budžeta Crne Gore, kako bi riješili problem poreskog duga i ulagali u modernizaciju željezničke infrastrukture, ali nažalost zahtjev nije odobren, a isti dostavljamo u prilogu.

Na osnovu analize i trenutnog stanja, predlažemo da se:

- Realizuje dokapitalizacija društva kroz pretvaranje poreskog duga u akcijski kapital, čime bi se smanjio finansijski teret i omogućilo stabilnije poslovanje.
- Povećaju izdvajanja iz budžeta, za Program održavanja i modernizacije željezničke infrastrukture, kako bi se obezbijedilo adekvatno održavanje željezničke mreže u skladu sa evropskim standardima.

Volimo Vas da preduzmete neophodne korake kako bi se riješio problem finansijske održivosti našeg društva i obezbijedila sigurnost željezničke infrastrukture, od čijeg funkcionisanja zavise mnogi segmenti privrede i društva.

Prilog:

- 1) Predlog za dokapitalizaciju od ŽICG
- 2) Mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije
- 3) Predlog budžeta za 2025. godinu

S poštovanjem,
Kristina Jovanović, dipl.ecc.

DIREKTORICA SEKTORA ZA FINANSIJE
Sandra Vukčević, spec.sci.fin.menadžmenta

IZVRŠNA DIREKTORICA
Marina Bošković, dipl.ing.el.

31. KRATKOROČNA REZERVISANJA

Broj računa	Naziv računa	2024.	2023.
409000+409001+ 404001+404101	KRA TKOROČNA REZERVISANJA	559.129	444.391
409000	Rezervisanja po osnovu sudskih sporova	359.181	309.157
409001	Rezervisanje za radne sporove – neisplaćeni prekovremeni rad po osnovu naloga za službena putovanja	48.108	48.108
404001+404101	Kratkoročna rezervisanja za otpremnine i jubilarne	151.840	87.126

Kratkoročna rezervisanja u 2024. godini iznose 559.129€, dok su u 2023. godini bila 444.391€.

- Rezervisanje za sudske sporove (409000):** Određuje pravni sektor i za 2024. godinu iznosi 359.181€, dok je u 2023. bilo 309.157€.
- Rezervisanje za radne sporove (409001):** Iznosi 48.108€ u obje godine.
- Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade (404001+404101):** Određuje aktuar i za 2024. godinu iznosi 151.840€, dok je prethodne godine bilo 87.126€.

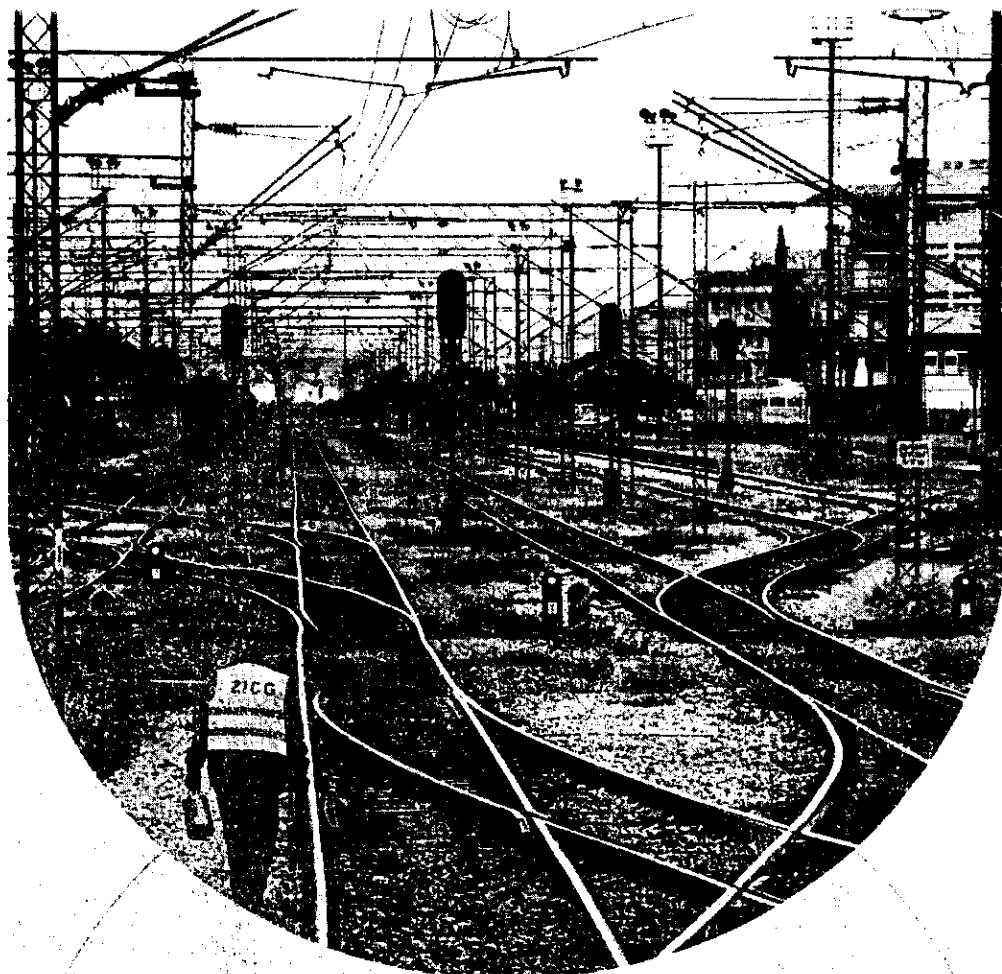
32. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja, shodno MRS 10.

To znači da, prema MRS 10 (Međunarodni računovodstveni standard), u periodu između datuma bilansa stanja (datum kada su izdati bilanci) i datuma kada su finansijski izvještaji odobreni za objavu, nije došlo do događaja koji bi mogli imati uticaj na te izvještaje.

MRS 10 razdvaja događaje u dvije kategorije:

- Prilagodbeni događaji** – Događaji koji daju dodatne informacije o uslovima koji su postojali na dan bilansa stanja. Takvi događaji utiču na finansijske izvještaje i moraju se reflektovati u njima.
- Nepromjenjivi događaji** – Događaji koji se javljaju nakon datuma bilansa stanja i koji se ne odnose na uslove koji su postojali na taj datum. Ovi događaji ne utiču na finansijske izvještaje, ali mogu biti otkriveni u napomenama, ako su značajni.

Izvještaj Menadžmenta za 2024 .godinu

Sadržaj:

1. Kratak opis poslovne aktivnosti i organizaciona struktura.....	64
2. Vlasništvo i struktura kapitala	67
3. Analiza finansijskog položaja i rezultata poslovanja.....	68
3.1 OBRAZLOŽENJE POSLOVANJA ZA 2024. GODINU	68
3.2 ANALIZA I OCJENA CJELOKUPNOG FINANSIJSKOG POSLOVANJA ZA 2024. GODINU	69
3.3 ANALIZA PRIHODA ZA 2024. GODINU	71
3.4 ANALIZA RASHODA ZA 2024. GODINU	80
3.5 POTRAŽIVANJA OD KUPACA ZA 2024. GODINU	82
3.6 OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA SA POREZIMA I DOPRINOSIMA ZA 2024. GODINU.....	84
3.7 KREDITNE OBAVEZE.....	86
3.8 FINANSIJSKI RIZICI.....	89
3.9 ZAKLJUČAK	89
3.10 BILANS STANJA NA 31.12.2024. GODINE	91
3.11 BILANS USPJEHA NA 31.12.2024. GODINE.....	93
3.12 ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU NA 31.12.2024. GODINE.....	95
3.13 ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA 2024. GODINU.....	96
3.14 STATISTIČKI ANEKS ZA 2024. GODINU	97
4. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela	98
5. Mjere zaštite životne sredine	100
6. Sprovedene aktivnosti i planirani budući razvoj.....	101
6.1 Problemi sa kojima se ŽICG suočava u budućem planiranju razvoja Društva	120
6.2 Uslovi za poboljšanja.....	125
7. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih.....	126
8. Informacije o izloženosti rizicima	136
9. Nefinansijske informacije.....	137
10. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.....	139

1. Kratak opis poslovne aktivnosti i organizaciona struktura

Osnovne informacije o pravnom licu

Pravno lice: Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica
PIB: 02723816
PDV: 30/31-07906-2
Adresa: Trg Golootočkih žrtava broj 13
Naziv djelatnosti: Izgradnja željezničkih pruga i podzemnih željeznica.
Šifra djelatnosti: 4212

Istorijat i razvoj kompanije

Željeznička infrastruktura Crne Gore – AD Podgorica predstavlja samostalnu organizacionu, ekonomsku i poslovnu cjelinu, osnovanu u skladu sa odredbama *Zakona o privrednim društvima* 2. jula 2008. godine, u Podgorici. U **Centralnom registru Privrednog suda** zvanično je zavedena 9. jula iste godine, pod brojem **4-0008771/001**. Nastala je restrukturiranjem **Željeznice Crne Gore – Infrastruktura D.O.O Podgorica**, na osnovu odluke donijete na vanrednoj Skupštini akcionara **Željeznice Crne Gore AD – Podgorica**.

Kao pravno lice, **Željeznička infrastruktura Crne Gore** samostalno istupa u pravnom prometu, sklapa ugovore i preduzima poslovne aktivnosti od značaja za obavljanje djelatnosti. Društvo je registrovano kod nadležnog statističkog organa pod brojem **02723816**, dok se kao poreski obveznik vodi pod registarskim brojem **30/31-07906-2**, što je steklo 23. jula 2008. godine.

Dana 22. avgusta 2008. godine, **Željeznička infrastruktura Crne Gore** zvanično je upisana u registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem **491**, čime je primljena u članstvo emitenata kod **Centralne depozitarne agencije (CDA)**.

U ulozi **upravljača infrastrukture**, kao **javnog dobra** u opštoj upotrebi i vlasništvu države Crne Gore, **ŽICG** aktivno investira u izgradnju, modernizaciju i održavanje željezničke infrastrukture, osiguravajući njenu dugoročnu održivost.

Vizija

Postati **savremeni željeznički sistem** visokih ekoloških standarda, tržišno orijentisan, održiv i integrisan u jedinstveni evropski željeznički prostor. Sistem koji će podržati ekonomski i turistički razvoj Crne Gore, u skladu sa širenjem **TNT mreže na Zapadni Balkan**.

Misija

Željeznička infrastruktura Crne Gore predano radi na:

- Upravljačkom vođenju željezničke infrastrukture u **opštem, saobraćajnom i ekonomskom interesu** Crne Gore.
- Obezbjedivanju **kvalitetnog i odgovornog održavanja** infrastrukture radi nesmetanog odvijanja saobraćaja.
- Aktivnom učestvovanju u procesima obezbjeđivanja **finansijskih sredstava** kod međunarodnih institucija za rekonstrukciju i modernizaciju željezničkih sistema.
- Podsticanju **finansijske održivosti** i samoodrživosti željezničke infrastrukture.
- Stavljanju korisnika usluga u **centar saobraćajne politike**, kroz transparentno upravljanje resursima infrastrukture.
- Osiguravanju **pristupa i dodjele infrastrukturnih kapaciteta** željezničkim prevoznicima koji ispunjavaju uslove propisane *Zakonom o željeznici*.
- Smanjenju **negativnih uticaja** željezničkog saobraćaja na životnu sredinu.

Osnovna djelatnost i poslovni sektor

Osnovna djelatnost **Željezničke infrastrukture Crne Gore (šifra 4212)** obuhvata **izgradnju željezničkih pruga i podzemnih željeznica, rekonstrukciju i održavanje željezničkih objekata i modernizaciju infrastrukture radi povećanja efikasnosti i sigurnosti.**

Proizvodi i usluge koje kompanija nudi

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica predstavlja **javno dobro u opštoj upotrebi**, izuzev industrijskih kolosjeka. Budući da je u vlasništvu države, dostupna je na korišćenje svim zainteresovanim privrednim društvima koja obavljaju željeznički prevoz, pod jednakim uslovima i u skladu sa **Zakonom o željeznici**.

Upravljanje željezničkom infrastrukturom

ŽICG upravlja mrežom od **327,72 km**, što podrazumijeva:

- Organizaciju i regulisanje željezničkog saobraćaja
- Održavanje i zaštitu infrastrukture
- Osiguravanje pristupa i dodjelu infrastrukturnih kapaciteta željezničkim prevoznicima
- Određivanje naknada za korišćenje infrastrukturnih kapaciteta
- Izradu i objavu reda vožnje

Usluge koje ŽICG pruža željezničkim prevoznicima

Minimalni pristupni paket usluga:

- Obrada zahtjeva za infrastrukturni kapacitet
- Pravo korišćenja dodijeljenog kapaciteta
- Korišćenje kolosjeka, skretnica i ukrštaja na dodijeljenom kapacitetu
- Upravljanje saobraćajem: signalizacija, regulisanje, prijem i otprema vozova
- Sporazumijevanje o saobraćaju vozova i pružanje informacija o njihovom kretanju
- Korišćenje elektroenergetskih uređaja za vuču vozova, gdje je to dostupno

Pristup prugom do uslužnih objekata i njihovo korišćenje:

- Stanice za prijem i otpremu putnika, prtljaga i robe
- Manipulativni prostori
- Kolosjeci za ranžiranje vozova
- Kolosjeci za gariranje
- Objekti za pružanje ostalih usluga

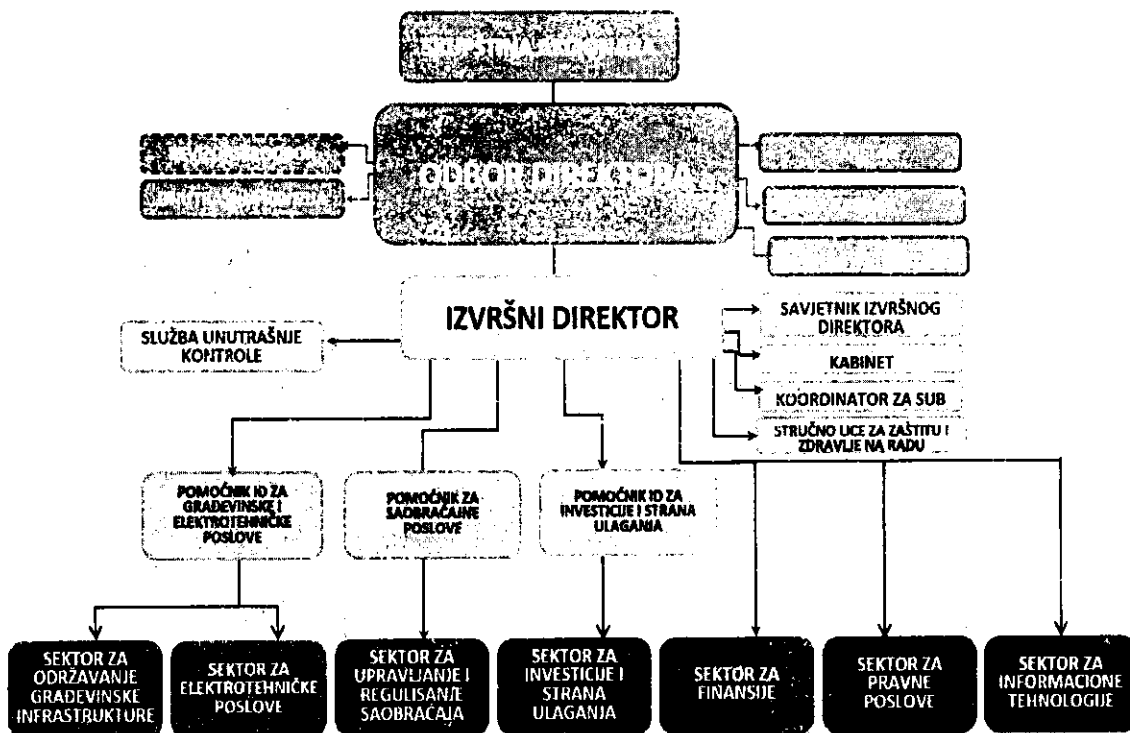
Dodatne usluge:

- Snabdijevanje električnom energijom za vuču vozova
- Pomoć pri prevozu opasnih materija
- Pomoć pri transportu naročitih pošiljaka

Prateće usluge:

- Pristup telekomunikacionoj mreži
- Pružanje dodatnih informacija

ORGANIZACIONA ŠEMA ŽICG AD PODGORICA

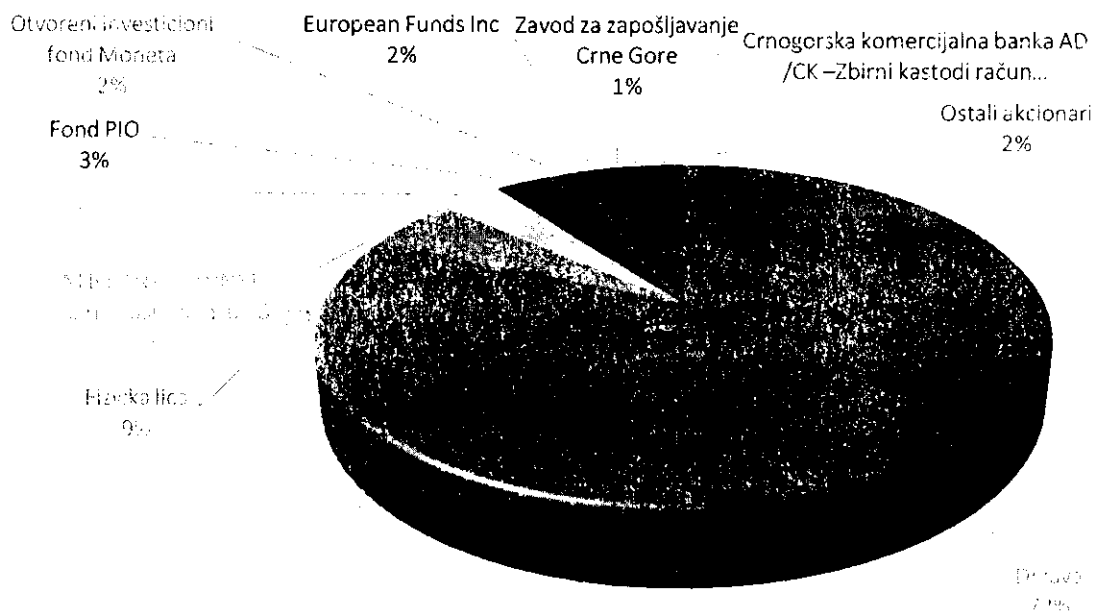

2. Vlasništvo i struktura kapitala

Ukupan akcijski kapital Društva na dan 31.12.2024. godine, po podacima iz CKDD, iznosi 439.663.125,69 € i podijeljen je na 157.638.774 akcija, nominalne vrijednosti 2,78905446 € po akciji, gdje Država Crna Gora kao većinski vlasnik ima 114.201.201 akcija, što čini 72,4449 % od ukupnog akcijskog kapitala.

Tabela broj 1: Vlasnička struktura na dan 31.12.2024. godine

R.br.	Naziv	
1	Država	72,44%
2	Fizička lica	9,17%
3	NLB BANKA AD/NM-Zbirni Kastodi račun 8	4,92%
4	Otvoreni investicioni fond "TREND"	3,35 %
5	Fond PIO	2,91%
6	Otvoreni investicioni fond Moneta	1,63%
7	European Funds Inc	1,60%
8	Zavod za zapošljavanje Crne Gore	1,16%
9	Crnogorska komercijalna banka AD /CK – Zbirni kastodi račun	0,70%
10	Ostali akcionari	2,12 %
Ukupno:		100,00%

Kako navedena pravna lica i ostali akcionari imaju udjele u našem Društvu, tako i naše Društvo posjeduje akcije u NLB banci AD Podgorica, gdje imamo 53 akcije i u Hipotekarnoj banci AD Podgorica, gdje imamo 29.769 akcija.

3. Analiza finansijskog položaja i rezultata poslovanja

3.1 OBRAZLOŽENJE POSLOVANJA ZA 2024. GODINU

Na kraju 2024. godine, Željeznička infrastruktura Crne Gore ostvarila je negativan finansijski rezultat, u iznosu od (-2.457.738) €.

Tabela broj 2: Prikaz ostvarenog finansijskog rezultata za 2024. godinu sa uporednim podacima prethodne godine

Naziv računa	2024.	2023.	Index
1	2	3	4=2/3*100
UKUPNI PRIHODI	19.172.133	20.175.305	95
UKUPNI RASHODI	21.629.870	21.114.356	102
NETO REZULTAT	-2.457.738	-939.050	262

Ukupni prihodi za 2024. godinu iznose 19.172.133€ i manji su za 5 %, odnosno za 1.003.172€, u odnosu na prethodnu godinu, kada su iznosili 20.175.305 €.

Ukupni rashodi za 2024. godinu iznose 21.629.870€ i isti su veći za 2 %, odnosno veći su za 515.515€, u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 21.114.356€.

Ostvareni negativni finansijski rezultat za period januar - decembar 2024. godine u iznosu od (-2.457.738)€, je nastao usled većeg ostvarenja ukupnih rashoda u odnosu na ostvarene ukupne prihode. Naime, ostvareni rezultat direktno je vezan za:

- 1) nedovoljno opredijeljenih sredstva po osnovu „Programa za tekuće održavanje željezničke infrastrukture“, koji nije u skladu sa porastom cijena na globalnom tržištu (kako smo obrazložili u Zahtjevu za dodjelu sredstava iz budžeta za 2025. godinu), kao ni sa standardima zemalja članica EU.
- 2) povećanje troška zarada usled primjene progarama „Evropa2“, odnosno povećanja minimalne zarade sa 450 na 600, odnosno 800€. Kako je prosječna zarada u ŽICG izuzetno niska, više od polovine zaposlenih

u ŽICG primao zaradu, koja je niža od minimalne (440 zaposlenih u decembru), te im je u skladu sa Zakonom određen dodatak do minimalne zarade.

3) potrošnju dopunskih sredstava iz budžetske rezerve od 3,9mil.eura, gdje je za 2024. godinu utrošeno 1.124.149,69€, - a ostatak od 1.099.379€ prenio u 2025. godinu.

4) nemogućnost naplate potraživanja od povezanih Društava (Montecargo AD, ŽPCG AD i OŽVS AD), koja iznose 96% od ukupnih potraživanja Kupaca. Kada se uporede ukupna potraživanja u iznosu od 3.665.926€ (strana 21) i ukupne obaveze u iznosu od 1.584.416€ (strana 23), uočava se razlika od 2.081.510€, što bi se direkto odrazilo na rezultat poslovanja našeg Društva.

Posmatrajući ostvareni rezultat u iznosu od (-2.457.738)€, u odnosu na finansijski Plan za 2024. godinu, gdje je planiran gubitak od (-834.102)€, uočavamo da je došlo do odstupanja gubitka za 1.623.635€.

Tabela broj 3: Prikaz ostvarenog finansijskog rezultata za 2024. godinu, u odnosu na Plan za 2024. godinu

Naziv računa	2024.	Plan za 2024.	Index
1	2	3	4=2/3*100
UKUPNI PRIHODI	19.172.133	21.012.615	91
UKUPNI RASHODI	21.629.870	21.846.717	99
NETO REZULTAT	-2.457.738	-834.102	295

Strukturno posmatrajući ukupnu Aktivu Društva, može se zapaziti blago povećanje učešća Obrtne imovine za 1% u odnosu na prethodnu 2023. godinu - 2024.: 14.470.962€, (2023.: 14.274.193€), do istog je došlo usljed rasta potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja u odnosu na 2024 godinu, gdje je na 31.12.2024.: 4.149.979€, (2023: 3.839.075€).

Kada je u pitanju Pasiva, koja iznosi 589.892.488€ - može se zapaziti da dugoročna rezervisanja i obaveze na dan 31.12.2024. godine iznose 24.763.489€ i manja su za 10 % u odnosu na dan 31.12.2023. godine, kada su iste iznosile 31.536.900 €. Kratkoročna rezervisanja i obaveze na dan 31.12.2024. godine iznose 11.827.845€ i ista su manja za 6% u odnosu na dan 31.12.2023. godine, kada su iznosile 12.571.008€.

3.2 ANALIZA I OCJENA CJelokUPNOG FINANSIJSKOG POSLOVANJA ZA 2024. GODINU

1) ANALIZA KRATKOROČNE FINANSIJSKE RAVNOTEŽE - ANALIZA LIKVIDNOSTI NA BAZI KOEFICIJENATA

1. Koeficijent trenutne likvidnosti (ratio novčane likvidnosti)

Koeficijent trenutne likvidnosti (TG 2024.) = gotovina i gotovinski ekvivalenti / kratkoročne obaveze
= 4.149.979 / 11.827.845 = 0,35

Koeficijent trenutne likvidnosti (PG 2023.) = gotovina i gotovinski ekvivalenti / kratkoročne obaveze
= 3.839.075 / 12.571.008 = 0,31

Obrazloženje: Preduzeće je likvidno na dan mjerenja likvidnosti, ako ovaj koeficijent iznosi najmanje 1 ili više od 1. Svaki euro kratkoročnih obaveza pokriven je sa 0,35 eura novčanih sredstava u 2024. godini i 0,31 eura u 2023. godini. Raspoloživa gotovina nije dovoljna za pokrivanje kratkoročnih obaveza (likvidnost preduzeća je ugrožena).

2. Koeficijent ubrzane (rigorozne) likvidnosti

Koeficijent ubrzane (rigorozne) likvidnosti (TG 2024.) = (obrtna imovina - zalihe) / kratkoročne obaveze
= (14.470.962 - 3.484.148) / 11.827.845 = 0,928893963

Koeficijent ubrzane (rigorozne) likvidnosti (PG 2023.) = (obrtna imovina - zalihe) / kratkoročne obaveze
= (14.274.193 - 4.014.564) / 12.571.008 = 0,816134199

Obrazloženje: Preduzeće je likvidno na dan mjerenja likvidnosti, ako ovaj koeficijent iznosi najmanje 1 ili više od 1, što odgovara pravilu finansiranja 1:1 („Quick-Ratio“ ili „Acid-test“). Koeficijent ubrzane

likvidnosti u tekućoj godini (0,928893963) i prethodnoj godini (0,816134199), je manji od 1, što znači da preduzeće nije bilo u mogućnosti da izmiruje obaveze u roku dospeća (likvidnost preduzeća je ugrožena).

3. Koeficijent tekuće (opšte) likvidnosti

Koeficijent tekuće likvidnosti (TG 2024.) = obrtna imovina / kratkoročne obaveze
= 14.470.962 / 11.827.845 = 1,223465624

Koeficijent tekuće likvidnosti (PG 2023.) = obrtna imovina / kratkoročne obaveze
= 14.274.193 / 12.571.008 = 1,135485176

Obrazloženje: Preduzeće je likvidno na dan mjerenja likvidnosti, ako ovaj koeficijent iznosi 2 ili više od 2, što odgovara pravilu finansiranja 2:1 („Curent-Ratio“). Koeficijent tekuće likvidnosti u tekućoj godini (1,223465624) i prethodnoj godini (1,135485176), je manji od 2, pa se može zaključiti da je likvidnost preduzeća ugrožena.

2) ANALIZA DUGOROČNE FINANSIJSKE RAVNOTEŽE - PREKO NETO OBRITNOG FONDA

Neto obrtni fond se definiše kao razlika između dugoročnih izvora finansiranja (dugoročne obaveze i sopstveni kapital) i stalnih sredstava.

Analiza neto obrtnog fonda		TG 2024.	TG 2023.
1.	Dugoročni izvori finansiranja	532.885.096	537.968.772
1.a	Dugoročne obaveze	24.763.489	27.419.196
1.b	Kapital	508.121.607	510.549.576
2.	Stalna imovina	575.414.253	580.020.652
1 - 2	Neto obrtni fond	-42.529.157	-42.051.880

Negativan neto obrtni fond označava teške poremećaje u poslovanju preduzeća, a kada je izračunati obrtni fond negativan, ne računa se procenat pokrića stalnih zaliha obrtnim fondom.

1. ANALIZA ZADUŽENOSTI

Zaduženost (finansijski leveridž) iskazuje koliko na svaki euro kapitala otpada eura dugova.

Koeficijent zaduženosti (TG 2024.) = ukupne obaveze / kapital
= 36.591.334 / 508.121.607 = 0,072012947

Koeficijent zaduženosti (PG 2023.) = ukupne obaveze / kapital
= 39.990.204 / 510.549.576 = 0,078327759

Napomena: Ukupne obaveze (dugovi) = dugoročne obaveze + kratkoročne obaveze

Obrazloženje: Posmatrano preduzeće je smanjilo svoju zaduženost u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu. Na 1 euro sopstvenog kapitala, dugovi iznose 0,072012947 eura tekuće godine, odnosno 0,078327759 eura prethodne godine.

2. ANALIZA SOLVENTNOSTI

Solventnost (likvidnost na dugi rok) označava sposobnost preduzeća da plati sve ukupne dugove (obaveze) ne o roku njihovog dospeća, već kat-tad, makar iz stečajne, odnosno likvidacione mase. Preduzeće je solventno ako je koeficijent solventnosti najmanje 1 ili više od 1 (≥ 1), a ako je koeficijent solventnosti manji od 1 (< 1) preduzeće je nesolventno (insolventno).

Koeficijent solventnosti (TG 2024.) = imovina / ukupne obaveze = 575.414.253 / 36.591.334 = 15,72542405.

Koeficijent solventnosti (PG 2023.) = imovina / ukupne obaveze = 580.020.652 / 39.990.204 = 14,50406837

Obrazloženje: Društvo je solventno u oba posmatrana perioda. Međutim, solventnost je bolja u tekućoj godini.

3.3 ANALIZA PRIHODA ZA 2024. GODINU

Ukupni prihodi za 2024. godinu iznose 19.172.133€ i isti su manji za 5%, odnosno za 1.003.172€, u odnosu na prethodnu godinu, kada su iznosili 20.175.305€.

Tabela broj 4: Tabelarni prikaz prihoda po vrstama za 2024. godine sa uporednim podacima za prethodnu godinu

Naziv računa	2024.	2023.	Index
1	2	3	4=2/3*100
POSLOVNI PRIHODI	19.167.613	20.171.091	95
FINANSIJSKI PRIHODI	4.520	4.214	107
UKUPNI PRIHODI	19.172.133	20.175.305	95

Tabela 5: Prikaz strukture prihoda za period januar – decembar 2024. godine sa uporednim podacima za prethodnu godinu

1	2	3	4	5=3/4x100
6	UKUPNI PRIHODI (1+2+3+4)	19.172.133	20.175.305	95
61	1. PRIHODI OD PRODAJE	14.551	69.085	21
6120	Prihod od prodaje proizvoda (materijala)		36.011	0
6122	Prihod od prodaje usluga	14.551	33.074	44
64+65	2. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	19.144.588	19.922.904	96
640100	Po Programu Održavanje željezničke infrastrukture-Budžet	11.123.148	11.715.762	95
640101	Prihod od Vlade-subvencije (kredit)	4.999.157	4.995.973	100
640300	Prihodi od donacija (projekti)	728.479	732.467	99
650001	Prihod od stanarine	9.748	9.532	102
650002	Prihod od zakupa zemljišta i poslovnog prostora	156.730	159.396	98
650003	Zakup elektro i telekomunikacionih instalacija	607.256	687.151	88
650004	Prihod po osnovu prefakturisanja drugim licima	74.898	67.094	112
650005+650006	Prihod od prefakturisanja usluga operaterima - ŽPCG, Montecargo	562.848	742.868	76
650007+650008+650009	Prihod od korišćenja infrastrukture - trase ŽPCG, Montecargo	683.293	796.849	86
650200	Prihod od zakupa transportnih sredstava	2.000	6.300	32
659002	Prihod od povraćenog polovnog materijala	24.467	5.107	479
650000+659001+659003+659006+659007	Ostali nepomenuti prihodi	172.564	4.404	3.918
66	3. FINANSIJSKI PRIHODI	4.520	4.214	107
67	4. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA	8.474	179.102	5
670	Dobici od prodaje osnovnih sredstava			
674	Viškovi			
675	Naplaćena otpisana potraživanja	86	166	52
677	Priliv od smanjenja obaveza	7.675	16.272	47
679	Naknada štete	714	162.664	0
6-66	POSLOVNI PRIHODI	19.167.613	20.171.091	95

Od ukupno ostvarenih prihoda u iznosu od 19.172.133€, na prihode koji predstavljaju čisto računovodstvenu kategoriju se odnosi 1.366.226€ (7,13 % od ukupno ostvarenih prihoda), a u pitanju su

bilansne pozicije koje se pojavljuju i na strani prihoda i na strani rashoda, odnosno ne očekuje se priliv sredstava po navedenim pozicijama i to su:

1) (640300) prihod od donacija u iznosu od 728.479€ - nenovčana/imovinska davanja od strane EU fondova, koja se prikazuju kao razgraničene donacije i koja se amortizuju u toku korisnog vijeka trajanja imovine, a iznosi amortizacije se evidentiraju kao ostali poslovni prihodi tokom trajanja doniranih osnovnih sredstava

2) (650004) prihod po osnovu prefakturisanja drugim licima u iznosu od 74.898€ i

3) (650005+650006) prihod od prefakturisanja usluga operaterima - ŽPCG, Montecargo u iznosu od 562.848€.

➤ **Strukturu Poslovnih prihoda u iznosu od 19.167.613€, čine sledeće vrste Prihoda:**

1) 61: Prihodi od prodaje

- odnosi se na prihod po osnovu angažovanja vagona i radne snage drugim firmama, kao i prodaje polovnog materijala. Za posmatrani period pomenuti prihod je iznosio 14.551€, što je za 79% manje, odnosno za 54.534€ u odnosu na prethodnu 2023. godinu, kada je iznosio 69.085€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,08%. (2023: 0,34%).

Veoma je važno istaći, da je na osnovu preporuke revizorskog odbora, Služba za računovodstvene poslove, više puta sugerisala - da se povećaju prihodi iz sopstvenih izvora, kao što je prethodno navedeno - prodaja polovnog građevinskog i elektrotehničkog materijala, a koji se nalazi u magacinima.

Ovim putem prilažemo originalnu preporuku datu od strane Revizorskog odbora u prethodnim godinama: „Ukoliko se ne opredijele dodatna sredstva iz budžeta, pokušati uz saglasnost Odbora direktora (skupštine akcionara) pronaći alternativne izvore generisanja gotovine - prodaja otpada, i rezervih dijelova koje Društvo nema namjeru dalje koristiti u svom poslovanju, ukoliko ukoliko navedeno nije u koliziji sa zakonskom odredbom.“

2) 640100: Prihod po Programu tekućeg održavanja željezničke infrastrukture (Budžet)

- na kraju 2024. godine iznosi 11.123.148€ i isti je u odnosu na prethodnu godinu manji za 5%, odnosno za 592.615€, kada je iznosio 11.715.762€. Takođe, na ovom kontu 640100 u toku 2024. godine, se na kraju mjeseca novembar i decembar, prenio i opravdani utrošeni iznos od 1.124.149,69€, sa konta odloženih prihoda 495100 - po Aneksu za dopunska sredstva od 3,9 mil.eura (3.941.199€). Za 2023. godinu, utrošeno je 1.717.671,17 €, a za 2024. godinu utrošeno je 1.124.149€. Ostatak od 1.099.379,14€ se prenio na 2025. godinu. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 58,03 % (2023: 58,08 %).

Ovom prilikom želimo ukazati i na problem neredovnog uplaćivanja novčanih sredstva po Programu tekućeg održavanja željezničke infrastrukture Crne Gore, gdje je za 2024. godinu prva uplata realizovana tek 5.4.2024. godine, što jasno govori o našem otežanom poslovanju. Uplate za 2024. godinu po ovom osnovu, smo hronološki prikazali u tabeli niže.

Tabela broj 6: Uplate od Vlade za 2024. godinu

Datum knjiženja	Br. dokumenta	Br. konta GK	Opis	Iznos potraživanja
5.4.2024	NLB24-066	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	851.762,14
29.4.2024	NLB24-082	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	741.535,10
12.6.2024	NLB24-111	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	777.777,85
3.7.2024	NLB24-126	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	1.003.800,72
5.8.2024	NLB24-147	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	627.213,37
3.9.2024	NLB24-168	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	818.366,32
16.9.2024	NLB24-176	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	539.775,24
10.10.2024	NLB24-194	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	507.403,44
31.10.2024	NLB24-209	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	1.187.960,96
26.11.2024	NLB24-225	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	1.046.189,44
16.12.2024	NLB24-240	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	976.496,80
26.12.2024	NLB24-248	222300	Potrazivanje od Vlade po programu	920.716,62
Σ				9.998.998,00

Važno je istaći - da se unazad godinama zanemaruje bitna činjenica da se kroz Program tekućeg održavanja ne uključuju i zarade zaposlenih. Dakle, ako uzmemo u obzir da je Budžetom Crne Gore za 2024. godinu po Programu tekućeg održavanja željezničke infrastrukture Crne Gore, opredijeljen iznos od 10 mil.eura na godišnjem nivou (od čega je na kraju 2024. godine uplaćeno manje 1.002,00€), a da su same bruto zarade iznosile su 9.127.719€, onda dolazimo do zaključka da bi za održavanje željezničke pruge, trebalo koristiti samo veoma mali dio od 872.279€. Međutim, naše Društvo u cilju sigurnosti i bezbjednosti željezničke pruge isključivo isplaćuje neto zarade zaposlenim (sa manjim mjesečnim uplatama prema Poreskoj upravi - shodno mogućnostima i raspoloživosti finansijskih sredstava), kako bi se što više sredstava koristilo za održavanje pruge. Da prethodno navedena budžetska sredstva nijesu dovoljna za uredno servisiranje prispjelih obaveza, govori upravo podatak, da zbog prethodno navedenog - u ovom trenutku naše Društvo ima dug u iznosu od cca 6 mil.eura, po osnovu poreza i doprinosa na zarade. Po našem mišljenju, a što je potvrđeno kroz dosadašnje poslovanje, sredstva koja su se opredjeljivala Budžetom Crne Gore za naše Društvo u prethodnim godinama, nijesu ni približno dovoljna za nesmetano funkcionisanje Društva i realizaciju obaveza, koje proističu iz redovnog poslovanja. Imajući u vidu sve aspekte poslovanja, našem Društvu su potrebna sredstva iz Budžeta u iznosu od cca 26 mil.eura, kako bismo izmirili sve nagomilane obaveze iz ranijih godina - što smo vrlo detaljno objasnili i u Zahtjevu za odobrenje finansijskih sredstava za tekuće održavanje željezničke pruge.

Tabela 7: Pregled uplata iz Budžeta - po osnovu tekućeg održavanja željezničke infrastrukture za period 2009-2024. godine

Godina	Odobreno Budžetom	Dodatna sredstva	Upłaćena sredstva na kraju godine
2009.	9.700.000		9.700.000
2010.	9.600.000		9.600.000
2011.	8.400.000		8.300.000
2012.	7.500.000		7.225.000
2013.	6.800.000		6.800.000
2014.	6.700.000		6.724.825
2015.	6.700.000		6.700.000
2016.	6.800.000		6.800.000
2017.	6.800.000		6.800.000
2018.	6.800.000		6.800.000
2019.	6.900.000		6.900.000
2020.	6.900.000		5.175.000
2021.	6.228.000		6.228.000
2022.	6.500.000	3.941.199	8.774.349
2023.	10.000.000	potrošeno u 2023. = 1.717.671	9.998.091
2024.	10.000.000	potrošeno u 2024. = 1.124.149	9.998.998
2025.	10.000.000	prenijeto u 2025. = 1.099.379	

3) 640101: Prihod iz Budžeta po osnovu otplate međunarodnih Kredita

- na kraju 2024. godine iznosi 4.999.157€ i isti je ostao na približno istom nivou, kada je iznosio 4.995.973€.

Prihod od Vlade za 2024. godinu u iznosu 4.999.157€ je dat u svrhu otplate kredita:

- Kredit Evropske banke za obnovu i razvoj - Ugovor br. 40344 od 11.12.2009. godine,
- Kredit Evropske banke za obnovu i razvoj - Ugovor br. 37232 od 06.04.2009. godine,
- Kredit Evropske investicione banke - Ugovor br. 25980 od 03.01.2011. godine,
- Kredit Evropske investicione banke - Ugovor br. 85597 od 20.03.2017. godine.

Tabela 8: Pregled uplata od Vlade po osnovu međunarodnih kredita – 2024. godina

Datum knjiženja	Br. dokumenta	Br. konta GK	Opis	Iznos potraživanja
15.2.2024	NLB24-031	640101	Rata kredita EIB 85597/25980	864.325,41
8.3.2024	NLB24-047	640101	Rata kredita EBRD 40344	1.651.927,34
15.3.2024	KOR24-018	640101	Kor.NLB24-051; Rata EIB 25980	5.786,63
30.7.2024	NLB24-143	640101	Rata kredita EIB25980 Dug	269.259,10
30.7.2024	NLB24-143	640101	Rata kredita EIB85597 Dug	591.143,35
6.9.2024	KOR24-063	640101	Kor. NLB24-171 Rata kredita EIB 40344/37232	1.611.001,42
13.9.2024	NLB24-175	640101	Rata EIB 25980 Oktobar 2024.	5.713,44
Σ				4.999.156,69

Obaveze po osnovu dugoročnih kredita knjižimo u klasi 4150, dok obaveze po osnovu kratkoročnih kredita u klasi 4240. Ističemo, da se investicije u toku (klasa 0270), finansiraju po 2 osnova i upravo jednim dijelom iz Kredita, a drugim dijelom iz Donacija EU fondova. Isplata Kredita je odobrena našem Društvu Budžetom Crne Gore, po osnovu plaćanja obaveza prema Međunarodnim Kreditorima EIB i EBRD - na poziciji 431, Ostali transferi institucijama. U Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, stoji da se konto 431, odnosi na zahtjeve za plaćanje bez odgovarajućeg činjena protivusluge. U periodu 2016-2024. godine od strane Države Crne Gore, ovom Društvu za plaćanje međunarodnih kreditnih obaveza uplaćen iznos od 36.905.355,93€, a s obzirom da se do kraja prethodnih godina - nije donosio Zaključak Vlade po osnovu protivusluga, Društvo je pomuneta sredstva knjižilo na konto prihoda (u klasi 640), kao što je bilo i ranijih godina, po osnovu međunarodnih kredita i na osnovu Dopisa Ministarstva finansija broj 11070 od 20.12.2023. godine, koji je priložen u nastavku. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 26,08% (2023: 24,77%).

Detaljan pregled i stanje međunarodnih kredita nalazi se na strani 26.

Ministarstvo
finansija

Br: 02-01-430/23-8435/1

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

Podgorica, 13.12.2023. godine

Adresa: ul. Stanka Dragolevica 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mlf.gov.me

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA
- n/r ministra, g-dina Filipa Radulovića -

Poštovani,

Ministarstvu finansija obratili ste se aktom broj: 01-344/23-286/1 od 15. 11. 2023. godine, povodom dopisa Željezničke infrastrukture Crne Gore AD Podgorica (ŽICG), broj: 9177 od 25. 10. 2023. godine, a u vezi sa pitanjem dokapitalizacije sredstava uplaćenih po osnovu rata za otplatu međunarodnih kredita Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica u 2022. godini.

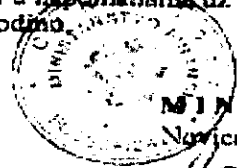
U vezi sa navedenim, Ministarstvo kapitalnih investicija obratilo se Ministarstvu finansija dopisom broj: 05-344/23-2532/2 od 09. 03. 2023. godine, povodom uplate kreditnih sredstava Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica za 2022. godinu, te navodi da je mišljenju da pomenuta sredstva nijesu bespovratna i da će se ove uplate konvertovati u akcijski kapital ŽICG i time uvećati vlasništvo države u ovom privrednom društvu. Naime, imajući u vidu da ŽICG nije bila u mogućnosti da iz sopstvenih sredstava otplaćuje rate za međunarodne kredite u 2022. godini, a za koje je Vlada Crne Gore izdala garancije, Uprava za željeznice je u 2022. godini uplatila ŽICG iznos od 5.108.888,00 €, sa Programa 17 019, Potprograma 17 019 008, Aktivnosti: 17 019 008 001, sa izdatka 4319 - Ostali transferi institucijama, pri čemu je na ovakav način isplate Agencija za zaštitu konkurencije dala pozitivno mišljenje, kao i da je u pogledu pozicije za isplatu ispoštovana preporuka Državne revizorske institucije.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija dalo je mišljenje broj: 02-01-430/23-1973 od 06. 04. 2023. godine u kojem dijeli stav Ministarstva kapitalnih investicija i mišljenja je da bi trebalo pokrenuti postupak proporcionalnog uvećanja vlasništva države u Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica.

Uvidom u dostavljeni akt, navedeno je da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva mišljenja da pomenuta sredstva nijesu bespovratna i da će se ove uplate konvertovati u akcijski kapital Željezničke infrastrukture Crne Gore AD Podgorica i na taj način uvećati vlasništvo Države u ovom privrednom društvu, kao i da navedena sredstva treba da imaju isti tretman knjiženja u poslovnim knjigama Društva, kao i prethodnih godina, do donošenja zaključka Vlade.

Shodno navedenom, obavještavamo Vas da je Ministarstvo finansija saglasno sa mišljenjem Ministarstva saobraćaja i pomorstva odnosno ostajemo pri stavu iznijetom u dopisu broj: 02-01-430/23-1973 od 06. 04. 2023. godine. Takođe, smatramo da je potrebno da Vlada Crne Gore usvoji zaključak kojim bi se i formalno donijela odluka da predmetna sredstva nijesu bespovratna te da će se ovakve uplate konvertovati u akcijski kapital i na taj način uvećati vlasništvo Države u ovom privrednom društvu. Donošenje ovakvog zaključka Vlade Crne Gore bi automatski značilo i stvaranje obaveze u bilansima Društva. S tim u vezi, knjiženje pomenutih sredstava u poslovnim knjigama Društva je potrebno izvršiti shodno Međunarodnom računovodstvenom standardu 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, ali smo i stava da je ove informacije potrebno objelodaniti u napomenama uz finansijske iskaze za 2023. godinu kao i u izvještaju menadžmenta za 2023. godinu.

S poštovanjem,

MINISTAR
Nenica Vuković

4) 640300: Prihodi od Donacija (za Projekte)

- predstavlja čisto računovodstvenu kategoriju, jer je u pitanju bilansna pozicija, koja se pojavljuje i na strani prihoda i na strani rashoda, odnosno ne očekuje se priliv sredstava po navedenoj poziciji. Prihod od Donacija na kraju 2024. godine u iznosu od 728.479€, je manji za 1%, odnosno za 3.988€, u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada je isti iznosio 732.467€. Ovi prihodi predstavljaju nenovčana, nematerijalna/imovinska davanja od strane EU fondova, koja se prikazuju, kao razgraničene donacije i koja se amortizuju u toku korisnog vijeka trajanja imovine. Ove odložene prihode po osnovu primljenih donacija knjižimo u klasi 4950. Takođe, ova nematerijalna ulaganja, se najvećim dijelom odnose na projektnu dokumentaciju, koja se odnosi na remont pruge. Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od dana nabavke, kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, odnosno fer vrijednost umanjena za preostalu vrijednost. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 3,80% (2023: 3,63%).

5) 650001: Prihod od stanarine

- odnosi se na izdavanje stanova u vlasništvu Željezničke infrastukture Crne Gore, sa ugovorenim mjesečnim iznosom za zaposlene u našem Društvu. Cijena zakupa korisnicima stanova, utvrđena je Odlukom Odbora Direktora 870/7 od 3.2.2014. godine. Prihod po ovom osnovu na 31.12.2024. godine je 9.748€ i veći je za 2%, odnosno za 216€, u odnosu na uporedni period prethodne 2023. godine, kada je iznosio 9.532€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,05% (2023: 0,05 %).

6) 650002: Prihod od zakupa zemljišta i poslovnog prostora

- odnosi se na zakup poslovnih objekata u stanicama po gradovima - duž pruge željezničke infrastukture. Cijene zakupa zemljišta i poslovnog prostora se određuje na osnovu Odluke o visini mjesečne naknade za pomenuti prihod ("Sl.list CG", broj 047/14, 008/16, 059/19 i 044/20). Prihod od zakupa zemljišta i poslovnog prostora na kraju 2024. godine je iznosio 156.730€, što je za 2% manje, odnosno za 2.667€, u odnosu na prethodnu 2023. godinu, kada je iznosio 159.396€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,82% (2023: 0,79%).

Pored toga dat je predlog da se poboljša struktura oglašavanja poslovnih prostora duž pruge Bar-Bijelo Polje, gdje bi se izdavanjem svih poslovnih kapaciteta, uz prethodno adekvatno renoviranje istih – postigli značajno bolji finansijski rezultati, pa se nadamo da će novi međunarodni kreditni aranžman namijenjen rekonstrukciji staničnih objekata, uspješno realizovati prethodno navedeno.

Tabela broj 9: Prihod od zakupa zemljišta i poslovnog prostora za 2024. godinu

Zemljište	PRIHOD (Iznos bez PDV-a)	Fakturisano (Iznos sa PDV-om)	Naplaćeno	Ostatak	Procenat naplate
I-XII/24					
Stanica Bar-Sutomore					
Mami Dekor Bar	2.420,00	2.928,20	0,00	2.928,20	0,00%
Medenica Stanojka	1.800,00	2.178,00	1.633,50	544,50	75,00%
Clio auto škola	1.200,00	1.452,00	1.210,00	242,00	83,33%
Montenegro Pekara	720,00	871,20	871,20	0,00	100,00%
Danilo Jovović	3.600,00	4.356,00	0,00	4.356,00	0,00%
Minis MNE	4.200,00	5.082,00	5.082,00	0,00	100,00%
Daki comerc	3.212,00	3.886,52	2.432,00	1.454,52	62,58%
Auto škola Le man	1.200,00	1.452,00	1.331,00	121,00	91,67%
Auto škola Vozač	1.200,00	1.452,00	1.210,00	242,00	83,33%
Auto škola Stefan	1.200,00	1.452,00	1.452,00	0,00	100,00%
Srđan Vuksanović	4.100,00	4.961,00	1.573,00	3.388,00	31,71%
Ljarija Radić	4.080,00	4.936,80	2.879,80	2.057,00	58,33%
Petrović Vladimir	100,00	121,00	0,00	121,00	0,00%
Stanica Danilovgrad					
Obrač Jovović	1.065,00	1.288,65	1.288,65	0,00	100,00%
Doo Lokomotiva	2.160,00	2.613,60	2.395,80	217,80	91,67%
Stanica Kolašin					
Power AB-GROUP	253,56	306,81	255,70	51,11	83,34%
Slavko Bulatović	2.160,00	2.613,60	922,04	1.691,56	35,28%
Miloš Lakićević	180,00	217,80	217,80	0,00	100,00%
Stanica Mojkovac					

Kruščić Mojkovac	1.860,00	2.250,60	2.250,60	0,00	100,00%
Tomont	3.534,00	4.276,14	1.792,21	2.483,93	41,91%
Stanica Bijelo Polje					
Auto škola BUX strat	1.056,00	1.277,76	1.161,60	116,16	90,91%
Agromehanika	4.224,00	5.111,04	4.685,12	425,92	91,67%
Aladir Balić	640,00	774,40	774,40	0,00	100,00%
Miško Karadžić	456,36	552,20	0,00	552,20	0,00%
Mikro S&E	640,00	774,40	774,40	0,00	100,00%
Stanica Nikšić					
Radovan Koprivica	3.955,20	4.785,79	4.785,79	0,00	100,00%
Stanica Podgorica					
Bel doo	1.800,00	2.178,00	1.996,50	181,50	91,67%
Dafas PG	532,84	705,24	587,70	117,54	83,33%
Euro čom	340,20	411,64	345,02	66,62	83,82%
OŽVS	9.006,00	10.897,26	0,00	10.897,26	0,00%
Tobarco S press	6.765,00	8.185,65	8.185,65	0,00	100,00%
Telenor (ONE)	2.100,00	2.541,00	2.178,00	363,00	85,71%
Plam inženjering	864,00	1.045,44	871,20	174,24	83,33%
M-tel	26.236,80	31.746,53	29.035,14	2.711,39	91,46%
MONTECARGO	21.344,52	25.826,87	0,00	25.826,87	0,00%
ŽPCG	15.305,28	18.519,39	7.804,37	10.715,02	42,14%
Crnogorski telekom AD	6.960,00	8.421,60	6.316,20	2.105,40	75,00%
Auto škola Bolid	1.200,00	1.452,00	1.452,00	0,00	100,00%
Auto škola GO Smart	720,00	871,20	798,60	72,60	91,67%
Auto škola Viktorija	720,00	871,20	871,20	0,00	100,00%
Auto škola Fleš	1.200,00	1.452,00	1.331,00	121,00	91,67%
Auto moto Stanić	514,80	622,91	566,30	56,61	90,91%
Auto škola Tehnomobil	1.430,00	1.730,30	0,00	1.730,30	0,00%
Auto škola Start	840,00	1.016,40	931,70	84,70	91,67%
Auto škola Laguna	840,00	1.016,40	1.016,40	0,00	100,00%
Auto škola Full Speed	1.560,00	1.887,60	1.887,60	0,00	100,00%
Auto škola Bojović	1.430,00	1.730,30	1.730,30	0,00	100,00%
Svemir plus	514,80	622,91	566,30	56,61	90,91%
Kombinovani prevoz	149,20	180,53	90,27	90,26	50,00%
Predrag Klikovac	25,00	30,25	0,00	30,25	0,00%
Stanica Tuzi					
Albanske željeznice	564,00	682,44	568,70	113,74	83,33%
Carine Albanije	1.355,00	1.639,55	1.300,80	338,75	79,34%
Policija Albanije	546,00	660,66	550,60	110,06	83,34%
UKUPNO:	156.129,56	188.916,77	111.960,16	76.956,61	59,26%

7) 650003: Prihod po osnovu zakupa elektro i telekomunikacionih instalacija

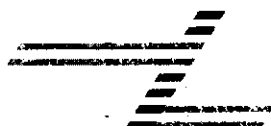
- za 2024. godinu iznosi 607.256€ i isti je manji za 12% odnosno za 79.895€ u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada je bio u istom iznosu od 687.151€.

Dana 10.7.2024. godine, zaključen je Ugovor broj 5769 sa Crnogorskim Telekomom, o prenosu vlasništva optičke infrastrukture na trasi željezničke pruge Podgorica – Kolašin (36 optičkih vlakana). Od juna mjeseca 2024. godine fakturišemo manju naknadu za postavljena optička vlakna Crnogorskom Telekomu, gdje mjesečni prihod po navedenom osnovu sada iznosi 6.405,00€, umjesto 18.171,40€, koliko je iznosio prije preuzimanja optike.

Pomenuti prihod se ostvaruje na osnovu Odluke Vlade Crne Gore o visini mjesečne naknade za korišćenje pružnog pojasa i zemljišta željezničke infrastrukture ("Sl.list CG", broj 047/14, 008/16, 059/19 i 044/20), kojom je utvrđena visina naknade po tom osnovu, kao i naknada za korišćenje poslovnog prostora, regulisana Ugovorom o međusebnim odnosima broj 8781 od 24.3.2016. godine (zaključenog sa MTEL-om d.o.o. Podgorica). Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 3,17% (2023: 3,41%).

Tabela broj 10: Prihod po osnovu zakupa elektro i telekomunikacionih instalacija za 2024. godinu

Zakupac	PRIHOD	Fakturisano	Naplaćeno	Ostatak	Procenat naplate
I-XII / 2024					
Crnogorski telekom - OK	135.692,00	164.187,32	109.936,97	54.250,35	67%
Crnogorski telekom - TI	1.663,20	2.012,47	838,53	1.173,94	42%
CEDIS - elektroinstalacije	160.454,40	194.149,82	194.149,82	0,00	100%
CEDIS - trafostanice	21.600,00	26.136,00	26.136,00	0,00	100%
CEDIS - zemljište	4.800,00	5.808,00	5.808,00	0,00	100%
CEPS - elektroenergetski kablovi	1.939,20	2.345,43	2.345,43	0,00	100%
Cijevna komerc	153,60	185,86	0,00	185,86	0%

One	6.130,00	7.417,30	5.771,70	1.645,60	78%
M - tel - optički kabal	220.968,00	267.371,28	225.229,40	42.141,88	84%
M - tel - optička vlakna	36.000,00	43.560,00	36.300,00	7.260,00	83%
M - tel - optički kabal	6.564,00	7.942,44	6.618,70	1.323,74	83%
M - tel - okiten cijevi	5.400,00	6.534,00	5.989,50	544,50	92%
Red commerce-elek.kablovi	3.072,00	3.717,12	3.097,60	619,52	83%
Wiralees	2.700,00	3.267,00	2.970,00	297,00	91%
Montecargo-optičko vlakno	120,00	145,20	0,00	145,20	0%
Ukupno	607.256,40	734.780,24	625.192,65	109.587,59	85,09%

8) 650004: Prihod po osnovu prefakturisanja drugim licima

- odnosi se na iznose po osnovu, distributivne električne energije, vode i ostalih režijskih troškova od strane stanara i zakupaca. Kao što smo već naveli i ovaj prihod predstavlja čistu računovodstvenu kategoriju, jer je u pitanju bilansna pozicija, koja se pojavljuje i na strani prihoda i na strani rashoda. Prihod je na kraju 2024. godine iznosio 74.898€, što je više za 12%, odnosno za 7.804€, u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 67.094€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,39% (2023: 0,33%).

9) 650005+650006: Prihod od prefakturisanja usluga operaterima (Montecargo AD, ŽPCG AD i Kombinovani prevoz MNE)

- odnosi se na visoki napon i ostale režijske troškove (telefonske impulse, distributivnu električnu energiju, vodu). Za posmatrani period iznosi 562.848€ i isti je manji za 24%, odnosno za 180.020€ u odnosu na uporedni period prethodne godine kada je iznosio 742.868€. Pomenuti prihod nastaje po osnovu prefakturisanja usluga operaterima i takođe je samo računovodstvena kategorija, jer je u pitanju bilansna pozicija, koja se pojavljuje i na strani prihoda i na strani rashoda. Ugovorom o korišćenju željezničke infrastrukture, koji se svake godine zaključuje sa Montecargo AD, ŽPCG AD i Kombinovani prevoz MNE, a utvrđen je procentualni iznos potrošnje u visini od 47,5 % za sve operatera, od ukupno iskazane obaveze po računu, koji se našem Društvu ispostavlja od strane EPCG AD-Niškić, tako da se 95 % obaveze prefakturiše, a ostatak obaveze u visini od 5 % po računu, pripada ŽICG AD-Podgorica. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 2,94% (2023: 3,68%)

Tabela broj 11: Prihod od prefakturisanja usluga operaterima (Montecargo AD, ŽPCG AD i Kombinovani prevoz MNE)

Visoki napon	PRIHOD	Fakturisano	Naplaćeno	Ostatak	Procent naplate
1	2	3	4	5	6=4/3
I - XII/2024					
Montecargo AD					
Visoki napon za I/24	35.341,53	42.763,25	42.763,25	0,00	100%
Visoki napon za II/24	34.272,62	41.469,87	41.469,87	0,00	100%
Visoki napon za III/24	27.916,79	33.779,32	33.779,32	0,00	100%
Visoki napon za IV/24	24.329,60	29.438,92	29.438,92	0,00	100%
Visoki napon za V/24	19.141,98	23.161,80	23.161,80	0,00	100%
Visoki napon za VI/24	9.964,33	12.056,84	12.056,84	0,00	100%
Visoki napon za VII/24	20.048,61	24.258,82	24.258,82	0,00	100%
Visoki napon za VIII/24	20.423,40	24.712,31	24.712,31	0,00	100%
Visoki napon za IX/24	18.411,22	22.277,58	0,00	22.277,58	0%
Visoki napon za X/24	18.705,98	22.634,24	0,00	22.634,24	0%
Visoki napon za XI/24	19.892,88	24.070,38	0,00	24.070,38	0%
Visoki napon za XII/24	23.625,29	28.586,60	0,00	28.586,60	0%
Ukupno	272.074,23	329.209,82	231.641,03	97.568,79	70,36%
ŽPCG AD					
Visoki napon za I/24	23.188,61	28.058,22	28.058,22	0,00	100%
Visoki napon za II/24	20.576,95	24.898,11	24.898,11	0,00	100%
Visoki napon za III/24	21.830,50	26.414,91	26.414,91	0,00	100%
Visoki napon za IV/24	22.153,87	26.806,18	26.806,18	0,00	100%
Visoki napon za V/24	22.532,12	27.263,87	27.263,87	0,00	100%
Visoki napon za VI/24	25.277,84	30.586,19	30.586,19	0,00	100%
Visoki napon za VII/24	24.348,02	29.461,10	29.461,10	0,00	100%
Visoki napon za VIII/24	24.238,45	29.328,52	29.328,52	0,00	100%
Visoki napon za IX/24	20.763,50	25.123,84	0,00	25.123,84	0%
Visoki napon za X/24	20.842,48	25.219,40	0,00	25.219,40	0%
Visoki napon za XI/24	19.353,39	23.417,60	0,00	23.417,60	0%
Visoki napon za XII/24	19.973,33	24.167,73	0,00	24.167,73	0%
Ukupno	265.079,06	320.745,66	222.817,10	97.928,57	69,47%

Kombinovani prevoz MNE					
Visoki napon za V/24	1.045,82	1.265,44	1.265,44	0,00	100%
Visoki napon za VI/24	1.498,97	1.813,75	1.813,75	0,00	100%
Visoki napon za X/24	5.043,38	6.102,49	6.102,49	0,00	100%
Visoki napon za XI/24	5.871,14	7.104,08	0,00	7.104,08	0%
Visoki napon za XII/24	3.671,02	4.441,93	0,00	4.441,93	0%
Ukupno	17.130,33	20.727,70	9.181,68	11.546,02	44,30%
Σ	554.283,62	670.683,18	463.639,81	207.043,38	69%

10) 650007+650008+650009: Prihod od korišćenja infrastrukture - trase (Montecargo AD, ŽPCG AD i Kombinovani prevoz MNE)

- na kraju 2024. godine iznosi 683.293€ i manji je 14% za odnosno za 113.556€, u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 796.849€. Prihodi od korišćenja infrastrukture – trasa, nastaju po osnovu Ugovora o korišćenju željezničke infrastrukture, koji se svake godine zaključuje sa operaterima, na osnovu Izjave o mreži, na koju saglasnost daje Uprava za željeznice.

Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 3,56% (2023: 3,95%).

Tabela broj 12: Prihod od korišćenja infrastrukture - trase (Montecargo AD, ŽPCG AD i Kombinovani prevoz MNE)

	PRIHOD	Fakturisano	Naplaćeno	Ostatak	Procenat naplate
1	2	3	4	5	6=4/3
I - XII/2024					
Montecargo AD					
Trase za I/24	50.207,21	60.750,72	0,00	60.750,72	0%
Trase za II/24	66.521,67	80.491,22	0,00	80.491,22	0%
Trase za III/24	55.227,61	66.825,41	0,00	66.825,41	0%
Trase za IV/24	43.623,68	52.784,65	0,00	52.784,65	0%
Trase za V/24	38.798,60	46.946,31	0,00	46.946,31	0%
Trase za VI/24	17.917,53	21.680,21	0,00	21.680,21	0%
Trase za VII/24	41.034,26	49.651,45	0,00	49.651,45	0%
Trase za VIII/24	45.554,45	55.120,88	0,00	55.120,88	0%
Trase za IX/24	39.868,63	48.241,04	0,00	48.241,04	0%
Trase za X/24	41.710,80	50.470,07	0,00	50.470,07	0%
Trase za XI/24	43.707,49	52.886,06	0,00	52.886,06	0%
Trase za XII/24	52.730,86	63.804,34	0,00	63.804,34	0%
Ukupno	536.902,79	649.652,38	0,00	649.652,38	0,00%
ŽPCG AD					
Trase za I/24	9.091,18	11.000,33	11.000,33	0,00	100%
Trase za II/24	8.538,19	10.331,21	10.331,21	0,00	100%
Trase za III/24	8.979,47	10.865,16	10.865,16	0,00	100%
Trase za IV/24	9.344,33	11.306,64	10.620,81	685,83	94%
Trase za V/24	9.543,63	11.547,79	11.547,79	0,00	100%
Trase za VI/24	9.648,18	11.674,30	11.674,30	0,00	100%
Trase za VII/24	10.339,83	12.511,19	12.511,19	0,00	100%
Trase za VIII/24	10.325,83	12.494,25	12.494,25	0,00	100%
Trase za IX/24	9.506,67	11.503,07	429,25	11.073,82	4%
Trase za X/24	9.458,27	11.444,51	0,00	11.444,51	0%
Trase za XI/24	8.611,99	10.420,51	0,00	10.420,51	0%
Trase za XII/24	8.127,43	9.834,19	0,00	9.834,19	0%
Ukupno	111.515,00	134.933,15	91.474,29	43.458,86	67,79%
Kombinovani prevoz MNE					
Trase za V/24	2.236,51	2.706,18	2.706,18	0,00	100%
Trase za VI/24	3.237,32	3.917,16	3.917,16	0,00	100%
Trase za X/24	10.561,29	12.779,16	12.779,16	0,00	100%
Trase za XI/24	11.559,52	13.987,02	3.851,10	10.135,92	28%
Trase za XII/24	7.280,28	8.809,14	0,00	8.809,14	0%
Ukupno	34.874,92	42.198,65	23.253,60	18.945,05	55,11%
Ukupno:	683.292,71	826.784,16	114.727,89	712.056,29	14%

11) 650200: Prihod od zakupa transportnih sredstava

- odnosi se iznajmljivanje pomoćnog voza za prevoz tucanika (Dopis 10814). Prihod je na kraju 2024. godine iznosio 2.000€, što je manje za 68%, odnosno za 4.300€ u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio

6.300€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,01% (2023: 0,03%).

12) 659002: Prihod od povraćenog polovnog materijala

- odnosi se na materijal koji nije utrošen u cjelosti za određene potrebe i koji je vraćen u magacin Društva za dalju namjenu. Prihod je na kraju 2024. godine iznosio 24.467€, što je više za 379% odnosno za 19.359€, u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 5.107€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,13% (2023: 0,03%).

13) 650(dio) + 659(dio): Ostali nepomenuti prihodi

- za posmatrani period je u iznosio 172.564€ i veći je za 3.818%, odnosno za 168.160€, u odnosu na prethodnu 2023. godinu, kada je iznosio 4.404€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,90% (2023: 0,02%), a odnosi se na:

- 659001 = 6.017,36€ - prihode po osnovu kazni od strane zaposlenih, koji su zbog nepažnje ili neodgovornosti nanijeli određenu štetu Društvu,

- 659006 = 166.546,67€ - prihod od osnovnih sredstava (Ugovor o prenosu vlasništva optičkog kabla, broj 5769 od 10.7.2024. godine između Crnogorskog Telekomu i ŽICG, strana 16 – stavka 7).

14) 67: Ostali prihodi iz poslovanja

- u posmatranom periodu iznose 8.474€, manji su za 95%, odnosno za 170.627€ u odnosu na 2023. godinu kada su iznosili 179.102€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,04% (2023: 0,8%).

➤ 66: FINANSIJSKI PRIHODI

- na kraju 2024. godine iznosili su 4.520€ i veći su za 7%, odnosno za 306€, u odnosu na 2023. godinu kada su iznosili 4.214€. Učešće pomenutog prihoda u ostvarenim Ukupnim prihodima za posmatrani period iznosi 0,02 % (2023: 0, 02%). Ovi prihodi se odnose na:

- naplaćene kamate na oročena sredstva 662900 = 4.465,06 i na

- prihod od dividendi (NLB24-246) 669100 = 54,68.

3.4 ANALIZA RASHODA ZA 2024. GODINU

Ukupni rashodi na kraju 2024. godine iznose 21.629.870€ i isti su veći za 2%, odnosno za 515.515€, u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 21.114.356€.

Tabela broj 13: Prikaz ostvarenih rashoda za 2024. godinu sa uporednim podacima za prethodnu godinu

Naziv računa	2024.	2023.	Index
1	2	2	4=2/3*100
POSLOVNI RASHODI	20.982.636	20.347.470	103
FINANSIJSKI RASHODI	647.234	766.885	84
UKUPNI RASHODI	21.629.870	21.114.356	102

Tabela 14: Prikaz strukture rashoda za period januar – decembar 2024. godine sa uporednim podacima za prethodnu godinu

1	2	3	4	5=3/4x100
5	UKUPNI RASHODI (1+2+3+4+5+6+7)	21.629.870	21.114.356	102
50+51	1. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE I TROŠKOVI MATERIJALA	2.767.226	2.881.505	96
501900	Nabavna vrijednost prodatog materijala	13.387	34.085	39
5110	Troškovi sirovina i osnovnog materijala	1.488.072	1.290.885	115
5121	Troškovi kancelarijskog materijala		179	0
5123	Trošak alata i inventara	49.598	83.497	59
5122+5124	Troškovi rezervnih djelova i ostalog materijala	208.361	279.353	75
513000	Troškovi EE - visoki napon	583.456	748.542	78
513001	Troškovi EE - niski napon	322.202	328.576	98
5131+5133	Troškovi goriva i maziva	102.150	116.389	88

52	2. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	9.127.719	8.249.059	111
5200+526000+526002+529	Neto troškovi zarada, naknada zarade i lični rashodi	6.943.664	6.127.137	113
5207	1/ Troškovi poreza	199.711	136.585	146
tekući promet-potražnja: 4520+4530+453300+464001	2/ Troškovi doprinosa za penzije	1.442.101	1.501.930	96
52-neto-tr.poreza-tr.za penzije	3/ Troškovi doprinosa	542.243	483.407	112
53+54(dio)+55	3. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	1.599.673	1.897.570	84
531	Troškovi transportnih usluga	180.277	126.268	143
532	Troškovi usluga održavanja	268.702	445.833	60
544000+545000+549002	Rezervisanja za zaposlene (teh.nološki višak, jubilarne i otpremnine)	134.850	135.960	99
549000	Rezervisanja za sudske sporove	172.253	160.129	108
5502	Troškovi komunalnih usluga	46.471	49.456	94
5509	Troškovi neproizvodnih usluga	327.380	584.188	56
553	Troškovi provizije banaka	24.673	30.511	81
5590	Troškovi sudskih izvršenja	205.195	90.128	228
533+535+539+5500+5503+5504+ 551+552+554+5550+5559+5599	Ostali troškovi	239.872	275.098	87
540	4. Amortizacija	7.042.124	7.265.661	97
540	Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme	7.042.124	7.265.661	97
56	5. FINANSIJSKI RASHODI	647.234	766.885	84
57	6. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA	176.547	53.675	329
570	Gubici po osnovu rashodovanja		24.389	0
574	Manjkovi		2.918	0
576+577	Otpis potraživanja i zaliha materijala	154.996	4.922	3.149
579	Troškovi naknade štete - rešenja	21.548	21.446	100
58	7. RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLADIVANJA STALNE IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	269.347		
5 - 56	POSLOVNI RASHODI	20.982.636	20.347.470	103

Strukturu Poslovnih rashoda u iznosu od 20.982.636€, čine sledeće vrste rashoda:

1) 50+51: Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala

- na kraju 2024. godine iznosi 2.767.226€ i isti je manji za 4%, odnosno za 114.279€, u odnosu na prethodnu godinu, kada su iznosili 2.881.505€. Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 13,2% (2023: 14,2%). U strukturi Nabavne vrijednosti prodate robe i troškova materijala, došlo je do značajnog uvećanja za:

- 5110 - Troškovi sirovina i osnovnog materijala = 1.488.072€, što je više za 15% odnosno za 197.188€, u odnosu za prethodnu godinu kada je iznosio 1.290.885€.

2) 52: Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

- na kraju 2024. godine iznose 9.127.719€ i veći su za 11%, odnosno za 878.660€ u odnosu prethodnu godinu kada su iznosili 8.249.059€. Broj zaposlenih na dan 31.12.2024. godine je 814 i samnjen je u odnosu na prethodnu godinu. Prosječna neto zarada u ŽICG na kraju 2024. godine, bez uključenih sudskih naknada iznosi 685,34€ i ista je manja za 21,68% u odnosu na prosječnu zaradu u Državi - koja je na kraju 2024. godine iznosila 875,08€. Učešće troškova zarada u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 43,5% (2023: 40,5%). Povećanje troška zarada usled primjene progarama „Evropa2“, odnosno povećanja minimalne zarade sa 450 na 600, odnosno 800€. Kako je prosječna zarada u ŽICG izuzetno niska, više od polovine zaposlenih u ŽICG primao zaradu, koja je niža od minimalne (440 zaposlenih u decembru), te im je u skladu sa Zakonom određen dodatak do minimalne zarade.

Predlog: Imajući u vidu višegodišnji trend najnižih prosječnih zarada u državi, uzimajući u obzir složenost, odgovornost i značaj poslova koje obavljaju zaposleni u Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore, predlaže se da Skupština akcionara donese Zaključak kojim se inicira povećanje zarada zaposlenih, te da se u tom pravcu obrati nadležnom ministarstvu radi podrške i donošenja odgovarajućih odluka.

3) 53+54 (dio) + 55: Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)

- iznose 1.599.673€ i isti su manji za 16%, odnosno za 297.897€ u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada su iznosili 1.897.570€. Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za

posmatrani period iznosi 7,62% (2023: 9,33%). U strukturi Ostalih troškova poslovanja došlo je do značajnog uvećanja za:

- 531 - Troškovi transportnih usluga = 180.277€, što je više za 43% odnosno za 54.009€, u odnosu za prethodnu godinu kada je iznosio 126.268€.
- 5590 - Troškovi sudskih izvršenja = 205.195€, što je više za 128% odnosno za 115.067€, u odnosu za prethodnu godinu kada je iznosio 90.128€.

4) 54: Trošak amortizacije

- na kraju 2024. godine iznosi 7.042.124€ i ovaj trošak je manji za 3%, odnosno za 223.538€ u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosio 7.265.661€. Amortizacija se obračunava za materijalnu imovinu, nekretnine, postrojenja i opremu, a uređena je propisima i u skladu sa njima, se u finansijskim izvještajima pravnog lica iskazuje, kao rashod perioda za koji je obračunata. Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 33,60% (2023: 35,70%).

5) 57: Ostali rashodi iz poslovanja

- iznose 176.547€ i isti su veći za 229%, odnosno za 122.872€, u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada su iznosili 53.675€.

Pomenuti trošak se odnosi na:

- 576+577 - otpis potraživanja i zaliha materijala = 154.999€
- 579 - troškove naknade štete (renta), koju naše Društvo plaća = 21.548€.

Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 0,84% (2023: 0,26%).

6) 58: Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)

- pomenuti rashodi u 2024. godini iznose 269.347€, dok ih u prethodnoj godini nije bilo. Rashodi po osnovu umanjenja vrijednosti imovine, iskazuju se preko grupe računa 58 i vrednuju se po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha, a ukidanje vrijednosti imovine se iskazuje preko grupe računa 68 – prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine. Učešće pomenutog troška u ostvarenim poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 1,28% (2023: nije bilo).

➤ 56: FINANSIJSKI RASHODI

- na kraju 2024. godine iznose 647.234€ i isti su manji za 16%, odnosno za 119.651€, u odnosu na uporedni period prethodne godine, kada su iznosili 766.885€. Učešće pomenutog troška u Ukupnim rashodima za posmatrani period iznosi 3,08% (2023: 3,77%). U pitanju su:

- 562000 - kamate za osnovna sredstva = 645.070,53€ - kamate iz međunarodnih kredita na povučena sredstva;
- 562001 - kamate za obrtna sredstva = 2.163,41€ - plaćene subvencionirane kamate za rješavanje stambenih potreba zaposlenih.

3.5 POTRAŽIVANJA OD KUPACA ZA 2024. GODINU

Ukupna aktivna potraživanja Društva na dan 31.12.2024. godine iznose **3.665.926€**. Veći dio pomenutog iznosa, odnosno 96% se odnosi na potraživanja od povezanih Društava (Montecargo AD, ŽPCG AD i OŽVS AD), po osnovu korišćenja željezničke infrastrukture, dok se ostatak od 4% odnosi na ostale Kupce. Dakle, veoma je bitno stvoriti jasnu sliku o važnosti hitnog rješenja - izmirenja obaveza, koje prema našem Društvu imaju pomenuta povezana Društva.

Takođe, odradjena je Primjena MSFI 9 na 31.12.2024. godine – odnosno, ispravka potraživanja evidentirana je na kontima 585 i 209.

Tabela broj 15: Prikaz potraživanja - 15 najvećih kupaca na 31.12.2024. godine

Aktivna potraživanja umanjena za ispravku vrijednosti - konta: 202200 202201 202202 203000 203001 209200						
Redni broj	Redni broj	Naziv	Početni saldo	Druguje	Potrazuje	Saldo
1	K-0233	MONTECARGO AD	2.463.395,80	1.016.844,22	489.802,42	2.990.437,60
2	K-0191	ZELJEZNICKI PREVOZ CRNE GORE AD	654.608,64	519.741,78	742.614,16	431.736,26
3	K-0513	IGP FIDIJA DOO	137.138,36	0	14.819,49	122.318,87
4	K-0300	ODRZAVANJE ZELJEZNICKIH SREDSTAVA	102.580,95	14.989,17	6.852,23	110.717,89
5	511033	TELEKOM CRNE GORE	23.619,17	178.284,01	144.517,86	57.385,32
6	K-0114	DRUSTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE M-TEL	63.273,88	373.180,19	383.811,21	52.642,86
7	K-0840	KOMBINOVANI PREVOZ MONTENEGRO DOO	0	63.167,39	32.555,80	30.611,59
8	K-0301	BOZOVIĆ SASA	19.246,84	0	0	19.246,84
9	510140	UPRAVA POLICIJE	18.736	6.305,88	5.913,88	19.128
10	K-0685	INF.OPTIMIZACIJSKA GRUPA DOO	18.369,14	0	0	18.369,14
11	511037	GEOSONDA	18.194,40	0	0	18.194,40
12	K-0160	DOO MOSTOGRADNJA	16.548,24	0	0	16.548,24
13	K-0661	PAVEL DOO	13.580,69	0	0	13.580,69
14	K-0656	TEHNOPUT DOO	12.196,80	0	0	12.196,80
15	510141	UPRAVA CARINA	12.192,77	3.644,69	4.516,09	11.321,37
Ukupno za 15 najvećih kupaca			3.573.681,68	2.176.157,33	1.825.403,14	3.924.435,87
Ostali kupci			-26.044,48	356.958,37	589.423,93	-258.510,04
Σ			3.547.637,20	2.533.115,70	2.414.827,07	3.665.925,83

1. Ukupno potraživanje od Montecargo AD na dan 31.12.2024. godine, iznosi 2.990.437,60€ od čega su:

- 1) trase: 2.423.618,81€
- 2) visoki napon: 489.664,15€
- 3) zakup poslovnog prostora: 51.430,01€
- 4) ostale usluge: 25.724,63€

2. **Ukupno potraživanje od ŽPCG AD na dan 31.12.2024. godine, iznosi 431.736,26€ od čega su:**

- 1) trase: 51.258,33€
- 2) visoki napon: 174.658,16€
- 3) zakup poslovnog prostora: 10.669,96€
- 4) ostale usluge: 195.149,81€

3. **Ukupno potraživanje od OŽVS AD na dan 31.12.2024. godine, iznosi 110.717,89€ od čega su:**

- 1) zakup poslovnog prostora: 48.488,23€
- 2) električna energija: 21.665,71€
- 3) telefonski impulsi: 60,63€
- 4) ostale usluge: 40.503,32€

Konta 202201 u iznosu od 41,40€ i 202202 u iznosu od 3.670,46€ se odnose na plaćanje stanarina za zaposlene i lica van firme. Važno je istaći da je Služba za računovodstvene poslove riješila problem naplate formiranog dugogodišnjeg duga, od strane lica koja su van firme, a koja koriste stambene prostore našeg Društva. Dugovanje se odnosi na stambene kredite, otkup stanova, kao i na mjesečne zakupnine (konta 202201, 202202, 038000, 038001, 038002 i 038004). Naime, 29.12.2021. godine, poslat je prvi dopis Fondu PIO, pozivajući se na "Zakon o izvršenju i obezbjeđenju", član 26, gdje se od tada svakomjesečno putem administrativnih zabrana na penziju, otplaćuju dugovanja. Poslednje izmjene koje smo uputili Fondu PIO su bile 14.9.2022. godine, pa se trenutno svakog mjeseca našem Društvu kao priliv uplaćuje 1.236,96 € za otplatu kredita, zakupa i postojećih dugovanja. Sve eventualne izmjene u vidu pretplate ili izmirenja obaveze, redovno pratimo i korigujemo u saradnji sa Fondom PIO. Takođe, naglašavamo da smo za par lica prosljedili Sektoru za pravne poslove, sugestiju za utuženje – što je već i realizovano. Napominjemo, da "Opomene za izvršenje obaveza", upućujemo svake godine nakon završenog popisa – korisnicima zakupa koji samostalno plaćaju, a koja su neredovna u izmirenju svojih obaveza.

3.6 OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA SA POREZIMA I DOPRINOSIMA ZA 2024. GODINU

Obaveze ŽICG AD prema dobavljačima i obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade na dan 31.12.2024. godine iznose **8.509.090€** i to:

1. Obaveza prema dobavljačima (1+2) **1.584.416€**
1) Obaveze za zadržani novac (433001)..... 80.716€
2) Obaveza prema dobavljačima (433000|434000|434001) 1.503.700€

Tabela broj 16: Prikaz dugovanja - 15 najvećih dobavljača na 31.12.2024. godine

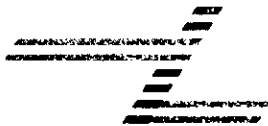
Dobavljači - konta: 433000 433001 434000 434001						
R.br.	Br. izvora	Naziv	Početni saldo	Duguje	Potrazuje	Saldo
1	370001	ELEKTROPRIVREDA CG NIKSIC	-928.964,55	893.785,32	705.982,31	-741.161,54
2	D-01266	IHM DOO- IMPREGNACIJA HEMOS MERIDIJANA	-250.400	439.850	417.890,55	-228.440,55
3	D-00283	VOSSLOH MIN Skretnice	0	0	167.500	-167.500
4	D-00879	AZD PRAHA	-316.117,54	484.487,03	291.292,27	-122.922,78
5	D-01041	GP PLANUM AD BG DIO STRANOG DRUSTVA-PODGORICA	-1,47	0	67.209,65	-67.211,12
6	511310	16.FEBRUAR PODGORICA	0	69.204,14	103.180,94	-33.976,80
7	510002	FC SNADBIVJEVANJE PODGORICA	-23.231,81	190.364,53	191.240,03	-24.107,31
8	310001	JUGOPETROL	-17.950,12	103.496,02	108.237,95	-22.692,05
9	511196	AD PERSPEKTIVA - BIJELO POLJE	0	0	19.136,15	-19.136,15
10	D-00444	ZELJEZNICKI PREVOZ CRNE GORE	-20.810,14	168.242,17	163.403,07	-15.971,04
11	510866	FIDIJA	-13.504,61	0	0	-13.504,61
12	D-00710	DELTA GENERALI	-0,05	40.596,82	54.085,68	-13.488,91
13	D-04141	VUK KOP	0	9.678,38	22.839,55	-13.161,17
14	D-01213	Efuzion drustvo za inzenjering,konsalting i usluge	0	0	12.096,37	-12.096,37
15	510624	OKOV	58,62	4.431,91	16.311,71	-11.821,18
Ukupno za 15 najvećih dobavljača			-1.570.921,67	2.404.136,32	2.340.406,23	-1.507.191,58
Ostali dobavljači			-104.825,73	1.657.288,71	1.629.687,40	-77.224,42
Σ			-1.675.747,40	4.061.425,03	3.970.093,63	-1.584.416,00

Kada je u pitanju dug prema Elektroprivredi Crne Gore, cijeli iznos se pripisuje Montecargu AD i Željezničkom prevozu AD – jer pomenute obaveze nastaju po osnovu prefakturisanja usluga visokog napona povezanim društvima. Ovo se vezuje za dug od povezanih društava koji je unijet u Bilasu stanja pod rednim brojem 034. Naime, Ugovorom o korišćenju željezničke infrastrukture, koji se svake godine zaključuje sa ŽPCG AD – Podgorica i AD Montecargo, utvrđen je procentualni iznos potrošnje u visini od 47,5 % za oba operatera, od ukupno iskazane obaveze po računu, koji se našem Društvu ispostavlja od strane EPCG AD-Nikšić, tako da se 95 % obaveze prefakturiše, a ostatak obaveze u visini od 5 % po računu, pripada ŽICG AD-Podgorica (strana 17 – stavka 9).

Sva ostala dugovanja se odnose na Ugovore zaključenim putem javnih nabavki. Takođe je važno je napomenuti da je Služba računovodstva više puta sugerisala pronalaženju rješenja naplate aktivnih dugovnja u skladu sa mogućnostima Društva.

2. Obaveza za poreze i doprinose na zarade

- Stanje obaveza na dan 31.12.2024. godine..... **6.924.674,29€**
- Porezi i doprinosi.....5.373.744,13€
(dio VII/15 i XII/15; I/22 do XII/2024)
- Stambeni fond..... 1.294.265,57€
(III/2015-XII/2015; V/16-V/18; XII/20, IV/21 do XII/2024)
- Beneficirani radni staž (2003-2011).....145.108,59€

- Prenijete obaveze diobnim bilansom.....111.556,00€

Nadalje, jasno je da se izmirivanjem isključivo neto zarada po osnovu budžetsko opredijeljenih sredstava, gomila dug prema Poreskoj upravi za neplaćene poreze i doprinose za zarade zaposlenih, pa je Revizorski odbor dao preporuku da se uputiti Dopis Poreskoj upravi da se umani dug za postojeći PDV kredit i nadležnom ministarstvu, sa zahtjevom za pomoć u otplati poreskih obaveza – **i na osnovu toga je poslat Dopis 1371 od 20.2.2025. godine, Ministarstvu saobraćaja, za kverziju duga u akcijski kapital, koji prilažemo u nastavku.**

Broj: 1371
Podgorica, 20.02.2025. godine

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA
Ministarki - Maji Vuklčević

Predmet: Realizacija dokapitalizacije kroz pretvaranje poreskog duga u akcijski kapital

Poštovani,

Na osnovu Predloga za dokapitalizaciju od strane našeg društva broj 816 od 26.01.2023. godine i mišljenja Agencije za zaštitu konkurencije, broj 01-430/23-130/5 od 15.03.2024. godine, koji dostavljamo u prilogu – podnosimo **Zahtjev za realizaciju dokapitalizacije društva „Željeznička infrastruktura Crne Gore“ AD Podgorica, pretvaranjem poreskog duga u akcijski kapital.**

Naime, nakon dobijanja mišljenja od Agencije za zaštitu konkurencije 2024. godine, na sastanku održanom 05.07.2024. godine, u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva, obaviješteni smo o sastanku na kome je data načelna saglasnost resomog i Ministarstva finansija, kao i Poreske uprave za dokup akcijskog kapitala od strane Države kao većinskog akcionara u našem Društvu, za vrijednost ukupnog duga ovog Društva za poreze i doprinose sa pripadajućom kamatom, te potrebom da se i zvanično obratimo, što ovim putem i činimo.

Konverzija potraživanja u osnovni kapital predstavlja zamjenu povjeriočevog potraživanja prema privrednom društvu u njegov ulog u tom društvu, što znači da društvo umjesto da svoje obaveze prema povjeriocima izmiri plaćanjem, iste izmiruje konverzijom tih potraživanja u akcijski kapital, dakle smanjuje obaveze a povećava kapital. Smanjenjem obaveza i povećanjem osnovnog kapitala poboljšava se finansijska struktura, povećaće se sopstvena sredstva u odnosu na tuđa i povećaće se dugoročni izvor sredstava u odnosu na kratkoročni.

Smatramo da ovakav način „izmirivanja“ obaveza ima značajne mogućnosti u našim sadašnjim finansijskim uslovima i može biti pogodan način za rješavanje dužničko povjerilačkih odnosa između ŽICG AD i države kao većinskog akcionara i povjerioca.

Dug po osnovu poreza i doprinosa, koji trenutno iznosi cca 6 miliona eura, nastao je usljed nedovoljno opredijeljenih sredstava iz državnog budžeta za održavanje željezničke infrastrukture, kao i nagomilanog nenaplaćenog duga od strane povezanih društava Montecarga i Željezničkog prevoza Crne Gore, koji iznosi cca 2,5 mil eura.

Podsjećamo da je EU 2023. godine kroz projekat „Technical Assistance for Capacity Support to the Transport Sector and EU Acquis Alignment in Montenegro“ analizirala organizaciju željezničkih društava u zemljama EU, pri čemu su predloženi modeli iz Španije i Poljske kao primjeri za reorganizaciju u Crnoj Gori. Prema ovoj studiji, troškovi održavanja željezničke infrastrukture u tim zemljama (bez uključivanja zarada) iznose između 27,10 i 41,60 miliona eura godišnje za mrežu dužine 327,27 km, što je značajno više po kilometru pruge od sredstava koja su kod nas trenutno dostupna.

Na osnovu prethodnog – naše Društvo je unazad tri godine tražilo povećanje opredijeljenih sredstava iz budžeta Crne Gore, kako bi riješili problem poreskog duga i ulagali u modernizaciju željezničke infrastrukture, ali našalost zahtjev nije odobren, a isti dostavljamo u prilogu.

Tabela broj 18: Podaci o kreditima za koje je Vlada Crne Gore izdala garanciju - za 2024. godinu

87 / 141

Tabela broj 19: Portfolio dugova na 31.12.2024. godine

Redni broj	Ime kredita	Ugovoreni iznos, Euro	Povučeni iznos na 31.12.2023	Stanje duga na dan 31.12.2024. godine	Datum potpunog plaćanja	Namjena	Ugovoreni uslovi	Način i rokovi otplate	Dužnik
I	Kratkoročni krediti/obveznice								
II	Dugoročni krediti/obveznice								
2	EBRD 37232 IV TRANSA	10.000.000,00	9.996.641,40	2.533.801,70	12.10.2012.	Rekonstrukcija pruge Vrbnica-Bar	polugodišnji anuiteti	kamatna stopa 1% + 6m EURIBOR	Željeznička infrastruktura Crne Gore
1	EBRD 37232 III TRANSA	4.000.000,00	4.000.000,00	742.273,51	06.04.2009.	Rekonstrukcija pruge Vrbnica-Bar	polugodišnji anuiteti	kamatna stopa 1% + 6m EURIBOR	Željeznička infrastruktura Crne Gore
3	EBRD 40344	15.000.000,00	14.894.866,21	0,00	11.12.2009.	Rekonstrukcija pruge Nikšić-Podgorica	polugodišnji anuiteti	kamatna stopa 1% + 6m EURIBOR	Željeznička infrastruktura Crne Gore
4	EIB 25980	7.000.000,00	7.000.000,00	4.521.808,54	03.01.2011.	Rekonstrukcija pruge Vrbnica-Bar	polugodišnji anuiteti	kamatna stopa fiksna po predlogu Ministarstva finansija	Željeznička infrastruktura Crne Gore
5	EIB 85597	20.000.000,00	20.000.000,00	17.290.322,54	20.03.2017	Rekonstrukcija pruge Vrbnica-Bar	polugodišnji anuiteti	kamatna stopa fiksna po predlogu Ministarstva finansija	Željeznička infrastruktura Crne Gore
6	EBRD 51806 11 mil.eur	11.000.000,00			28.12.2022.	Nabavka opreme za održavanje pruge	polugodišnji anuiteti	kamatna stopa 1% + 6m EURIBOR	Željeznička infrastruktura Crne Gore
Ukupnan dug:		67.000.000,00	55.891.507,61	25.088.204,29					

Tabela broj 20: Plan otplate međunarodnih kredita na 31.12.2024. godine

Međunarodni krediti	Period otplate	Ugovoreni iznos, Euro	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	Σ	
EBRD 37232 III TRANŠA	17.09.2013-17.03.2027	4.000.000,00	335.714	335.714	335.714	167.857																		1.174.999
EBRD 37232 IV TRANŠA	17.09.2013-17.03.2027	10.000.000,00	1.198.066	1.198.066	1.198.066	521.844																		4.116.042
EIB II 25.980	07.10.2018-15.08.2034	7.000.000,00	551.564	543.375	535.085	526.795	518.505	510.216	501.926	493.636	485.346	477.057	327.746											5.471.351
EIB 85597	15.02.2022-15.02.2043	20.000.000,00	1.184.001	1.174.054	1.164.107	1.154.160	1.143.907	1.133.949	1.123.991	1.113.932	1.103.874	1.093.815	1.083.757	1.073.699	1.063.640	901.269	437.558	427.946	418.335	408.723	399.111	195.952		20.921.279
EBRD 51806 11 mil.eur	28.12.2022.	11.000.000,00																						
Σ		52.000.000,00	3.269.445	3.251.209	3.232.972	2.370.656	2.047.432	2.019.565	1.991.717	1.963.868	1.936.020	1.908.172	1.739.303	1.391.999	1.372.440	901.269	437.558	427.946	418.335	408.723	399.111	195.952		31.683.671

3.8 FINANSIJSKI RIZICI

Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici. Željeznička infrastruktura Crne Gore se u svom poslovanju suočava sa kreditnim rizikom, koji prevashodno proističe po osnovu potraživanja iz poslovanja i rizikom likvidnosti, koji se ogleda u poteškoćama u izmirivanju svojih finansijskih obaveza (finansijska analiza na strani 9).

Izloženost Društva kreditnom riziku po osnovu potraživanja iz poslovanja, zavisi najviše od naplate potraživanja usluga od operatera (Montecargo AD, ŽPCG AD i OŽVS AD), koji učestvuju u ukupnim potraživanjima sa 96%. Zbog nemogućnosti naplate potraživanja po osnovu korišćenja željezničke infrastrukture redovnim putem, Društvo ne može da planira realizaciju svojih obaveza prema EPCC AD-Nikšić, po osnovu utrošene električne energije od strane navedenih operatera, kao i da redovno plaća obaveze prema Državi po osnovu poreza i doprinosa na zarade.

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo biti suočeno sa poteškoćama u izmirivanju svojih finansijskih obaveza. Društvo upravlja svojom likvidnošću sa ciljem da, koliko je to moguće, uvijek ima dovoljno sredstava da izmiri svoje dospjele obaveze. Planiranje novčanog toka vrši se na nivou poslovnih aktivnosti Društva.

Kako je za 2024. godinu Država opredijelila nedovoljna sredstva iz Budžeta, ista su prikazana kroz dio tekućeg održavanja željezničke infrastrukture, sa upravljanjem i regulisanjem saobraćaja. Opredijeljeni iznos sredstava iz Budžeta ne može da pokrije ukupni trošak bruto zarada i tekuće održavanje željezničke infrastrukture određena planom javnih nabavki. Ovako određen Budžet je nedovoljan i zato Društvo nije u mogućnosti da obezbijedi iz sopstvenih sredstava uredno servisiranje obaveza po osnovu dobijenih međunarodnih kredita, iz kog razloga je Vlada Crne Gore i dala garanciju (detaljnije obrazloženje na strani 11 - stavka 2).

3.9 ZAKLJUČAK

Željeznička infrastruktura Crne Gore, suočena je sa problemom oko prenosa vlasništva nad imovinom ovoga Društva, koja je, shodno Zakonu o državnoj svojini, u listovima nepokretnosti upisana kao svojina Države Crne Gore, a Željezničkoj infrastrukturi je dato pravo upravljanja.

Naime, prilikom ovakvog upisa zanemarena je najvažnija činjenica da je ŽICG AD - Podgorica akcionarsko društvo u kojem Država jeste većinski vlasnik sa 72,44 %, ali postoje i manjinski akcionari, koji zbog ovakvih postupanja mogu potraživati naknadu štete, koji sigurno neće biti saglasni sa smanjenjem imovine Društva, a neposredno i sa smanjenjem akcijskog kapitala.

Zbog ovakvih radnji, koje se odnose na promjenu prava svojine, ŽICG je, u cilju izbjegavanja mogućih neželjenih posljedica, podnosila žalbe nadležnim organima na Rješenja Uprave za nekretnine, kojima je izvršen prenos vlasništva sa ŽICG na državu Crnu Goru. Za pojedine opštine postupak po žalbama je u toku. U postupcima, u kojima su se stekli zakonski uslovi, podnesene su tužbe Upravnom sudu Crne Gore. U jednom predmetu (koji se odnosi na područnu jedinicu Podgorica), Upravni sud Crne Gore je odlučio u korist našeg Društva i vratio postupak na ponovno odlučivanje Upravi za nekretnine PJ Podgorica. U ostalim sporovima, još uvijek se čeka poziv za ročište pred Upravnim sudom Crne Gore. Mišljenja smo da bi sva imovina ovog Društva koja ne potpada pod pojam infrastrukture u smislu Zakona o željeznici, trebala da se vrati u svojinu ŽICG AD Podgorica (Mišljenje Državne revizorske institucije je u nastavku niže).

Takođe, predlažemo da se preduzmu neophodne aktivnosti u cilju rješavanja ovog problema, zbog mogućih neželjenih posljedica, koje bi se ogledale u obavezi ŽICG AD-Podgorica, da nadoknadi štetu koja bi nastala pokretanjem tužbi manjinskih akcionara, što je i više puta bilo Skretanje pažnje Revizorskog odbora u prethodnim godinama.

Na kraju, činjenica je da se imovina i dalje nalazi u Bilansima Društva, dok Vlada ne donese Odluku o načinu obeštećenja manjinskih akcionara, a samim tim i amortizacija ostaje u Bilansima, pa svake godine startujemo sa iznosom troška amortizacije u vrijednosti od cca 7 mil.eura.

ŽELJEZNIČKA
INFRASTRUKTURA
CRNE GORE
AD-PODGORICA

CRNA GORA
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
Broj: 05-035/23 1244/2
Podgorica, 12.05.2023.

4163
12.05.23

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE - AD PODGORICA

Izvršna direktorica gđa Marina Bošković

Veza: Vaš dopis br: 3645 od 25.04.2023. godine

Poštovana,

Shodno Vašem zahtjevu koji se odnosi na stav Državne revizorske institucije, u odnosu na primjenu Zakona o državnoj imovini u pogledu evidentiranja državne imovine koja je data na korišćenje AD „Željeznička infrastruktura Crne Gore“- Podgorica, obavještavamo Vas o sljedećem:

U pogledu evidencije Državne imovine, članom 44 Zakona o Državnoj imovini, je predviđeno sljedeće:

„Evidenciju nepokretnih i pokretnih stvari, na kojima svojinska prava i ovlašćenja vrši Crna Gora, a koje služe za obavljanje funkcije državnih organa, vode organi koji te stvari koriste. Evidenciju nepokretnih i pokretnih stvari, na kojima svojinska prava i ovlašćenja vrši opština, vode organi opštine koji te stvari koriste.

Evidenciju nepokretnih i pokretnih stvari javnih službi¹ vode službe koje te stvari koriste.

Organi i službe iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dužni su da vrše popis imovine koju koriste“.

Uzimajući u obzir odredbe Zakona o državnoj imovini, a u cilju pravilnog vrednovanja imovine, smatramo da je neophodno knjigovodstveno evidentiranje imovine koju Društvo koristi (računovodstveni tretman ulaganja u imovinu, amortizacija i dr.).

S uvažavanjem,

SENATOR DRI

Zoran Jelić

Nadalje, po našem mišljenju, a što je potvrđeno kroz dosadašnje poslovanje, sredstva koja su se opredjeljivala Budžetom Crne Gore za naše Društvo, nijesu ni približno bila dovoljna za nesmetano funkcionisanje Društva i realizaciju obaveza, koje proističu iz redovnog poslovanja. Imajući u vidu sve aspekte poslovanja, našem Društvu su potrebna sredstva iz budžeta u iznosu od cca 26 mil.eura. Da prethodno navedena budžetska sredstva nijesu dovoljna za uredno servisiranje prispjelih obaveza govori podatak da u ovom trenutku ŽICG AD-Podgorica ima dug po osnovu poreza i doprinosa na zarade u iznosu od cca 6 mil.eura.

Rješenjem Uprave prihoda i carina broj 03/1-3099/2-17 od 10.4.2017. godine usvojen je zahtjev ŽICG AD-Podgorica za reprogram poreskog potraživanja u iznosu od 3,288 mil.eura, na način što je Društvo obavezano da jednokratnu uplatu u iznosu od 10% (0,328 mil.eura) izvrši u roku od 90 dana od dana donošenja Rješenja, a da ostatak duga u iznosu od 2,959 mil.eura plaća u 60 jednakih mjesečnih rata u iznosima od po 49.325,15 €. Posljednja rata po predmetnom osnovu je uplaćena tokom 2022. godine čime je u cjelosti realizovana.

Izuzetno značajan problem sa kojim se susreće ŽICG je naplata potraživanja od operatera (Montecargo AD, ŽPCG AD i OŽVS AD), što za direktnu posledicu ima nemogućnost redovnog izmirivanja tekućih obaveza prema dobavljačima, prije svega prema EPCG i obaveze prema Državi po osnovu poreza i doprinosa. Takođe, prihodi od zakupa prostora od operatera su značajno smanjeni na osnovu Odluke Vlade iz 2019. godine. Prihodi od trasa su na veoma niskom nivou i nedovoljni su za realizovanje i izvršavanje tekućih aktivnosti na održavanju Željezničke infrastrukture. Izloženost Društva kreditnom

riziku po osnovu potraživanja iz poslovanja zavisi najviše od naplate potraživanja usluga od operatera - Montecarga AD, Željezničkog prevoza Crne Gore i OŽVS AD.

Na osnovu prethodno iznijetog, mišljenja smo da se akcenat u narednom periodu mora staviti na sledeće aktivnosti:

- 1) Aktivacija neiskorišćenih poslovnih kapaciteta: Neophodno je osloboditi poslovne prostore, zemljište i neiskorišćena optička vlakna. Renoviranje poslovnih objekata i povećanje cijena zakupa, doprinijeće boljim prihodima.
- 2) Prodaja polovnog materijala: Ova aktivnost može značajno doprinijeti povećanju prihoda iz sopstvenih izvora.
- 3) Povećanje naknade za korišćenje infrastrukture: Predlaganje viših naknada operaterima za korišćenje željezničkih trasa, kako bi se pokrili direktni troškovi održavanja infrastrukture.
- 4) Omogućiti veće subvencije: Potrebno je obezbijediti dodatne subvencije, koje će podržati održivost i efikasnost poslovanja.
- 5) Rješavanje dugovanja od operatera: Upravo je saradnja sa resornim ministarstvom ključna za rješavanje problema naplate dugova od operatera, koji čini čak 96% od ukupnih potraživanja.
- 6) Stimulacija radnika: Predložiti sistem nagrađivanja i povećanja plata, kako bismo motivisali zaposlene.
- 7) Optimizacija radnih mjesta: Sprovesti analizu i optimizaciju radnih mjesta, kako bismo povećali efikasnost i smanjili troškove.
- 8) Umanjenje poreskog duga: Angažovati se u pregovorima sa nadležnim ministarstvom, kako bismo umanjili poreski dug, čime bismo oslobodili dodatna finansijska sredstva. Poslat dopis - strana 24.

Navedene aktivnosti ključne su za jačanje finansijske stabilnosti Društva i izbjegavanje potencijalnih pravnih problema sa manjinskim akcionarima. Time ćemo omogućiti Društvu da efikasnije odgovori na izazove i obezbijedi održiv rast u budućnosti.

3.10 BILANS STANJA NA 31.12.2024. GODINE

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Tekuća 2024. godine	Krajnje stanje 2023. godine	Početno stanje 2023. godine
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	002		575.414.253	580.020.652	586.600.300
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003		3.441.836	3.798.458	4.339.548
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005	14	3.441.836	3.798.458	4.339.548
012	3. Goodwill	006				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BILOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	008		571.711.039	575.978.797	582.034.038
020 i 022	1. Zemljište i objekti	009	15	543.907.079	549.048.073	553.142.369
023	2. Postrojenja i oprema	010	15	10.238.486	10.886.131	12.001.908
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011	15	58.763	58.968	58.763
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013		4.569	4.569	4.569
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014		54.195	54.399	54.195
027 i 028	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015	15	17.506.711	15.985.625	16.830.997
	III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016		261.379	243.396	226.714
030, 035(dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	017		0	0	0

**ŽELJEZNIČKA
INFRASTRUKTURA
CRNE GORE
AD-PODGORICA**

033(dio), 039(dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	018				
031(dio), 032(dio), 039(dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019	16	208.653	178.884	152.091
033(dio), 039(dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	020				
031(dio), 032(dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	021				
032(dio), 034, 035, 036, 039(dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)	022				
038, 039(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023	16	52.726	64.513	74.622
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	024				
	D. OBRTNJA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025		14.470.962	14.274.193	14.841.391
	I. ZALIHE (027 do 030)	026		3.484.148	4.014.564	3.395.197
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	027	17	3.464.148	3.957.580	3.308.213
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	029			0	0
15	4. Dati avansi	030	17	0	56.984	86.984
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031		4.580.846	4.248.455	3.283.811
20	1. Potraživanja od kupaca	032	18	133.034	330.003	327.294
200, 209(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033				
201, 209(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica (Montecargo, ŽPCG, OŽVS)	034		3.532.892	3.220.585	2.587.085
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035		914.920	697.867	369.432
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036				
27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	037	18	645.533	354.367	18.784
21, 22, osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	038	18	269.387	343.500	350.647
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039		2.255.989	2.172.099	2.093.099
236(dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju	040				
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	041				
23 osim 236(dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	042	19	2.255.989	2.172.099	2.093.099
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043	20	4.149.979	3.839.075	6.069.284
04	V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				
28 osim 288	E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	045	21	7.273	13.701	28.051
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046		589.892.488	594.308.545	601.469.742

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Tekuća 2024. godine	Krajnje stanje 2023. godine	Početno stanje 2023. godine
1	2	3	4	5	6	7
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		508.121.607	510.549.576	513.736.350
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	22	439.663.127	439.663.127	439.663.127
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105		108.328.585	108.448.455	108.421.663
321	1. Zakonske rezerve	106				
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107				
322(dio)	3. Druge rezerve	108				
330	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109	22	108.328.585	108.448.455	108.421.663
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111		-39.870.104	-37.562.006	-34.348.439
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112		546.471	546.471	156.798
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113				383.839
350	3. Gubitak ranijih godina	114		38.108.477	37.169.427	34.895.077
351	4. Gubitak tekuće godine	115		2.308.098	939.050	
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117		24.763.490	27.419.196	31.536.900
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118		418.914	395.655	263.545

404000+404100	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119	23	418.914	395.655	265.548
400(dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122		24.344.576	27.023.541	31.271.351
415	1. Dugoročni krediti	123	24	22.408.169	25.088.204	29.392.987
419	2. Ostale dugoročne obaveze	124	25	1.936.407	1.935.337	1.878.364
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	125	26			
495(dio)	D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMIJENE DONACIJE	126	27	44.023.062	42.612.282	42.788.071
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA					
	KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127		11.827.845	12.571.008	12.251.938
404001+404101+409	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128	31	559.129	444.391	471.209
	II KRATKOROČNE OBAVEZE (130 do 137)	129		11.268.716	12.126.617	11.780.728
429	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130	28	100.542	97.227	87.556
424	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131	28	2.680.034	4.353.690	4.304.783
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132	29	8.966	8.966	8.966
433 i 434	4. Obaveze prema dobavljačima	133	29	1.584.416	2.041.532	2.254.803
439(dio)	5. Obaveze po menicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137		6.894.757	5.625.201	5.124.621
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139	30	6.894.757	5.618.967	5.124.621
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140	30		6.235	
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
499	F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	143	30	1.156.484	1.156.484	1.156.484
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144		589.892.488	594.308.545	601.469.742

3.11 BILANS USPJEHA NA 31.12.2024. GODINE

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Tekuća 2024. godina	Iznos Prethodna 2023. godina
1	2	3	4	5	6
60 i 61	1. Prihodi od prodaje - neto prihod	201	4	14.551	69.085
630 i 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204		19.153.062	20.102.006
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205	4	19.144.588	19.922.904
67	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206	12	8.474	179.102
68, sem 685 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210)	208		11.409.022	12.044.736
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	209	5	2.767.226	2.881.505
53, dio 54 (544+545+549) i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210	7	1.599.673	1.897.570
540	Amortizacija	210a	8	7.042.124	7.265.661
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211		9.127.719	8.249.059
5200+526000+526002+529	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212	6	6.943.664	6.127.137
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213	6	2.184.055	2.121.922
5207	1/ Troškovi poreza	214		199.711	136.585
tekući promet-potražna: 4520+4530+453300+464001	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		1.442.101	1.501.930
52-neto-tr.poreza-tr.za penzije	3/ Troškovi doprinosa	216		542.243	483.407
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217		0	0
582	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218	9		

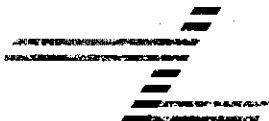
584, 589 (dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)	219			
57	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220	13	176.547	53.675
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221		-1.545.676	-176.379
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222		0	0
660 (dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
661 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
669 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226		0	0
660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227			
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229			
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230		4.520	4.214
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
66	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233	10	4.520	4.214
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	234		-269.347	0
683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236		269.347	
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237		647.234	766.885
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	238			
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562 + 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240	11	647.234	766.885
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	241		-912.062	-762.671
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242		-2.457.738	-939.050
690 - 590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244		-2.457.738	-939.050
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245		0	0
721	1. Tekući porez na dobit	246			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247			
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248		-2.457.738	-939.050
3- tekući promet	VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (250 do 257)	249		-119.871	-2.247.558
33- tekući promet	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250		-119.871	26.792
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			
332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	256			

3.12 ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU NA 31.12.2024. GODINE

95 / 141

3.13 ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA 2024. GODINU

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća 2024. godina	Prethodna 2023. godina
1	2		3
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	17.046.845	18.763.352
1. Prodaja i primljeni avansi	302	1.944.277	2.247.820,58
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	4.465	126.832,62
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	15.098.103	16.388.698,95
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	14.440.001	15.760.281
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	5.569.499	6.485.797
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	8.223.268	8.249.059
3. Plaćene kamate	308	647.234	999.539
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		25.886
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	2.606.845	3.003.072
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312	3.276.915	18.578
1. Prodaja akcija i udjela	313		
2. Prod.nemat. ulag.,nekret.,postr.,opr. i biol.sred.	313	13.451	
3. Ostali finansijski plasmani	315	3.263.409	18.578
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317	55	
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	678.239	45
1. Kupovina akcija i udjela	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	678.239	45
3. Ostali finansijski plasmani	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322	2.598.676	18.533
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323	13.335	2.028.185
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti	325		1.963.490
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326	13.335	64.696
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	4.907.952	7.279.999
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze	329	4.907.952	7.279.999
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	-4.894.617	-5.251.813
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	310.904	-2.230.209
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	3.839.075	6.069.284
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	4.149.979	3.839.075

3.14 STATISTIČKI ANEKS ZA 2024. GODINU

Grupa računa, račun	POZICIA	Red. broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća 2024. godina	Prethodna 2023. godina
	Prosječan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca djeljen sa brojem mjeseci)	001		814	817
60	Prihodi od prodaje robe	002			
61	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	003		14.551	69.085
62	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	004			
640	Prihodi od subvencija, prihodi od dotacija i prihodi od donacija	005		16.850.784	17.444.203
650	Prihodi od zakupnina	006		2.096.773	2.469.253
673	Dobici od prodaje materijala	007			
501	Nabavna vrijednost prodane robe	008		13.387	34.085
511	Troškovi materijala za izradu	009		1.488.072	1.290.885
512	Troškovi ostalog materijala (režijskog)	010		257.959	363.029
513	Troškovi goriva i energije	011		1.007.808	1.193.507
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	012		8.091.421	7.239.542
529	Naknada troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu	013		164.075	118.947
53	Troškovi proizvodnih usluga	014		465.073	586.601
531 i 532	Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja	015		448.979	572.100
533	Troškovi zakupnina	016		6.000	6.000
534 i 535	Troškovi sajmovi i troškovi reklame i propagande	017		165	
536	Troškovi istraživanja	018			
550 i 551	Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije	019		524.940	756.103
552 i 553	Troškovi premije osiguranja i troškovi platnog prometa	020		72.004	74.551
573	Gubici od prodaje materijala	021			
10	Zalihe materijala	022		3.484.148	3.957.580
11	Zalihe nedovršene proizvodnje	023			
12	Zalihe gotovih proizvoda	024			
13	Zalihe roba	025			0
Rb	Račun	Analitički prikaz prihoda i izdataka vezanih z nematerijalnu imovinu		2024.	2023.
		Prihodi:			
1	652	Prihodi od naknada po osnovu патената			
2	652	Prihodi po osnovu autorskih prava			
3	652	Prihodi od prodaje licenci			
		Izdaci (neto) za:			
4	010	Ulaganja u razvoj			
		010C Ulaganja u razvoj tržišta, sa efektom dužim od jedne godine			
		0101 Ulaganja u razvoj tehnologije, sa efektom dužim od jedne godine			
		0102 Ulaganja u razvoj proizvoda, sa efektom dužim od jedne godine			
		0103 Ostali izdaci za razvoj			
		0108 Ispravka vrijednosti ulaganja u razvoj			
		0109 Obezbvredjenje vrijednosti ulaganja u razvoj			
5	011	Koncesije, patenti, licence i slična prava			
		0110 Koncesije			

		0111 Patenti		
		0112 Licence		
		0113 Pravo na industrijski uzorak, žig, model, zaštitni znak i sl.		
		0114 Druga slična prava		
		0118 Ispravka vrijednosti koncesija, patenata, licenci i sličnih prava		
		0119 Obezbjeđivanje koncesija, patenata, licenci i sličnih prava		
6	012	Goodwill		
		0120 Goodwill nastao po osnovu stečene (pripojene) neto imovine drugog pravnog lica		
		0121 Goodwill nastao po osnovu kupovine akcija i udjela u drugom pravnom licu		
		0129 Obzvređenje goodwill-a		
7	014	Ostala nematerijalna ulaganja		
		0140 Računarski programi		
		0141 Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta		
		0142 Ulaganja u lizing		
		0145 Ostala nematerijalna ulaganja	9.778.093	9.867.663
		0148 Ispravka vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja	6.336.257	6.069.205
		0149 Obezbjeđenje ostalih nematerijalnih ulaganja		
8	015	Nematerijalna ulaganja u pripremi		
		0150 Ulaganja u razvoj u pripremi		
		0151 Interno generisana nematerijalna ulaganja u pripremi		
		0155 Druga nematerijalna ulaganja u pripremi		
		0159 Obezbjeđenje nematerijalnih ulaganja u pripremi		
9	016	Avansi za nematerijalna ulaganja		
		0160 Avansi za nematerijalna ulaganja u razvoj		
		0161 Avansi za druga nematerijalna ulaganja		

4. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

Izbor i rad Odbora direktora Željezničke infrastrukture Crne Gore AD Podgorica

Na Ponovljenoj Redovnoj Skupštini akcionara održanoj 17. jula 2023. godine, Odlukom broj 6070/11 izabran je Odbor direktora dvadeset trećeg saziva u sastavu:

1. Radovan Vukić, predstavnik državnog kapitala
2. Vladimir Merdović, predstavnik državnog kapitala
3. Jasmin Hodžić, predstavnik državnog kapitala
4. Zilha Čoković, predstavnik državnog kapitala
5. Nedeljko Šušakvević, predstavnik manjinskih akcionara

Na konstitutivnoj sjednici istog dana, članovi Odbora direktora su za predsjednika izabrali Radovana Vukića, dipl. maš. ing.

Na Vanrednoj Skupštini akcionara održanoj 29. aprila 2024. godine, Odlukom broj 3485/4 izabran je Odbor direktora dvadeset četvrtog saziva u sastavu:

1. Jelena Kljajević, predstavnik državnog kapitala
2. Vladimir Merdović, predstavnik državnog kapitala
3. Radovan Vukić, predstavnik državnog kapitala
4. Željko Kovačević, predstavnik državnog kapitala
5. Nedeljko Šušakvević, predstavnik manjinskih akcionara

Na konstitutivnoj sjednici istog dana, za predsjednika Odbora direktora izabrana je Jelena Kljajević, dipl. pravica.

Na Vanrednoj Skupštini akcionara održanoj 16. septembra 2024. godine, Odlukom broj 7657/2 izabran je Odbor direktora dvadeset petog saziva u sastavu:

1. Aleksandar Dakić, predstavnik državnog kapitala
2. Vladimir Merdović, predstavnik državnog kapitala
3. Radovan Vukić, predstavnik državnog kapitala
4. Željko Kovačević, predstavnik državnog kapitala
5. Nedeljko Šušakavić, predstavnik manjinskih akcionara

Na konstitutivnoj sjednici istog dana, za predsjednika Odbora direktora izabran je Aleksandar Dakić, dipl. pravnik.

Aktivnosti Odbora direktora u 2024. godini

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine, održano je ukupno 31 sjednica Odbora direktora. Na ovim sjednicama donijete su 94 odluke i 77 zaključaka, čime je ukupno realizovano 171 odluka i zaključak.

Odbor direktora je radio u skladu sa Statutom Društva i Poslovnikom o radu Odbora direktora, koji uređuje organizaciju i način rada, te omogućava ostvarivanje prava i dužnosti propisanih zakonom i drugim aktima Društva. Svi članovi Odbora direktora imaju pravo na naknadu za svoje angažovanje, u skladu sa Politikom naknada broj 5405/3 donesenom 28. juna 2024. godine.

Visina naknade je određena na sljedeći način:

- Predsjednik Odbora direktora prima naknadu u visini jedne prosječne zarade ostvarene u prethodnoj godini.
- Članovi Odbora direktora primaju naknadu u visini 70% prosječne zarade ostvarene u prethodnoj godini.

Revizorski odbor

Revizorski odbor, koji broji tri člana, imenuje Odbor direktora. Odlukom broj 7491/1 od 3. septembra 2021. godine, imenovani su:

- Prof. dr Mijat Jocović, predsjednik Revizorskog odbora
- Milena Ostojić, dipl. ecc., član, revizor
- Aleksandar Simonović, bechelor ekonomije, član

Naknada za članove Revizorskog odbora iznosi:

- 200 € za predsjednika
- 150 € za članove, na mjesečnom nivou

Trgovanje akcijama

Prema podacima MONTENEGROBERZE broj 125/2 od 4. marta 2025. godine, tokom 2024. godine ostvareno je sljedeće:

- Broj transakcija: 15

- Ukupan promet: 48.162,67 €
- Količina otrgovanih akcija: 3.020.660
- Prosječna cijena akcije: 0,0159 €

Maksimalna cijena akcije u 2024. godini bila je 0,0214 €, dok je minimalna iznosila 0,0112 €.

5. Mjere zaštite životne sredine

Kroz kontinuirano održavanje pruge i njenih objekata, kao i pažljivu implementaciju zahtjevnih investicionih projekata, željeznica aktivno doprinosi očuvanju i zaštiti životne sredine. U skladu sa pozitivnim zakonskim regulativama iz oblasti ekologije, prema prirodi se postupa savjesno i odgovorno, s jasnim ciljem unapređenja već povoljnog ekološkog položaja željeznice. Ovaj predan pristup doprinosi održivosti i potvrđuje značaj željeznice u oblikovanju ekološki svjesne budućnosti.

- U skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Crne Gore" br. 075/18 od 23.11.2018), za planirane investicione projekte, sprovodi se postupak procjene uticaja na životnu sredinu. Tokom izvještajnog perioda, navedeni postupak sproveden je za ukupno 4 investiciona projekta:

1. **Rehabilitacija gornjeg stroja - Dionica 1 - Stanica Trebešica (isključivo) - stanica Lutovo (uključivo) od km 359+252.25 do km 369+986.48, u dužini od 10.73km;**

Status: Rješenje Agencije za zaštitu životne sredine br. 03-UPJ-1967/7 od 10.12.2024.godine kojim je utvrđeno da nije potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

2. **Rehabilitacija gornjeg stroja - Dionica 2 - Stanica Bioče (uključivo) - stanica Podgorica (isključivo) od km 389+222.47 do km 404+416.70, u dužini od 15.19km;**

Status: Rješenje Agencije za zaštitu životne sredine br. 12641 od 6.12.2024.godine kojim je utvrđeno da nije potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

3. **Rehabilitacija gornjeg stroja - Dionica 3 - Podgorica (405+886.41) - Golubovci (415+406.81), u dužini od 9.52 km;**

Status: Rješenje Agencije za zaštitu životne sredine br. 8118 od 20.09.2024.godine kojim je utvrđeno da nije potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

4. **Projekat rekonstrukcije željezničke pruge Beograd - Bar, dionica Golubovci - Bar, od željezničke stanice Golubovci (km 415+347.47) do željezničke stanice Bar (km 455+546) u dužini od 39 km.**

Status: Rješenjem Agencije za zaštitu životne sredine br.8600 od 01.10.2024. godine utvrđeno da je potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Pripremljen je i predat Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu (postupak obuhvatio i obavljanje javnosti, sprovođenje javne rasprave i tribine u Opštinama Zeta i Bar). Postupak je u toku.

- **Prepoznavajući značaj ekološkog obrazovanja, specifičnosti željezničkog sektora tokom aktivnosti na sprovođenju mjera za zaštitu životne sredine, pripremljen je Plan edukativnih radionica na temu "Željeznica i životna sredina" i isti usvojen Odlukom Odbora direktora br.8942/6 dana 11.10.2024.godine.** Dobijena je saglasnost Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija - Direktorata za gimnazijsko i stručno obrazovanje /akt br. 10020 od 07.11.2024.godine/ uz prethodno odobrenje Centra za stručno obrazovanje /br.01-604/24-927/1 od 31.10.2024.godine/. Kroz održavanje ekoloških radionica, namjera je da se, u skladu sa pozitivnom praksom Evropske banke za obnovu i razvoj, učenici i studenti koji stižu obrazovanje iz ove oblasti, upoznaju sa svim aktivnostima koje se sprovode u cilju očuvanja okoline, realizujući složene investicione projekte u željezničkom sektoru i da se pruži podrška mladim generacijama u budućoj

profesiji. Tokom decembra 2024. godine, radionice su realizovane i prezentovane učenicima III razreda JU Srednjoj stručnoj školi "Spasoje Raspopović" u Podgorici (u odjeljenjima programa IV stepena – tehničar zaštite životne sredine i tehničar hemijsko-farmaceutskih procesa i ispitivanja). Nastavak radionica planiran je i u tekućoj godini.

- Tokom 2024.godine nastavljena je saradnja sa državnim institucijama kroz dostavljanje traženih podataka. Informacije o aktivnostima u Društvu iz oblasti zaštite životne sredine sadržane su u sljedećim dokumentima, pripremljeni tokom izvještajnog perioda:
 - Projekat TODIS (Transport Observatory Database/Information System);
 - Nacionalni program željezničke infrastrukture 2024-2026. godine;
 - Ekološki i socijalni uticaj za aktuelne projekte u ŽICG - Odjeljenju za korporativno upravljanje, nadležnog Ministarstva saobraćaja i pomorstva.
- Upravljanje otpadom (predaja ovlašćenom operateru - reciklaža/uništavanje), shodno Ugovoru o poslovno-tehničkoj saradnji br. 151 od 11.01.2024.godine.
- U periodu od maja do jula 2024. godine, sprovedene su aktivnosti na hemijskom tretiranju nepoželjnog bilja duž pruga, sredstvom koje se nalazi na Listi aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja za 2023. godinu, utvrđenu na osnovu čl. 30, stav 1 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja. O planiranim aktivnostima na hemijskom tretiranju duž pruga, javnost je blagovremeno informisana putem zvaničnog sajta Društva www.zicg.me i putem društvenih mreža. Nakon završenih aktivnosti, izvršena je i predaja kontaminirane ambalaže ovlašćenom operateru, u skladu sa Ugovorom br. 151 od 11.01.2024.godine.
- Kontinuirano se podnose prijave nadležnim organima o deponovanju i nelegalnom odlaganju raznih vrsta otpada u pružnom i infrastrukturnom pojasu, a sve u cilju očuvanja i zaštite željezničke infrastrukture.

6. Sprovedene aktivnosti i planirani budući razvoj

Održavanje infrastrukture – garancija bezbjednosti

U proteklih godinu dana, **Željeznička infrastruktura Crne Gore (ŽICG)** posvećeno je radila na očuvanju bezbjednosti željezničkog saobraćaja kroz kontinuirano održavanje, modernizaciju i unapređenje infrastrukture. Kao rezultat, značajno je smanjen broj vanrednih događaja uzrokovanih stanjem infrastrukture.

Prioritet ŽICG ostaje **visok nivo održavanja i rekonstrukcije**, uz osiguranje dostupnosti infrastrukture operaterima i građanima. Svi raspoloživi resursi usmjereni su ka **bezbjednom i efikasnom odvijanju saobraćaja**, uz adaptaciju čekaonica, stajališta i perona radi poboljšanja korisničkog iskustva.

Investicije i tehnička unapređenja

Uz povećana ulaganja, značajno su poboljšani **sistemi regulacije saobraćaja, elektrovođe i putni prelazi**, što je omogućilo veću redovitost, skraćeno vrijeme putovanja i viši nivo bezbjednosti. Posebno na dionici **Podgorica-Bar**, ukidanjem velikog broja laganih vožnji smanjeno je vrijeme putovanja, što je od izuzetnog značaja tokom turističke sezone.

Povećanjem kvaliteta infrastrukture, **teretni saobraćaj je ojačan**, dajući podstrek privrednom razvoju zemlje. Posebno se ističe **rekonstrukcija granične stanice Bijelo Polje**, finansirana iz IPA sredstava,

koja je omogućila zajedničku graničnu kontrolu Crne Gore i Srbije, čime se dodatno skraćuje vrijeme putovanja.

Kvalitet rada i međunarodna priznanja

Dvogodišnji, predan rad menadžmenta i zaposlenih u Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore, u saradnji sa predstavnicima EIB, WBIF i EBRD u Crnoj Gori, rezultirao je **najvećim ikad dodjeljenim EU grantom (bespovratnim sredstvima) našoj državi u vrijednosti od 112,6 miliona eura.**

Visoki profesionalizam zaposlenih potvrđen je od strane **stručnih konsultanata Svjetske banke**, koji su u junu 2024. godine konstatovali da je **produktivnost osoblja ŽICG na visokom regionalnom nivou (2. mjesto).**

Inspekcijski nalazi i javna ocjena takođe ukazuju na izuzetan kvalitet rada. **Glavni inspektor za željeznički saobraćaj** istakao je kvalitetno obavljene poslove, dok je profil Simply Railway, sa preko 200.000 pratilaca, pohvalio **vidno bolje stanje crnogorskog dijela pruge Beograd-Bar.**

Transparentnost i komunikacija s građanima

ŽICG spada među **najtransparentnija državna preduzeća**, prema ocjeni NVO „Moj novac“, gdje je rangirana među **pet najotvorenijih** institucija sa visokim indeksom transparentnosti.

U proteklom periodu realizovano je **više od 100 zahtjeva građana**, putem formalnih procedura i direktnih obraćanja. Aktivna komunikacija putem društvenih mreža omogućila je **pravovremeno rješavanje ključnih problema**, poput **vodosnabdijevanja mještana Pelevog Brijega**, edukacija o bezbjednosti na pruzi te kampanja za podizanje svijesti o opasnostima od visokog napona kontaktne mreže.

Saradnja sa institucijama i međunarodnim partnerima

ŽICG uspješno saraduje sa **službama zaštite i spašavanja**, pružajući podršku tokom požarne sezone, te sa **Upravom policije**, asistirajući u pregledu pruge u borbi protiv ilegalnih prelazaka. Takođe, kompanija je bila partner **Red Bull-a** u promociji Crne Gore, doprinoseći snimanju vazdušnih kadrova mosta Mala Rijeka za dokumentarac na austrijskoj **Servus TV.**

U cilju podrške obrazovanju, ŽICG je učestvovala na **Sajmu praksi i stipendija**, omogućila školovanje za **30 kandidata za zanimanje otpravnika vozova** i uspostavila saradnju sa Savezom za lica sa invaliditetom radi poboljšanja uslova u željezničkim stanicama.

Planovi i budući projekti

U toku su značajni infrastrukturni projekti, među kojima su:

- Rekonstrukcija **tri čelična mosta na pruzi Vrbnica-Bar** (Kosorski žlijeb, Rudnica, Vujisića most),
- Rehabilitacija **tri tunela** na istoj dionici,
- Izrada tehničke dokumentacije za **modernizaciju pruge Podgorica-granica sa Albanijom**,
- Procjena uticaja na životnu sredinu za projekat **modernizacije rute Golubovci-Bar.**

Pored infrastrukturnih ulaganja, ŽICG nastoji poboljšati **korporativno upravljanje**, transparentnost i dostupnost informacija svim građanima.

Saradnja sa Ministarstvom saobraćaja

Odnosi sa resornim ministarstvom su **na izuzetno visokom nivou**, uz otvorenu komunikaciju i efikasno rješavanje ključnih pitanja.

• **Sprovedene aktivnosti Sektora za održavanje građevinske infrastrukture**

U prethodnoj godini, menadžment je bio posvećen unapređenju infrastrukture i podizanju nivoa sigurnosti željezničkog saobraćaja. Sektor za održavanje građevinske infrastrukture, koristeći raspoložive resurse – radnu snagu, materijale i opremu – uspješno je realizovao značajan broj zadataka tekućeg održavanja željezničke mreže. Radovi su obuhvatili gornji i donji stroj pruge, uz poseban fokus na objekte poput mostova, tunela i staničnih zgrada, kao i poslove vezane za mehanizaciju i organizaciju čuvarske službe.

Pregled ključnih radova na gornjem stroju

- Masovna zamjena pragova na neremontovanom dijelu pruge

Tokom 2024. godine, Sektor je intenzivno mijenjao pragove na kritičnim tačkama, postavljajući ukupno **6.500 novih pragova** na skretnicama i otvorenoj pruzi. Uz njih, ugrađeno je **2.258 kompleta kolosječnog pribora**, čime je osigurana stabilnost pruge. Poseban akcenat dat je pruzi Nikšić–Podgorica, gdje je ugrađen značajan broj novih skretničkih pragova, dvostruko premašujući planirane količine.

- Mašinsko regulisanje kolosjeka

Precizno mašinsko regulisanje kolosjeka omogućava dovođenje njegove geometrije u optimalne granice tolerancije, kako po smjeru, tako i po niveleti. Ovim procesom postiže se visoka stabilnost kolosjeka i skretnica, čime se značajno poboljšava udobnost i bezbjednost putovanja, osiguravajući nesmetan i siguran željeznički saobraćaj. Preciznim mašinskim regulisanjem **45.103 metra** kolosjeka i **39 skretnica**, geometrija pruge dovedena je u optimalne granice tolerancije, osiguravajući stabilnost i udobnost vožnje. Ovi rezultati su izuzetni, uprkos tehničkim izazovima i zastarjeloj mehanizaciji, koja često zahtijeva dodatno održavanje.

- Zamjena ishabanih šina u krivinama

U cilju sigurnosti saobraćaja, u 2024. godini zamijenjene su šine na kritično oštećenim dionicama pruge **Bratonožići-Bioče-Podgorica**, ukupne dužine **3.754,9 metara**, čime je omogućena nesmetana i sigurna vožnja.

- Snimanje geometrije kolosjeka

Tokom septembra 2024. godine, realizovano je detaljno snimanje geometrije kolosjeka putem mjernih kola. Na osnovu dobijenih podataka, izvršene su neophodne korekcije i sanacije nepravilnosti na pruzi.

- Zimsko održavanje infrastrukture

Tokom zimskih mjeseci, posebna pažnja je posvećena uklanjanju leda i snijega na visini do **3 metra iznad gornje ivice šine**. Dodatno, neprekidno se čistio snijeg na skretnicama, dok je u pripravnosti bio snjegočistač spreman za intervenciju po potrebi.

- Lagane vožnje – prevencija i sanacija

Lagane vožnje su uvedene radi očuvanja bezbjednosti saobraćaja, u slučajevima kada su uočene nepravilnosti koje zahtijevaju sanaciju kroz redovno održavanje ili investicione radove. Sektor nastoji smanjiti broj laganih vožnji, pri tome ne ugrožavajući sigurnost željezničkog saobraćaja.

Pregled najvažnijih radova na donjem stroju

Služba za donji stroj, zajedno sa pripadajućom Radnom jedinicom za održavanje trupa pruge, uspješno je realizovala niz aktivnosti tekućeg održavanja, samostalno i kao podrška pružnim dionicama. Radovi su obavljeni prema mjesečnim planovima, kao i po nalogu Službe unutrašnje kontrole ŽICG.

- Izvedeni radovi tekućeg održavanja:

- Ručno čišćenje odvodnih kanala uz utovar, transport i istovar materijala.
- Uklanjanje nanosa iz propusta ručnim putem, uz organizovani transport.
- Mašinsko uklanjanje odronjenog materijala sa kosina.
- Sanacija kamenih kosina uklanjanjem labavog kamena i postavljanjem zaštitnih mreža.
- Održavanje zatravljenih kosina i bankina radi optimalnog odvodnjavanja prizme.
- Uklanjanje rastinja iz kolosjeka i sječa drveća motornim testerama izvan pružnog pojasa.
- Obilježavanje traka u tunelima radi povećanja sigurnosti.
- Izrada odbojnih greda pored pruge za sprečavanje osipanja tucanika.
- Popravka i nadogradnja potpornih zidova i tunelskih portala.
- Redovno održavanje putnih prelaza s ugrađenim armirano-betonskim pločama.
- Zimsko održavanje: čišćenje leda i snijega sa skretničkih područja i staničnih kolosjeka.

- Posebni radovi realizovani tokom godine

Osim redovnih aktivnosti, RJ za održavanje trupa pruge dodatno je sprovela:

- Zamjenu čeličnih „L“ profila na peronima u stanici Danilovgrad.
- Ugradnju bankine na PP Vukovci u PD Podgorica II.
- Mjesečno održavanje putnih prelaza u istom nivou sa ugrađenim armirano betonskim pločama

- Otklanjanje posljedica vanrednih događaja

Tokom 2024. godine nije bilo vanrednih događaja sa značajnijom materijalnom štetom, a sve manje nepravilnosti su efikasno otklonjene.

- Pregled objekata donjeg stroja

U prethodnom periodu izvršen je detaljan pregled infrastrukturnih objekata, uz izradu izvještaja sa predloženim sanacionim mjerama na osnovu vizuelnih analiza.

- Radna jedinica pomoćni i protivpožarni voz

Služba mehanizacije je tokom 2024. godine obavljala redovno održavanje mašina i pružala tehničku podršku Službama za gornji i donji stroj. Uprkos starosti, sve mašine su održavane na nivou optimalne ispravnosti.

Osposobljavanje pomoćnog voza uspješno je finalizovano 2021. godine, čime je riješen važan infrastrukturni izazov. Nabavljena je neophodna oprema, koja je sukcesivno dopunjavana tokom 2022. i 2023. godine. Posada voza je formirana od postojećeg kadra, čime je omogućena efikasna optimizacija radnih resursa.

Tokom 2024. godine protivpožarni voz je intervenisao u nekoliko manjih slučajeva, dok većih požara nije bilo.

Planovi rada Sektora za održavanje građevinske infrastrukture u 2025. godini

Sektor za održavanje građevinske infrastrukture nastavlja sa ambicioznim planovima u 2025. godini, usmjerenim na modernizaciju i unapređenje željezničke mreže. Prioritet ostaje povećanje bezbjednosti saobraćaja, optimizacija vremena putovanja i smanjenje broja laganih vožnji, posebno na dionici **Podgorica-Bar**, čime će se znatno poboljšati efikasnost željezničkog saobraćaja, naročito pred turističku sezonu.

- Ključni infrastrukturni zahvati

Tokom 2025. godine planirana je ugradnja između **5.000 i 6.000 novih pragova**, kao i oko **300 m³ skretničke građe**, što će značajno doprinijeti stabilnosti i dugovječnosti željezničke infrastrukture. Sve dionice su sada opremljene **mašinskim ručnim vibro podbijačima**, što u velikoj mjeri olakšava rad na održavanju pruge i omogućava precizniju regulaciju kolosjeka.

- Geometrijsko snimanje pruge

Jedna od ključnih aktivnosti u 2025. godini biće **geometrijsko snimanje parametara pruge** pomoću mjernih kola. Rezultati ovog snimanja pružiće jasnu sliku o stanju pruge, omogućavajući detaljnu analizu postojećih infrastrukturnih izazova i definisanje daljih koraka u procesu održavanja.

- Investicija u mehanizaciju

Značajan iskorak za Sektor predstavlja **potpisivanje Ugovora o kreditu u iznosu od 11.000.000 eura**, namijenjenog nabavci nove mehanizacije. Ova investicija omogućiće zamjenu zastarjelih radnih mašina, povećavajući efikasnost i kapacitete održavanja. Realizacija nabavke se očekuje u narednom periodu, čime će biti riješen dugogodišnji problem zastarjele mehanizacije i obezbijedeni optimalni uslovi za dalji razvoj željezničke infrastrukture.

• Sprovedene aktivnosti i planovi razvoja Sektora za elektrotehničke poslove

Program tekućeg održavanja elektrotehničke infrastrukture za 2024. godinu obuhvata radove na prugama u Crnoj Gori, uključujući kontaktnu mrežu, energetska postrojenja, daljinsko upravljanje, telekomunikacione i signalno-sigurnosne uređaje. Ove aktivnosti realizuju organizacione jedinice Sektora za elektrotehničke poslove Upravljača infrastrukture.

Glavne službe i njihovi zadaci:

1. Služba za energetska postrojenja

- Održavanje elektrovnčnih postrojenja (EVP, PS i PSN).
- Servisiranje aparata unutar elektrovnčnih postrojenja.
- Održavanje spoljne rasvjete u stanicama i ukrsnicama.

2. Služba za elektronske komunikacije

- Redovno i preventivno održavanje telekomunikacionih sistema.
- Briga o optičkom prenosnom sistemu, digitalnim centralama, registrofonima, dispečerskim i satnim centralama.
- Održavanje kablovske infrastrukture za signalne i telekomunikacione uređaje.

3. Služba za kontaktnu mrežu

- Održavanje voznog voda, obilaznog i napojnih vodova.
- Servisiranje opreme za vješanje, zatezanje i električno rastavljanje voznog voda, povratnog voda i uzemljenja.

- Radovi na zaštitnim kapijama.
- 4. **Služba za signalno-sigurnosna postrojenja**
 - Servisiranje skretničkih elektropostavnih sprava, brojača osovina, auto-stop uređaja i uređaja na putnim prelazima.
 - Održavanje rotacionih mašina, pretvarača, dizel agregata, AKU baterija i signalno-sigurnosnih uređaja u stanicama i ukrstnicama.
 - Briga o komandnim stolovima, telekomandnom centru, glavnim i manevarskim signalima.
- 5. **Služba za daljinsko upravljanje**
 - Održavanje uređaja daljinskog upravljanja.
 - Servis distributivnih postrojenja TS.

Dodatne aktivnosti:

Tekuće održavanje uključuje zamjenu komponenti tokom preventivnih i korektivnih intervencija, nadzor nad podsistemima, vođenje registara i evidencija, te mjerenje parametara ili dijelova sistema.

➤ Služba za energetska postrojenja (EP)

Služba za energetska postrojenja sastoji se od dvije ključne radne jedinice: elektrovučna postrojenja (EVP) i distributivna postrojenja (DP). Tokom 2024. godine, ova služba realizovala je brojne značajne zadatke u okviru redovnog, planskog i vanrednog održavanja, uključujući:

- Mjesečno održavanje elektrovučnih i distributivnih postrojenja, kao i vanjske rasvjete duž pruga: Vrbnica-Bar, Podgorica-Nikšić i Podgorica-Tuzi.
- Kontrolu mjernih mjesta i evidenciju potrošnje električne energije.
- Razne intervencije, popravke i zamjene transformatora, baterija, uređaja sopstvene potrošnje i drugih ključnih komponenti.
- Rad na klimatizaciji i grijanju u staničnim objektima, uključujući popravke, zamjene dijelova i poboljšanja sistema.
- Ugradnju električnih instalacija, zamjenu grebenastih sklopki i održavanje gromobranskih instalacija.
- Obezbjedenje energetske infrastrukture za periodične inspekcije, deratizaciju, dezinfekciju i dezinsekciju.
- Aktivnosti vezane za održavanje rasvjete i električnih instalacija na različitim lokacijama.
- Preglede i ispitivanja trafoa i postrojenja u saradnji s relevantnim timovima i institucijama.

Služba je dodatno bila uključena u rad komisija, vanredne intervencije, sanacije prostorijskih, kao i koordinaciju sa ekipama za čišćenje, remont, transport i ispitivanja opreme. Sve aktivnosti doprinijele su unapređenju sigurnosti i funkcionalnosti energetske infrastrukture, čineći prugu i stanične objekte pouzdanijim i efikasnijim.

- Modernizacija postrojenja

EVP Bar: Projektna dokumentacija je u izradi, obuhvata demontažu postojećeg, nabavku i ugradnju novog elektrovučnog postrojenja u Baru, kao i postrojenja za sekcionisanje (PS Sutomore, PS Golubovci) i neutralnu sekciju. Projekat se finansira iz odobrenog WBIF granta uz saglasnost Ministarstva finansija. Trenutno se izrađuje Glavni projekat, čija realizacija garantuje:

- Poboľjšano snabdijevanje električnom energijom dijela kontaktne mreže.
- Smanjenje rizika od prekida željezničkog saobraćaja,
- Efikasno sekcionisanje kontaktne mreže.

EVP Mojkovac: Planirano je kompletno ažuriranje postrojenja, uključujući nabavku monofaznog energetskog transformatora (110/25 kV, 50 Hz) i montažu novog trafoa uz puštanje u rad.

PSN Bratonožići: U sklopu projekta predviđena je demontaža postojećeg, nabavka i ugradnja novog postrojenja. Zbog nepovoljne lokacije postrojenja, projektnom dokumentacijom biće određena nova lokacija unutar ukrsnice Bratonožići.

PSN Granica sa Srbijom: Planirana je izrada dokumentacije, nabavka i ugradnja novog postrojenja. Cilj modernizacije je brzo i efikasno prosleđivanje napona između Željeznica Srbije i teritorije koju pokriva ŽICG. Zamjenom ručnog rastavljača (R11) unaprijedit će se proces manipulacije, čime se smanjuju kašnjenja vozova.

EVP Trebešica: Predviđen je remont monofaznog energetskog transformatora TA 10 (110/25 kV).

PSN Danilovgrad: Potrebna je popravka i ispitivanje opreme, kao i puštanje postrojenja u rad.

➤ *Služba za elektronske komunikacije (ELKO)*

Služba za elektronske komunikacije obuhvata tri radne jedinice:

1. RJ telekomunikacije - Podgorica

Tokom 2024. godine RJ Telekomunikacije su se bavile organizacijom rada prema ustaljenim procedurama i pravilnicima. Izvršeni su poslovi redovnog i preventivnog održavanja telekomunikacionih uređaja na prugama Kosa-Podgorica-Bar, Nikšić-Podgorica i Podgorica-Tuzi. U izvještajnom periodu evidentirano je 250 smetnji na uređajima, uključujući:

- ŽAT brojevi: 58 smetnji,
- Pružna telefonija: 115 smetnji,
- IP telefoni: 12 smetnji.

RJ Telekomunikacije nastavlja rad na unapređenju radne i tehnološke discipline radi postizanja većeg kvaliteta usluga.

2. RJ za održavanje kablova - Podgorica

U periodu 2024. godine, RJ za održavanje kablova radila je na ispitivanju i sanaciji magistralnih STKA i STA kablova duž pruga Vrbnica-Bar, Podgorica-Tuzi i Nikšić-Podgorica, kao i lokalnih kablova.

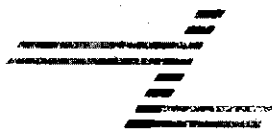
3. RJ komutacioni sistemi - Bijelo Polje

Tokom 2024. godine izvršeni su poslovi redovnog održavanja telekomunikacionih uređaja u stanicama i ukrsnicama na pruzi Vrbnica-Kolašin, uključujući otklanjanje smetnji i kvarova.

Planirani ciljevi i smjernice

Služba za elektronske komunikacije planira:

- Nabavku i ugradnju optičkog interfejsa,
- Nadogradnju 6 Siemens HiPath centrala na pruzi Vrbnica-Bar,
- Proširenje video nadzora i uvođenje IP telefonije,
- Nabavku registrofona.

Kako bi se revitalizovali dotrajali relejni sistemi i unaprijedila pouzdanost telekomunikacione mreže, planirana je zamjena bakarnih kablova optičkim kablovima. Optički kablovi pružaju:

- Visoku brzinu prenosa podataka,
- Manje električne smetnje,
- Pouzdanost na velikim udaljenostima.

Fazni plan modernizacije optičkog sistema

1. **I faza** – Aktiviranje optičkih vlakana na relaciji Bijelo Polje–Podgorica.
2. **II faza** – Aktiviranje optičkih vlakana na relaciji Podgorica–Bar.

Prenosni sistem povezuje:

- Sistem centralnog dispečera saobraćaja (CDS),
- Sistem centralnog dispečera elektrovođe (CDEv),
- Pružne telefonske veze, satne sisteme i priključke.

➤ Služba za kontaktnu mrežu

Tokom 2024. godine, u okviru redovnog, planskog i vanrednog održavanja, na kontaktnoj mreži su realizovani sljedeći radovi:

1. Redovni pregledi kontaktne mreže na nedjeljnom, mjesečnom i godišnjem nivou prema pravilnicima.
2. Detaljan pregled funkcionalnosti uređaja za automatsko zatezanje (UAZ) na sekcijama otvorene pruge, uz njihovo podmazivanje, razrađivanje i prilagođavanje vremenskim uslovima.
3. Pregled, štelovanje i podmazivanje rastavljača u stanicama i ukrsnicama na pruzi.
4. Zamjena dotrajalih dijelova neutralne sekcije, uključujući izolatore, šrafove, klizne skije i varničare, na postrojenjima PSN pruga Vrbnica–Bar i Nikšić–Podgorica.
5. Kontrola i pregled voznog voda u tunelima, uz provjeru stanja konzola i čišćenje tunelskih izolatora po potrebi.
6. Pregled povratnog voda i uzemljenja u stanicama i ukrsnicama na dijelovima pruge, uz zamjenu preveza i prespoja gdje je bilo potrebno.
7. Kontrola priključenja povratnog voda svih postrojenja na pruzi za šinu povratnog voda.
8. Obezbjedenje radilišta za radove sanacije tunela br. 209, 210 i 211, kao i radove na mostu Tara 1.
9. Praćenje rada podbijačice za potrebe građevinskog sektora, uz kontrolu poligonacije i visine kontaktnog provodnika.
10. Kontrola poligonacije i visine voznog voda uz regulaciju i ugradnju stezaljki, vješaljki i pričvrsnika gdje je bilo potrebno.
11. Zamjena dotrajalih dijelova kontaktne mreže, kao što su izolatori, „V” i „01” vješaljke, zatege, sekcioni izolatori, poligonatori i pričvrsnici.
12. Lomljenje leda u tunelima tokom zimskog perioda.
13. Praćenje rada mjernih kola i korekcija uočenih nedostataka.

Detalji o radovima i zamjenama dijelova kontaktne mreže evidentirani su u dnevnim izvještajima.

Vanredni događaji

Tokom 2024. godine na kontaktnoj mreži evidentirano je 13 vanrednih događaja. Svaki događaj je detaljno analiziran uz prisustvo prvostepene i drugostepene komisije, uz precizno obrazloženje nastanka, procjenu štete i prijedlog daljih koraka.

Tabela vanrednih događaja na kontaktnoj mreži tokom 2024. godine

Rb.	Datum i vrijeme	Trajanje beznaponskog stanja	Uzrok vanrednog događaja	Kilometarski položaj i dio pruge
1.	04.01.2024. 19:21 h	4 h 19 min	Nalet voza 6102 na slomljenu konzolu kontaktne mreže	Km 301+550 (Bijelo Polje – Mijatovo Kolo)
2.	22.01.2024. 20:55 h	5 h 53 min	Lom pantografa lokomotive 461-042, voza 45776	Km 448+750 (Sutomore – Bar)
3.	23.01.2024. 03:25 h	7 h 35 min	Lom pantografa CAF 104-106, voza 36160	Km 453+450 (Sutomore – Bar)
4.	09.02.2024. 04:35 h	2 h 30 min	Nestanak napona na dijelu Golubovci – Bar	Km 415+859 (Ukrasnica Golubovci)
5.	10.02.2024. 20:08 h	6 h 41 min	Lom pantografa voza 432, lokomotive 461-040	Km 437+830 (Virpazar – Sutomore)
6.	19.03.2024. 08:10 h	3 h 25 min	Nestanak napona pri vožnji 6100 na dijelu Kolašin – Mojkovac	Km 330+610 (Mojkovac – Kolašin)
7.	24.03.2024. 20:40 h	2 h 32 min	Nestanak napona pri vožnji 6105 na dijelu Mojkovac – Kolašin	Km 331+000 (Ukrasnica Trebaljevo)
8.	26.03.2024. 10:11 h	2 h 16 min	Oštećenje stuba KM usljed rada TMD-a	Km 402+236 (Zlatica – Podgorica)
9.	29.03.2024. 15:53 h	4 h 15 min	Nestanak napona na dijelu pruge EVP Podgorica – PSN Bratonožići	Km 400+900 (Zlatica – Podgorica)
10.	02.07.2024. 11:40 h	0 h 59 min	Pad stabala na obilazni vod i optički kabl	Km 415+800 do 424+400 (Golubovci – Zeta)
11.	03.07.2024. 06:33 h	2 h 43 min	Nestanak napona usljed kidanja nosećeg užeta kontaktne mreže	Km 299+450 (Bijelo Polje – Mijatovo Kolo)
12.	13.09.2024. 20:11 h	8 h 39 min	Havarija na kontaktnoj mreži prilikom vožnje voza 7109	Km 9+585 (Nikšić – Ostrog)
13.	22.11.2024. 12:50 h	8 h 50 min	Nestanak napona na dijelu pruge Trebešica – Bratonožići	Km 359+350 (Trebešica – Lutovo)

- Ukupno trajanje beznaponskog stanja 60 h 37 min.

➤ **Služba za signalno – sigurnosna postrojenja**

Služba za signalno-sigurnosna postrojenja (SSP) organizovana je u tri radne jedinice:

1. **SS dionica Bijelo Polje,**
2. **SS dionica Podgorica,**
3. **SS dionica Bar.**

Ova služba zadužena je za redovno i investiciono održavanje signalno-sigurnosnih uređaja, kao i za otklanjanje kvarova i smetnji na prugama ŽICG. Na dijelu pruge Bijelo Polje–Bar nalaze se relejni SS uređaji Siemens SpDrS 64, dok na dionici Nikšić–Podgorica funkcionišu elektronski SS uređaji AŽD tipa ESA11. U stanici Podgorica ugrađena je elektronska postavnica ESA44. Uređaji za osiguranje putnih prelaza su raznovrsni, što zajedno sa njihovom složenošću i hroničnim nedostatkom visokoškolskog kadra otežava rad službe i doprinosi broju smetnji i kvarova.

Statistika smetnji i kvarova u 2024. godini

Tokom proteklih 12 mjeseci, na signalno-sigurnosnim uređajima evidentirano je:

- **Ukupno smetnji: 1.964,**
- **Trajanje bez napona: 8.982 h.**

Ove smetnje uključuju sve probleme nastale na SS uređajima, bez obzira na to da li je odgovornost bila na SS službi ili drugim faktorima. Na smetnje su značajno uticali nepristupačnost ukrsnicama na sjeveru i čekanje na prevoz.

- **Smetnje na staničnim SS uređajima: 1.189,**
- **Smetnje na putnim prelazima (PP): 775.**

Na stanične uređaje najviše su uticali kvarovi izolovanih odsijeka i neispravnosti skretnica, posebno tokom ljetnjih mjeseci uslijed visokih temperatura koje uzrokuju deformaciju šina i proboj izolovanih odsijeka. Na putnim prelazima, veliki broj kvarova uzrokovan je trećim licima (lomovi motki), nepravilnim vožnjama TMD mašina, kao i održavanjem kolosijeka. Broj smetnji značajno zavisi od starosti uređaja, nestabilnog napajanja električnom energijom, nedostatka kvalifikovanog kadra, kao i dotrajalosti kablovske infrastrukture.

Realizovani radovi i aktivnosti

- Zamijenjene stacionarne baterije u ukrsnici Bioče i stanici Bijelo Polje.
- Instalirani senzori točka (MŠK) u stanicama Golubovci, Virpazar i Sutomore, te ukrsnicama Zeta, Bioče, Bratonožići i Lutovo.
- Otklonjeni dugotrajni kvarovi na SS uređajima u stanici Podgorica i putnim prelazima, usporeni zbog nedostatka elektronskih kartica.
- Demontirani i montirani pojedini sklopovi uređaja zbog mašinskog regulisanja kolosijeka.

Realizacija tendera i ugovora

Tokom protekle godine realizovani su ugovori za nabavku:

- Rezervnih dijelova za stanični SS uređaj ESA44,
- Rezervnih dijelova za uređaje ESA11 i relejne SS uređaje,
- Opreme za putne prelaze (PP ALTPRO),
- Drvenih uložaka za kontrolu lomova motki na putnim prelazima,
- Alata za radnike SS službe,
- Servisiranje frekventnih pretvarača i transformatora za PP.

Dva tendera nisu realizovana:

1. Tender za servisiranje relejnih grupa, trenutno u postupku;
2. Tender poništen zbog nepravilnosti tokom postupka.

➤ **Služba daljinskog upravljanja (SPEV)**

Služba daljinskog upravljanja (SPEV) organizovana je u dvije ključne radne jedinice:

1. **Jedinica za održavanje uređaja daljinskog upravljanja (DU)**
2. **Jedinica elektroenergetskih dispečera (EED)**

1. Jedinica DU

Tokom godine, Jedinica DU obavljala je redovne mjesečne kontrole u elektrovučnim postrojenjima i željezničkim stanicama na sljedećim lokacijama: PSN Bijelo Polje, PS Mijatovo Kolo, EVP Mojkovac, PS Trebaljevo, PSN Kolašin, PS Kos, EVP Trebešica, PS Lutovo, PSN Bratonožići, PS Bioče, EVP Podgorica, PS Golubovci, PSN Virpazar, PS Sutomore, EVP Bar, PSN Danilovgrad, ŽS Spuž, ŽS Danilovgrad, ŽS Ostrog, ŽS Nikšić i Centru daljinskog upravljanja (CDU).

Po pozicijama:

1.1. Centar daljinskog upravljanja (CDU):

- Nikšić-Podgorica (SCADA sistem): Otklonjeno 6 kvarova i smetnji.
- Bar-Državna granica: Otklonjena 2 kvara i smetnje.
- EVP Trebešica (lokalna SCADA): Otklonjeno 6 kvarova i smetnji.

1.2. Postrojenja i željezničke stanice:

- Nikšić-Podgorica: Otklonjeno 6 kvarova i smetnji.
- Bar-Državna granica: Otklonjena 4 kvara i smetnje.

Novi sistem daljinskog upravljanja

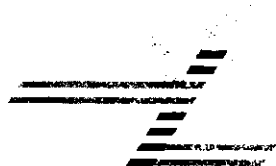
Nakon potpisivanja ugovora u martu 2024. godine za zamjenu starih Siemens sistema (EFD 402 i FWT 402) u CDU i elektrovučnim postrojenjima na pruzi Vrbnica-Bar, započeta je demontaža postojeće opreme. Po isporuci opreme za novi sistem daljinskog upravljanja, izvršena je montaža ormara i njihovo napajanje (220 VAC i 110 VDC) u elektrovučnim postrojenjima duž pruge (7 PS-ova, 4 PSN-a i EVP Mojkovac).

Krajem 2024. godine započeti su radovi na instalaciji softvera u postrojenjima, uključujući konfiguraciju RTU-a i switch-a koristeći softverski paket *SICAM Device Manager*. Ovim procesom softver se prebacuje na memorijsku SD karticu CP modula koji obrađuje podatke i šalje ih ka CDU. Paralelno s tim, radilo se na razvoju SCADA sistema u CDU Podgorica.

2. Jedinica EED

Jedinica elektroenergetskih dispečera iz Centra daljinskog upravljanja svakodnevno je upravljala elektroenergetskim sistemima na obje pruge, prilagođavajući rad različitim potrebama:

- Građevinski radovi,
- Održavanje kontaktne mreže (KM),
- Reagovanje na vanredne događaje i kvarove. U prosjeku su davana dva zatvora pruge dnevno.

Obuka zaposlenih

Služba je tokom godine organizovala obuku zaposlenih o održavanju sistema, otklanjanju kvarova i smetnji, kao i korištenju sistema daljinskog upravljanja.

Kadrovski resursi

Služba za ETP suočava se s nedostatkom kadrova sa VII nivoom stručne spreme iz oblasti energetike, elektronike i telekomunikacija. Tokom 2024. godine realizovana su zapošljavanja novih inženjera - **Inženjer saradnik za KM i Inženjer saradnik za EVP**. Pored ovoga, radno mjesto "Inženjer saradnik za DU" popunjeno je kako bi kroz radno iskustvo kadrovi stekli uslov za polaganje stručnog ispita, osiguravajući adekvatno upravljanje i održavanje ključnih djelova elektroenergetskog sistema.

- **Sprovedene aktivnosti i planovi razvoja Sektora za upravljanje i regulisanje saobraćaja**

Upravljanje i regulisanje saobraćaja

Upravljanje saobraćajem obuhvata planiranje, praćenje i kontrolu saobraćaja na cijeloj željezničkoj mreži, svakodnevno, tokom 24 sata, kako na otvorenoj pruzi, tako i u stanicama. Proces regulisanja saobraćaja odvija se iz Operativnog centra Podgorica (saobraćajni dispečeri, TK dispečeri i otpravnici vozova), dok otpravnici vozova i izvršno osoblje vrše regulisanje u stanicama i ukrstnicama.

➤ Služba za saobraćajne poslove

Sprovedene aktivnosti:

- Planiranje i projektovanje reda vožnje za 2024./2025. godinu.
- Obračun realizovanih trasa važećeg reda vožnje na mjesečnom nivou.
- Analize izvještaja o laganim vožnjama na mjesečnom, kvartalnom, polugodišnjem i godišnjem nivou.
- Izrada planova za redovno poučavanje izvršnog osoblja.
- Usaglašavanje propisa sa novim regulativama i izrada internih akata.
- Sastavljanje Plana organizacije saobraćaja u zimskim uslovima.
- Implementacija poslova objavljivanja i primjene Izjave o mreži.

U navedenom periodu izdato je 59 telegrama, primarno vezanih za radove na pruzi i saobraćaj vanrednih vozova. Telegrami su sadržavali izmjene i dopune reda vožnje, kao i prilagodbe letnjem načinu računanja vremena.

➤ Služba za organizaciju rada stanica

Prema sistematizaciji, sektor raspolaže sa 228 zaposlenih, od kojih su 123 otpravnici vozova, saobraćajni dispečeri i TK dispečeri. Trenutno je raspoređeno 96 radnika, uz manjak 13 otpravnika vozova za pokrivanje redovnog turnusa, odmora i bolovanja.

Tokom 2024. godine, pripravnčki staž za zanimanje saobraćajno-transportni tehničar – otpravnik vozova, u trajanju od 6 mjeseci odradilo je 12 pripravnika, od kojih je 7 kandidata uspješno položilo i uključeno u redovan proces rada, dok su 5 kandidata u završnoj fazi polaganja stručnog ispita.

Željeznička infrastruktura je u saradnji sa SSS „Ivan Uskoković“ organizovala školovanje za 6 kandidata, koji su uspješno završili obuku i stekli zvanje Saobraćajno-transportni tehničar. Raspisivanje konkursa za prijem pripravnika planirano je za početak marta 2025. godine.

➤ **Služba za operativne poslove**

Vanredni događaji: Tokom 2024. godine evidentirana su 41 vanredna događaja (30 incidenata, 8 nesreća i 3 ostala događaja). U poređenju sa 2023. godinom (44 događaja), ukupan broj vanrednih događaja smanjen je za 14,58 %. Analiza uzroka pokazuje:

- Tehničke mane na sredstvima prouzrokovale su 16 događaja (+14,29 % u odnosu na 2023).
- Lični propusti radnika doveli su do 10 događaja (+100 % u odnosu na 2023).
- Djelovanje više sile uzrokovalo je 4 događaja (-60 % u odnosu na 2023).
- Nepažnja i zlonamjerno djelovanje trećih lica izazvalo je 11 događaja (-35,29 % u odnosu na 2023).

Prekid saobraćaja zbog otklanjanja posljedica vanrednih događaja smanjen je za 27,96 % (92 h i 46 min u 2024. naspram 128 h i 46 min u 2023). U 2024. usmrćeno je 5 lica, dok nije bilo povrijeđenih. U 2023. usmrćeno je 10 lica, a 3 osobe su teže povrijeđene.

Ukupan broj vanrednih događaja	Odgovorni			
	ŽICG	Viša sila	Operateri	Treće lice
67	16	11	18	22
60	14	7	16	23
48	8	12	11	17
41	10	4	16	11

Uzrok štete na infrastrukturi					
viša sila	nespuštanje pantografa	kontaktna mreža	energetska postrojenja	stanje kolosjeka	lični propust
11	0	8	0	5	3
7	1	4	0	9	0
12	0	4	1	2	1
4	0	3	0	1	6

Izveštaj o saobraćaju vozova: U toku 2024. godine:

- Teretni saobraćaj: 4.289 vozova.
- Međunarodni i unutrašnji putnički saobraćaj: 10.857 vozova (913 međunarodnih). Relacije:
- Nikšić–Podgorica–Nikšić: 1.047 teretnih, 3.354 putnička vozova.
- Bijelo Polje–Podgorica–Bijelo Polje: 1.401 teretnih, 2.224 putnička vozova.
- Podgorica–Bar–Podgorica: 1.802 teretnih, 4.366 putnička vozova.
- Podgorica–Tuzi–Podgorica: 39 teretnih vozova.

Zatvori pruge i privremeno uvedene lagane vožnje: Tokom godine realizovano je 1.258 zatvora pruge, uključujući:

- 632 zatvora za Sektor građevinske infrastrukture.
- 479 zatvora za Sektor elektrotehničkih poslova.

Sektor je obradio 23 telegrama za prevoz naročitih pošiljki, ali se suočava s problemima kao što su:

- Manjak izvršne službe (nedostaje 21 otpravnik vozova).
- Nedostatak kadra sa VIII nivoom obrazovanja (nedostaje 7 inženjera saobraćajne struke).
- Zatvaranje ukrasnica Trebaljevo i Kos zbog kadrovskih problema.

Nepopunjena radna mjesta uključuju:

- Šefovi stanica Mojkovac i Kolašin,
- Pomoćnici šefova stanica Bar i Podgorica,
- Samostalni stručni saradnici za STU, saobraćajne propise i vanredne događaje.

Vizija budućeg razvoja željezničkog saobraćaja

Moderna željeznička infrastruktura zahtijeva sveobuhvatnu transformaciju, usmjerenu ka efikasnosti, sigurnosti i ekonomičnosti. Ova vizija uključuje primjenu najnovijih tehnologija, napredne saobraćajne signalizacije i savremenih standarda. Pored tehnološkog razvoja, neophodna je kontinuirana edukacija stručnog kadra kako bi se osigurala kompetentnost u suočavanju sa izazovima budućeg željezničkog sistema. Kroz seminare, radionice i projekte, osoblje će biti osnaženo za upravljanje sigurnošću i prevenciju vanrednih događaja, u skladu sa globalnim trendovima.

Prioriteti u upravljanju saobraćajem

Sektor za upravljanje i regulisanje saobraćaja nastavlja svoju posvećenost bezbjednosti implementacijom Sistema upravljanja bezbjednošću (SUB). Naglasak je na podizanju standarda radne discipline, održivosti sistema i poboljšanju kvaliteta usluga korisnicima. Kroz stručno usavršavanje izvršnog kadra, kompanija će dodatno osnažiti sigurnost saobraćaja, identifikovati i eliminisati kritične tačke sistema te osigurati njegovu urednost i ekonomičnost.

Transparentnost i podrška operaterima

Sektor garantuje pristup željezničkoj infrastrukturi putem jasno definisanih i transparentnih procedura. Od pravične dodjele kapaciteta do preciziranja obaveza operatera, sve aktivnosti su dokumentovane u Izjavi o mreži i Ugovorima o korišćenju infrastrukture. Ovaj pristup osigurava efikasno i odgovorno upravljanje pružnim kapacitetima, omogućujući kompaniji da bude pouzdan partner za budući rast željezničkog saobraćaja.

- **Planirani ciljevi i smjernice Sektora za informacione tehnologije Željezničke infrastrukture Crne Gore za 2025. godinu**

Zamjena mrežnih komponenti

Planirano je ažuriranje mrežne infrastrukture zamjenom zastarjelih rutera L3, svičeva L2 nivoa i odgovarajućih optičkih transivera. Većina trenutne opreme (više od 80%) proizvođača ZyXEL, stara preko 14 godina, dostigla je EOL (End-of-Life), s portovima brzine 100 Mbps i zastarjelim firmware-om bez podrške. Pojedini segmenti mreže koriste neupravljive svičeve, što dovodi do čestih zastoja. Zamjena opreme donijeće:

- **Smanjenje zastoja u mreži**
- **Poboljšane performanse i povećanje propusnog opsega**
- **Smanjenje opterećenja pojedinačnih uređaja**
- **Pojačanu zaštitu korporativne mreže**

Projekat komunikacione infrastrukture

Razvoj nove komunikacione infrastrukture je ključ za uvođenje Sistema upravljanja imovinom (AMS) i razvoj željezničke mreže integrisane u TEN-T (Trans-evropsku transportnu mrežu). Predlaže se korišćenje raspoloživih optičkih vlakana na relacijama BR-BP i PG-NK kao osnovnog transportnog medija. Projektna dokumentacija obuhvata:

- **Specifikacije opreme za mrežnu infrastrukturu**
- **Razradu "Projekta za LAN mrežu" unutar svih objekata (upravna zgrada, stanice, radionice i magacini). Implementacija slijedi nakon završetka projektnih aktivnosti.**

Sistem upravljanja imovinom (AMS)

AMS softver će omogućiti bolju vidljivost i optimizaciju korišćenja imovine preduzeća. Prednosti uključuju:

- **Smanjenje troškova održavanja**
- **Eliminaciju zastarjele opreme**
- **Poboljšanu zaštitu od bezbjednosnih rizika**
- **Efikasnija ulaganja u najkritičniju imovinu**
- **Detaljne informacije za optimalno upravljanje mrežom**

Digitalizacija arhivske građe

Digitalizacija arhive, uključujući tehničku dokumentaciju, sudske predmete i druge trajno čuvane materijale, ubrzaće pristup dokumentima i njihovu obradu. Projektom će se:

- **Implementirati novi softver za skeniranje i pretraživanje dokumentacije**
- **Razviti bazu podataka uz odgovarajući hardver. Ovo će omogućiti brži pristup arhivskoj građi za čitanje i štampanje.**

• Sprovedene aktivnosti i planirani razvoj Sektora za investicije i strana ulaganja

Sektor za investicije i strana ulaganja ima ključnu ulogu u modernizaciji željezničke infrastrukture i unapređenju sigurnosti i bezbjednosti željezničkog saobraćaja. Ovi ciljevi ostvaruju se realizacijom projekata koji se finansiraju iz različitih izvora: kreditnih sredstava Međunarodnih finansijskih institucija (kao što su EIB i EBRD), sredstava predpristupne podrške (IPA fondovi), kao i kroz novi mehanizam za finansiranje infrastrukturnih projekata putem Zapadno-balkanskog investicionog okvira (WBIF).

Osnovne aktivnosti Sektora

Sektor za investicije i strana ulaganja preduzima niz aktivnosti koje osiguravaju uspješno planiranje, realizaciju i monitoring infrastrukturnih projekata:

- **Priprema i koordinacija projekata:** Upravljanje tehničkim i administrativnim aspektima implementacije projekata finansiranih EU/MF.
- **Monitoring projektnih aktivnosti:** Redovno praćenje statusa projektnih aktivnosti, uključujući planiranje, nabavke i finansijsko upravljanje, te implementaciju dodijeljenih ugovora.
- **Nabavka usluga i radova:** Priprema tenderske dokumentacije, organizacija tendera i pretkvalifikacionih sastanaka, održavanje baze podataka potencijalnih ponuđača, te odgovori na zahtjeve za pojašnjenja.
- **Evalucija ponuda:** Stručna procjena i vrednovanje dostavljenih ponuda kako bi se osigurao izbor najkvalitetnijih izvođača.
- **Komunikacija i izvještavanje:** Redovna komunikacija s bankama i izvještavanje o statusu projekata, uključujući praćenje usaglašenosti s procedurama finansijskog upravljanja.
- **Kandidovanje novih projekata:** Priprema tehničke dokumentacije i aplikacija za investicione grantove.
- **Međunarodna saradnja:** Održavanje kontinuirane saradnje sa donatorskim organizacijama i razmjena informacija sa nadležnim domaćim i međunarodnim institucijama.

Izvori finansiranja projekata

Projekti koje Sektor za investicije i strana ulaganja realizuje finansiraju se iz različitih izvora:

1. **Evropska investiciona banka (EIB)** - kreditna sredstva namijenjena infrastrukturnim projektima.
2. **Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)** - kreditna sredstva za modernizaciju i razvoj.
3. **Zapadno-balkanski investicioni okvir (WBIF)** - donatorska sredstva koja podržavaju infrastrukturne projekte.
4. **Sredstva predpristupne podrške (IPA)** - donatorska sredstva EU, uz obavezno učešće države od 15%.

Vizija budućeg razvoja

Sektor za investicije i strana ulaganja nastaviće da djeluje kao strateški partner u realizaciji infrastrukturnih projekata, čime doprinosi razvoju željezničkog sistema Crne Gore. Fokus će ostati na unapređenju upravljačkih kapaciteta, kvalitetnoj pripremi novih projekata i održavanju transparentne saradnje sa međunarodnim partnerima i donatorima. Ove aktivnosti osiguraće dalji razvoj i integraciju crnogorskih željeznica u savremene evropske transportne tokove.

U nastavku navodimo projekte koje je Sektor za investicije i strana ulaganja realizovao u 2024. godini:

Sredstva kreditnog aranžmana 20+20 mil (sredstva zajma Evropske investicione banke (EIB) - 50 %, sredstva iz Investicionog okvira za Zapadni Balkan WBIF granta-donacije - 50%):

- Do sada završene komponente: Rehabilitacija 11 betonskih mostova, Sanacija 6 velikih kosina, Zamjena signalno-sigurnosnih uređaja u stanici Podgorica
- Komponenta "Rehabilitacija 13 betonskih mostova na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar": U toku je garantni period. Tokom 2024 god. ŽICG je bila u kontaktu sa Nadzorom i Izvođačem radova, vršila obilaskе izvedenih radova, evidentirala nedostatke i kontinuirano pratila dinamiku realizacije otklanjanja nedostataka u garantnom periodu.
- Komponenta "Rehabilitacija 4 tunela (druga grupa) na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar": Tokom 2024 god. sprovedena je tenderska procedura koja je rezultirala zaključenjem Ugovora o radovima sa konzorcijumom GP "Planum", Srbija i "Građevinarstvo i savjetovanje" d.o.o Montenegro u iznosu od 3.391.196,09 eura, za nastavak izvođenja radova na 3 tunela (210, 211, 242). Takođe je zaključen Anex ugovora sa kompanijom UBM koja će vršiti Nadzor nad radovima. Anexom je uvećana vrijednost ugovora za 266.500,00 EUR-a. Nakon izvršene primoredaja gradilišta i operativnog poligona započelo se sa izvođenjem radova. ŽICG je tokom 2024.god obavljala redovnu komunikaciju sa Nadzorom, pratila implementaciju Ugovora, usaglašenost radova sa planiranom dinamikom, održavala redovne sastanke, izdavala telegrame za izvođenje radova i u dogovoru sa Nadzorom rješavala sva tehnička pitanja u vezi s izvođenjem radova. Finansijska realizacija u 2024. godini je 1.283.126,07 eur.

Nabavka mehanizacije kroz ugovor o kreditu sa EBRD bankom

- Vrijednost kredita iznosi 11 miliona eura za potrebe realizacije projekta nabavke mehanizacije za održavanje pruga (građevinsko i elektrotehničko održavanje).
- ŽICG je sprovedla aktivnosti i formirala komisiju za rad na akcionom planu korporativnog upravljanja i akcinom planu za ekološka i socijalna, koje su definisane ugovorom o kreditu.
- Tokom 2024.god ŽICG je sprovedla postupak javne nabavke za podršku implementaciji projekta za nabavku mehanizacije i nakon obavljanje evaluacije dostavljenih ponuda izvršila izbor ponuđača Aspiro Češka Republika s.r.o. Czech Republic (lider) & New Rail Engineering srl Italy (član konzorcijuma).
- Ugovor je potpisan sa izabranim ponuđačem dana 08.04.2024.godine i očekuje se da konsultant otpočne sa realizacijom ugovora (podrška realizacije projekta i nadzor).

IPA 2017, pogranična stanica u Bijelom Polju

- ŽICG je kroz formiranje projektnog tima i praćenje aktivnosti djelovala u svojstvu krajnjeg korisnika.
- Svi radovi na staničnom objektu su završeni u 2023.godini a do kraja 2024.god trajao je garantni perioda tokom kojeg je ŽICG bila u stalnom kontaktu sa Upravom za kapitalne projekte kao implementacionim tijelom i kontinuirano pratila dinamiku realizacije otklanjanja nedostataka. Garantni period je istekao 18.11.2024.godine i predstoji izdavanje Final Acceptance Certificate.

Kreditni aranžman sa EIB bankom (WB-IG03-MNE-TRA-02 + WB-IG05-MNE-TRA-01)

Obuhvata komponente:

- Rehabilitacija 13 čeličnih mostova ukupne dužine oko 2.648 m

- Remont gornjeg stroja pruge na dionici Lutovo-Bratonožići-Bioče ukupne dužine cca. 20km
- Rehabilitacija 8 tunela ukupne dužine oko 2.655 m
- Modernizacija Depoa i radionica – OŽVS

Ukupan iznos obezbijedenih sredstava je 80 miliona eura od čega je 40 mil kredit od EIB banke, 35.5 mil-sredstva donacije (WBIF) a 4.5 mil bi trebalo biti obezbijedeno od strane Vlade CG.

Sprovedene aktivnosti:

- Kontinuirana komunikacija sa nadležnim institucijama u Crnoj Gori i Bankom radi definisanja detalja Finansijskog ugovora i Ugovora o prosleđivanju sredstava prema ŽICG. Finansijski ugovor je potpisan dana 29.5.2024. godine, između države Crne Gore i Evropske investicione banke.
- ŽICG je zaključila ugovore sa konsultantskim firmama koje treba da pruže podršku u implementaciji projekta i da djeluje kao FIDIC Inženjer na projektu.
- Tokom 2024 god. ŽICG je kontinuirano pratila izradu tenderske dokumentacije i vršila usaglašavanje tehničkih detalja sa Konsultatnskom firmom koja radi na pripremi tenderske dokumentacije.
- Nakon što je ŽICG dobila odobrenje od strane EIB banke, u oktobru 2024. godine objavila je tender za prvu komponentu: antikotozivnu zaštitu 3 čelična mosta i sprovela postupak ocjenjivanja dobijenih ponuda.
- ŽICG je obavlja redovnu komunikaciju sa bankom i izvještava o stepenu realizacije aktivnosti
- Dinamika raspisivanja ostalih tendera će biti predmet usaglašavanja sa Evropskom investicionom bankom u narednom periodu.

(IPF9) Modernizacija željezničke rute 4, Golubovci – Bar (Idejni projekat, ESIA, Glavni projekat)

- Izvor finansiranja: Donacija WBIF. Glavni projekat, ESIA, PIU podrška. (vodeća međunarodna finansijska institucija EIB), Vrijednost donacije 3 mil EUR
- Izrada projektne dokumentacije je u završnoj fazi.
- Kako trasa pruge prolazi kroz zonu nacionalnog parka Skadarsko jezero potrebno je pribaviti ekološke saglasnosti. Tokom 2024.god ŽICG je imala kontinuiranu saradnju sa Projekatantom, Bankom i nadležnim institucijama u CG u cilju utvrđivanja obima dozvoljenih radova na tom potezu. U tu svrhu, ŽICG se obraćala Agenciji za zaštitu životne sredine. U toku je izrada Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu gdje je ŽICG stavila na raspolaganju Projektantu sve neophodne podatke kako bi se što prije finalizovala priprema dokumentacije i prešlo u narednu fazu implementacije projekta.

Tehnička pomoć u pripremi investicionih projekata u sektoru saobraćaja u Crnoj Gori (PPF)

Donacija u okviru projekta PPF („Podrška Evropske unije u pripremi projekata“) koje sprovodi Ministarstvo saobraćaja. Obuhvata izradu projektne dokumentacije za trajnu rekonstrukciju tri dionice željezničke pruge na potezu Bar-Vrbnica, uključujući i stanicu u Podgorici: Dionica 1 - Trebešica-Lutovo- 10,8 km, Dionica 2 - Bioče – Podgorica 15,6 km i Dionica 3 - Podgorica- Golubovci- 10,6 km

Sprovedene aktivnosti:

- Tokom 2024.god ŽICG je pratila izradu projektne dokumentacije i bila u stalnoj komunikaciji sa Projekatantom u cilju definisanja tehničkih uslova i pružanja neophodnih tehničkih detalja.
- Takođe je razmjenjivala informacije i održavala redovne sastanke sa svim učesnicima na projektu kako bi se osigurala nesmetana realizacija projekta u skladu sa planiranom dinamikom.

- ŽICG je sprovela i postupak javne nabavke za vršenje usluge: Revizija idejnog rješenja i glavnog projekta predmetnog projekta.

Izrada glavnih projekata rekonstrukcije tunela Sozina i Glavnog projekta za unapređenje Mediteranskog koridora: Crna Gora – Albanija R2 željeznička interkonekcija, Podgorica- Granica

Izvor finansiranja- donacija WBIF. Vrijednost dodijeljenog granta je 714.000 EUR-a za projekat Sozine i 2,600,000 EUR-a za projekat trase Podgorica- granica sa Albanijom.

Sprovedene aktivnosti:

- Sredstva su odobrena krajem 2023.godine.
- Tokom 2024.god ŽICG je sa Projektantom i Bankom usaglašavala tehničke zahtjeve, tehničke uslove, potrebe i očekivane ciljeve projekta što je rezultiralo usvajanjem i odobravanjem Projektnog zadatka.
- Usaglašene su i odobrene metodologije planiranih aktivnosti.
- Očekuje se početak izrade projektne dokumentacije

WB-IG09-MNE-TRA-01-Koridor Orient/East-Med: Trasa 4 (pruga Bar-Vrbnica) -- Rekonstrukcija dionice Golubovci-Bar (uključujući klizište Ratac i tunel Sozina)

Bespovratna sredstva u iznosu od 112,6 miliona EUR-a su odobrena krajem 2023.godine. Zaključivanje kreditnog aranžmana (50% donacija+50%kredit) očekuje se u 2025. godini.

Projekat se odnosi na modernizaciju elektrificirane jednokolosečne pruge standardnog kolosijeka na dionici Golubovci-Bar na proširenom TEN-T koridoru Orijent/Istočni Mediteran.

- U 2024. godini ŽICG je objavila Poziv za dostavljanje izraza interesovanja za Usluge podrške realizaciji predmetnog ugovora. Ova usluga obuhvata tehničku podršku u oblasti nabavke, administracije ugovora o radovima, finansijsko upravljanje, ekološko i socijalno upravljanje i izvještavanje.

Za planiranu dinamiku realizacije projekata neophodno je potpisivanje finansijskog sporazuma između države Crne Gore i EIB i EBRD.

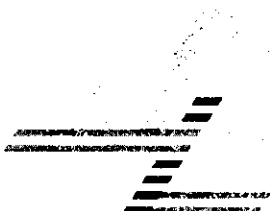
Planirane aktivnosti i budući razvoj Sektora za investicije i strana ulaganja

Primarni cilj Sektora za investicije i strana ulaganja u narednom periodu jeste nastavak implementacije započetih projekata, uz efikasno upravljanje, koordinaciju, redovni monitoring, tehničku i administrativnu podršku tokom realizacije.

Istovremeno, planirano je kandidovanje novih projekata prema stepenu prioriteta, u skladu sa dinamikom obezbjeđivanja sredstava od strane finansijskih institucija.

U procesu kandidovanja i implementacije projekata, ŽICG se oslanja na ključne elemente saobraćajne strategije Evropske unije, uključujući:

- Razvoj jedinstvenog evropskog multimodalnog transportnog regiona
- Ulaganje u TEN-T mrežu
- Otvaranje tržišta
- Unapređenje željezničkog teretnog saobraćaja
- Pribavljanje sredstava za inovacije i poboljšanje kvaliteta usluga
- Povećanje interoperabilnosti i sigurnosti nacionalnih mreža
- Razvoj ekološki prihvatljivog transportnog sistema

Implementacija ovih projekata ima za cilj:

- Produženje vijeka trajanja mostova, tunela i elemenata gornjeg stroja
- Povećanje stabilnosti i sigurnosti u eksploataciji
- Osiguranje stabilnosti konstrukcija
- Eliminisanje vode i leda iz tunela
- Smanjenje troškova tekućeg održavanja i obima pregleda

Realizovane aktivnosti doprinijeće:

- Poboljšanju operativne sigurnosti i bezbjednosti saobraćaja
- Boljem i efikasnijem odvijanju saobraćaja u skladu sa planiranim redom vožnje
- Smanjenju broja prekida u željezničkom saobraćaju
- Smanjenju potrebe za uvođenjem nižih brzina vozova

Kadrovski prioriteti za 2025. godinu:

- Povećanje broja stručnog osoblja, s akcentom na inženjerske kvalifikacije
- Obuka kadra u dijelu domaćeg i međunarodnog zakonodavstva, uključujući FIDIC treninge i PRAG procedure

6.1 Problemi sa kojima se ŽICG suočava u budućem planiranju razvoja Društva

Izazovi budućeg razvoja ŽICG

Željeznička infrastruktura Crne Gore (ŽICG) kontinuirano ulaže u izgradnju, modernizaciju i održavanje željezničke mreže, osiguravajući njen **siguran i efikasan rad**. Pored upravljanja infrastrukturom i dodjele kapaciteta zainteresovanim prevoznicima, ŽICG ima ključnu ulogu u regulisanju saobraćaja.

Budući razvoj infrastrukture suočava se sa **izazovima finansijske održivosti**, jer upravljanje željezničkim sistemom predstavlja djelatnost od **javnog interesa**, a infrastruktura je **državna svojina** dostupna za opštu upotrebu.

Finansiranje i strateški planovi

Zakonom o željeznici predviđeno je da se finansiranje izgradnje, rekonstrukcije, modernizacije i održavanja infrastrukture odvija kroz sljedeće **strateške dokumente**:

- **Strategija razvoja željeznice,**
- **Nacionalni program željezničke infrastrukture,**
- **Godišnji program izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije.**

U okviru **Strategije razvoja željeznice (2017-2027)**, Država je preuzela obavezu da u srednjoročnom periodu obezbijedi **finansijski balans** u bilansu uspjeha ŽICG. To podrazumijeva usklađivanje **prihoda od korišćenja infrastrukture, budžetskih sredstava, komercijalnih djelatnosti i drugih nepovratnih prihoda**, kako bi se postigla dugoročna održivost.

Međutim, do trenutka izrade ovog izvještaja, **Država još nije sprovela mjere predviđene Strategijom za finansijsku samoodrživost ŽICG.**

Javna ulaganja i održivost infrastrukture

Finansiranje razvoja željezničke mreže obezbjeđuje se **iz Budžeta Crne Gore** u skladu sa **Godišnjim programom**, čime Država vrši svoju **javnu funkciju**. Kako je propisano zakonom, ulaganja u dobra od **opšte upotrebe** ne smatraju se državnom pomoći, već dijelom **javnih ovlaštenja**.

Godišnji program obuhvata:

- Radove na održavanju prema **vrstama, obimu i finansijskim sredstvima**,
- Troškove **upravljanja i regulisanja saobraćaja**,
- Planirane projekte **modernizacije, rekonstrukcije i izgradnje infrastrukture**.

Uprkos planiranom okviru za finansiranje, ključni izazov ostaje **pitanje dugoročne stabilnosti i implementacije strateških mjera** koje bi omogućile **samoodrživost i unapređenje željezničke infrastrukture**.

Realizacija Godišnjeg Programa – izazovi finansiranja željezničke infrastrukture

Odnos prema prugama i željezničkim sistemima **ne odgovara propisanim standardima**, što je posljedica dugogodišnjih problema u **definisanju prioriteta, sinhronizaciji strateških dokumenata i njihovoj efikasnoj implementaciji**.

Ovaj pristup rezultirao je **nedovoljnim sredstvima, neadekvatnim planiranjem i nedostatkom dugoročne vizije**. Mnogi segmenti željezničke infrastrukture i postrojenja **datiraju još iz perioda izgradnje pruge** i odavno su **premašili svoj radni vijek**, uključujući:

- **trule pragove,**
- **ishabane šine,**
- **zastarjele signalno-sigurnosne uređaje,**
- **putne prelaze,**
- **elektrovučna postrojenja,**
- **nedostatak mehanizacije,**
- **centralno daljinsko upravljanje.**

Nedostatak sredstava za održavanje i razvoj

Finansijska sredstva opredijeljena **Budžetom Crne Gore** za ŽICG **nisu bila dovoljna** za nesmetano funkcionisanje i realizaciju redovnih obaveza.

Uzimajući u obzir sve aspekte poslovanja, analiza ŽICG pokazuje da su za **2025. godinu** potrebna **budžetska sredstva od cca 26 miliona eura**, što je saopšteno **nadležnim ministarstvima**.

Međutim, **opredijeljenih 10 miliona eura** je znatno ispod potrebnog iznosa. O ozbiljnosti situacije govori činjenica da je samo za **isplatu zarada i doprinosa za zaposlene** u 2024. godini bilo potrebno **9.127.719 eura**, dok dug ŽICG po osnovu poreza i doprinosa iznosi **5.373.744,13 eura**.

Uporedna analiza finansiranja u zemljama EU

O nedovoljnom finansiranju željezničke infrastrukture govori i analiza **EU konsultanata**, objavljena u izvještaju: „*Technical Assistance for Capacity Support to the Transport Sector and EU Acquis Alignment in Montenegro*“.

Prema standardima EU, godišnji troškovi održavanja željezničke infrastrukture po kilometru pruge iznose:

- 56.900 €/km u Španiji,
- 101.405 €/km u Poljskoj,
- 300.000 €/km u Austriji.

Važno je napomenuti da ovi iznosi **ne uključuju** zarade zaposlenih u sektorima infrastrukture navedenih zemalja.

Neophodna ulaganja u održavanje željezničke infrastrukture u Crnoj Gori

Ako se primijene **standardi finansiranja održavanja željezničke infrastrukture** iz Španije i Poljske na **327 km pruge sa staničnim kolosjecima** u Crnoj Gori, dolazimo do iznosa koji bi Država trebala godišnje da ulaže.

Uporedna analiza troškova održavanja

Tabela 1 prikazuje **troškove održavanja po kilometru pruge**, prema standardima Španije i Poljske:

Zemlja	Trošak održavanja po km pruge (€)
Španija	56.900 €
Poljska	101.405 €

Primjena ovih standarda na **dužinu pruga u Crnoj Gori (327,27 km)** daje sljedeće rezultate:

Standard finansiranja	Neophodno ulaganje (€)
Po principu Španije	18.621.663 €
Po principu Poljske	33.186.814 €

Kada se u procjenu uključe **troškovi zarada zaposlenih**, neophodna sredstva za održavanje pruga iznose:

Standard finansiranja	Ulaganje u održavanje pruga (miliona €)
Po principu Španije	27,1 miliona €
Po principu Poljske	41,6 miliona €

Finansiranje i budžetska ograničenja

Pored sredstava koja se Društvu uplaćuju na osnovu **Programa tekućeg održavanja**, godišnje se budžetom izdvajaju i sredstva za **vraćanje međunarodnih kredita**, prema poziciji 431-9 „Ostali transferi institucijama“ u okviru potrošačke jedinice Uprave za željeznice.

Za **2024. godinu**, ovaj iznos je bio **4.999.157 eura**, a Država je odabrala model **preusmjeravanja sredstava u trenutku dospijeca kreditnih obaveza**.

Izazovi finansiranja i upravljanja resursima

Menadžment ŽICG je uložio maksimalne napore da sprovede **mjere ušteda**, uz strogo poštovanje principa **bezbjednosti i sigurnosti** željezničkog saobraćaja. Međutim, **nedostatak finansijskih sredstava** doveo je do toga da su sva raspoicživa sredstva usmjerena na **saniranje najurgentnijih infrastrukturnih problema**, čime su ograničene mogućnosti za **redovno izmirivanje poreza i doprinosa na lična primanja**.

Ostali vidovi finansiranja i izazovi poslovanja ŽICG

Pored budžetskih sredstava, Željeznička infrastruktura Crne Gore (ŽICG) ostvaruje prihode kroz **izdavanje trasa operaterima**, kao i **izdavanje optičkih i energetskih kablova**. Međutim, cijene ovih usluga **određuje Država**, što direktno utiče kake na **kvalitet održavanja infrastrukture**, tako i na **poslovne rezultate ŽICG**, koja je u njenom većinskom vlasništvu.

Po ovom osnovu, ŽICG godišnje ostvaruje približno **1.350.000 eura prihoda**, što čini oko **10% ukupnih prihoda**.

Analiza negativnog finansijskog rezultata za 2024. godinu

Ostvareni negativni finansijski rezultat u 2024. godini direktno je povezan sa sljedećim faktorima:

- **Nedovoljno opredijeljena sredstva za održavanje željezničke infrastrukture** Izdvojena sredstva u okviru „Programa za tekuće održavanje željezničke infrastrukture“ nisu bila usklađena s rastom cijena na globalnom tržištu, niti sa standardima zemalja članica EU. Ovaj problem detaljno je obrazložen u **Zahtjevu za dodjelu sredstava iz budžeta za 2025. godinu**.
- **Povećanje troškova zarada kroz program „Evropa sad 2“** Implementacija programa „Evropa sad 2“ rezultirala je povećanjem minimalne zarade sa 450€ na 600€, odnosno 800€. S obzirom na to da je prosječna zarada u ŽICG izuzetno niska, više od polovine zaposlenih (440 zaposlenih u decembru) primalo je zaradu ispod minimalnog iznosa. U skladu sa zakonskim odredbama, zaposlenima je obezbijeđen dodatak do minimalne zarade, što je dodatno opteretilo budžet.
- **Potrošnja dopunskih sredstava iz budžetske rezerve** Od ukupno predviđenih 3,9 miliona eura iz budžetske rezerve, u 2024. godini utrošeno je **1.124.149,69€**, dok je preostalih **1.099.379€** preneseno u budžet za 2025. godinu.
- **Nemogućnost naplate potraživanja od povezanih društava** Dugovanja povezanih društava (Montecargo AD, ŽPCG AD i OŽVS AD) čine čak 96% ukupnih potraživanja kupaca. Uporedbom ukupnih potraživanja (**3.665.926€**, strana 21) i ukupnih obaveza (**1.584.416€**, strana 23), jasno je vidljiva razlika od **2.081.510€**, koja direktno utiče na finansijski rezultat našeg društva.

Nedovoljno budžetsko finansiranje i njegove posljedice

Ograničena budžetska sredstva diktiraju **spor tempo održavanja pruge i postrojenja**, što direktno utiče na **sigurnost i efikasnost** željezničkog saobraćaja.

Izradu **Programa godišnjeg održavanja** sprovodi Uprava za željeznicu, ali se često dešava da **prilikom realizacije radova** nastane potreba za hitnim intervencijama zbog **bezbjednosnih izazova**. U takvim situacijama, ŽICG mora **prekoračiti dozvoljene budžetske pozicije**, o čemu redovno izvještava Upravu za željeznice kroz **mjesečne situacije**.

Međutim, Uprava često nema dovoljno razumijevanja za uvećane troškove, što otežava finansijsku situaciju Društva, jer se neophodne intervencije finansiraju iz **ograničenih poslovnih sredstava**. Kako bi se izbjegli budući problemi, predlaže se **usaglašavanje Pravilnika o postupanju** koji bi omogućio **konstataciju izvedenih radova i mimo Programa**.

Dodatni izazov predstavlja **spor odziv ministarstava** u realnom vremenu, čime se usporava adekvatno rješavanje ključnih infrastrukturnih pitanja.

Posljedice ograničenog budžeta na poslovanje ŽICG

Nedovoljna budžetska sredstva dodatno komplikuju poslovanje ŽICG, posebno u dijelu **nemogućnosti realizacije Plana javnih nabavki**, što negativno utiče na funkcionisanje kompletnog sistema.

Među ključnim finansijskim izazovima su:

- **Dug prema Elektroprivredi Crne Gore** u iznosu od **928.964,55 eura** (na dan 31.12.2024.), što dovodi u pitanje redovnost saobraćaja. Ovaj dug je **95% rezultat rada Montecarga i ŽPCG**, koji nisu u mogućnosti da redovno servisiraju svoje obaveze.
- **Nenaplativa potraživanja** od Montecarga (**2.423.618,81 eura**) i ŽPCG (**51.258,33 eura**) za izdavanje trasa operaterima.
- **Ukupna nerealizovana potraživanja** od svih željezničkih kompanija iznose **3.532.891,75 eura**. Iako postoji preporuka resornog ministarstva da se izbjegne međusobna blokada željezničkih društava, ova praksa otežava finansijski balans.

Problem zapošljavanja stručnog kadra

Nemogućnost zapošljavanja stručnih kadrova postaje **sve izraženiji problem**, jer se **smanjuje interesovanje kandidata za oglase**. Prosječna plata u ŽICG iznosi **685,34 eura**, što je **21,68% niže** od državnog prosjeka, što dodatno otežava privlačenje kvalifikovanih stručnjaka.

Izazovi u komunikaciji s javnošću

Iako ŽICG prati **savremene trendove u informisanju**, aktivno komunicirajući preko internet stranice (**www.zicg.me**) i društvenih mreža (**Facebook, Instagram, X**), često se **plasiraju netačne informacije** iz nepouzdatih izvora, bez prethodne potvrde relevantnih adresa u ŽICG.

Razumijevanje poslovnog modela ŽICG

Važno je istaknuti da ŽICG **ne posluje po profitnom principu**, već na osnovu **troškovnog bilansa**. Poslovni rezultati Društva treba da se sagledaju kroz **ispunjenost Programa po budžetskim godinama**, a ne kroz klasične profitne pokazatelje.

Informisanje o broju zaposlenih – kadrovski izazovi ŽICG

Od osnivanja **Željezničke infrastrukture Crne Gore (ŽICG)** 2008. godine, broj zaposlenih smanjen je za **33%**, što reflektuje dugoročnu promjenu u organizacionoj strukturi Društva.

Trend smanjenja broja zaposlenih

Godina	Broj zaposlenih
2008.	1.215
2010.	967
2024.	809

Prema sistematizaciji radnih mjesta, **944 pozicije su predviđene**, dok je **broj zaposlenih za 127 manji** od planiranog, što ukazuje na **nedostatak stručnog kadra**. Jedan od ključnih razloga za ovo je **prosječna zarada od 685,34 eura**, koja je **21,68% niža** od državnog prosjeka, čime se otežava privlačenje kvalifikovanih stručnjaka i izvršnog osoblja.

Struktura radnih mjesta – bezbjednost kao prioritet

Na preporuku **konsultanata Svjetske banke**, sprovedena je analiza radnih mjesta u ŽICG, a rezultati pokazuju da:

- **93% poslova** direktno utiče na **bezbjednost željezničkog saobraćaja**,
- **Samo 7% poslova** odnosi se na administrativne zadatke koje Društvo obavlja u skladu sa zakonima Crne Gore.

Ovaj podatak dodatno potvrđuje **stratešku važnost ŽICG**, jer je većina zaposlenih angažovana na **kritičnim operativnim funkcijama**, dok je administrativni kadar **minimalan** u odnosu na potrebe bezbjednog odvijanja željezničkog saobraćaja.

6.2 Uslovi za poboljšanja

- **Željeznica – stub održive budućnosti i regionalne povezanosti**

Savremeni međunarodni skupovi i seminari organizovani pod okriljem Evropske unije i Transportne zajednice dosljedno potvrđuju ključnu ulogu željeznice u kreiranju ekološki održivog saobraćaja. Kao vid transporta koji smanjuje emisiju štetnih gasova, poboljšava regionalnu povezanost i doprinosi racionalnom korišćenju prirodnih resursa, željeznica predstavlja budućnost održive mobilnosti. Ovaj strateški pravac razvoja, usklađen sa evropskim politikama zelene tranzicije, zahtijeva sistemsku podršku na svim nivoima kako bi se realizovali ambiciozni infrastrukturni projekti i povećala konkurentnost željezničkog saobraćaja.

- **Investicije – temelj modernizacije željezničke infrastrukture**

U protekle tri godine, menadžment ŽICG suočio se sa izazovima vezanim za naslijeđene projekte koji su bili opterećeni kašnjenjima i tehničkim nedostacima. Zahvaljujući posvećenom radu, efikasnoj koordinaciji i pravovremenom generisanju neophodne dokumentacije, obezbijeđen je nastavak implementacije ključnih investicija, što je prepoznato od strane međunarodnih finansijskih institucija.

Kao rezultat toga, odobrena su dva velika ugovora krajem 2023. godine:

- **Ugovor sa Evropskom investicionom bankom (EIB)** u vrijednosti od 80 miliona evra, od kojih 40 miliona evra predstavlja bespovratna sredstva.
- **Značajan investicioni ugovor sa EIB-om i Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD)** od ukupno 224 miliona evra (112 miliona kredita i isto toliko granta), namijenjenog rekonstrukciji željezničke dionice Golubovci-Bar.

Pored ovih ugovora, inicijativa ŽICG-a za kandidovanje projekata usmjerenih na kompletnu rekonstrukciju željezničke infrastrukture naišla je na snažnu podršku međunarodnih finansijskih institucija. Ovaj strateški plan rezultirao je odobrenjem najvećeg granta koji je Crna Gora ikada dobila, potvrđujući povjerenje u viziju menadžmenta i njegovu sposobnost implementacije kompleksnih infrastrukturnih projekata.

Važno je istaći da je, na insistiranje ovih institucija, čak i sredstva predviđena za projekte drugih željezničkih privrednih društava povjerena isključivo ŽICG-u, čime se potvrđuje njegova uloga kao ključnog promotera i upravljača investicijama.

- **Dalji pravci razvoja – strateški prioriteti**

Kako bi se osigurao kontinuirani napredak i modernizacija željezničkog sektora, neophodno je sprovesti niz ključnih mjera:

- **Jačanje stručnog kadra** i izvršnog osoblja na svim nivoima.
- **Nabavka nove mehanizacije i opreme**, čime se poboljšava operativna efikasnost.
- **Formiranje obaveznih rezervi materijala, rezervnih dijelova, alata i opreme**, što doprinosi stabilnosti sistema.
- **Unapređenje sektora održavanja građevinske infrastrukture i elektrotehničkih poslova**, kroz zapošljavanje kvalifikovanog stručnog kadra.
- **Saradnja sa visokoškolskim ustanovama i fakultetima** radi razvoja kadrovskih resursa i stručne obuke.
- **Jačanje institucionalne saradnje sa ključnim državnim subjektima** (EPCG, Vojska CG, Centar za vanredne situacije itd.), kako bi se obezbijedila dodatna tehnička i operativna podrška.
- **Zaštita državne imovine i željezničke infrastrukture**, uz strožiju kaznenu politiku u cilju sprječavanja nelegalnih aktivnosti.
- **Poboljšanje uslova rada**, uključujući pravovremenu nabavku službene i zaštitne opreme.
- **Poštovanje preporuka međunarodnih finansijskih institucija**, naročito u domenu formiranja novih radnih mjesta koja će doprinijeti unapređenju poslovanja, poput pozicije koordinatora za korporativno upravljanje.

7. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

ŽICG – Posvećenost obrazovanju i stručnom usavršavanju

Željeznička infrastruktura Crne Gore (ŽICG) kontinuirano ulaže napore u edukaciju i stručno osposobljavanje mladih kadrova za ključna zanimanja u željezničkom sektoru.

U saradnji sa **Ministarstvom prosvjete**, ŽICG je delegirala dva zaposlena kao članove **Radne grupe** za izradu **Programa i Standarda zanimanja** neophodnih za željezničku industriju, u okviru aktivnosti **Centra za stručno obrazovanje**.

Radionice i obrazovne inicijative

U skladu sa pozitivnom praksom **Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD)**, ŽICG je u saradnji sa **Ministarstvom prosvjete** organizovala edukativne radionice u obrazovnim ustanovama na temu „**Željeznica i životna sredina**“. Kroz ove obuke, mlade generacije su unaprijedile vještine informisanja i edukacije o ekološkim aspektima željezničkog saobraćaja.

Ovaj program uspješno je prošlo **29 učenika** trećeg razreda **Srednje stručne škole „Spasoje Raspopović“** (smjer – **tehničar zaštite životne sredine**). Pored toga, ŽICG je predložila organizaciju sličnih obuka na **Prirodno-matematičkom fakultetu** (odsjek Biologija) i **Metalurško-tehnološkom fakultetu** (studijski program zaštite životne sredine).

Podrška obrazovanju i saradnja sa Univerzitetom

Predsjednik Odbora direktora i Izvršni direktor ŽICG potpisali su inicijativu za uspostavljanje saradnje između **državnih privrednih društava i Univerziteta Crne Gore**, sa ciljem stipendiranja studenata i podrške njihovom obrazovanju. Ova inicijativa konkretizovana je kroz **Memorandum o saradnji**, dostavljen **Rektoru Univerziteta Crne Gore**.

Međunarodna saradnja i regionalne inicijative

Kao član **Transportne zajednice (TC)**, međunarodne organizacije za mobilnost i transport koja okuplja **36 učesnika** - države članice EU i zemlje kandidata za prijem u EU - ŽICG aktivno učestvuje u radu **stalnog Sekretarijata TC i Mreže menadžera željezničke infrastrukture Zapadnog Balkana (RIMN WB)**.

Na osnovu zaključaka sa **prvog sastanka** o nedostatku ljudskih resursa uslijed starenja kadrova, ubrzane digitalizacije i potrebe za IT stručnjacima, ŽICG je dala doprinos u **inicijativi za osnivanje regionalnog centra za obuku**. TCPS je pripremio i predstavio **nacrt Koncepta** za uspostavljanje takvog centra, a trenutno se realizuju aktivnosti na njegovom formiranju i analizi obrazovnih potreba. **ŽICG ima dva predstavnika** koji aktivno učestvuju u ovom projektu u saradnji sa konsultantima.

Širenje saradnje van granica Crne Gore

Kroz ove aktivnosti, ŽICG je preduzela širok spektar mjera za **privlačenje mladih kadrova**, unapređenje **stručnog usavršavanja**, obuka i radionica u saradnji sa **srednjim školama, fakultetima i Ministarstvom prosvjete**.

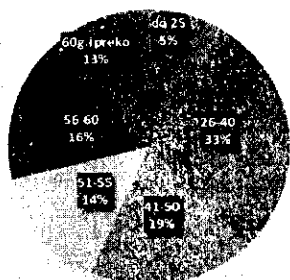
Uz podršku **Transportne zajednice**, ŽICG je proširila saradnju **van granica Crne Gore**, čime aktivno doprinosi jačanju **međunarodne kooperacije** i razmjeni znanja na evropskom nivou

Struktura zaposlenih u ŽICG na dan 31.12.2024.

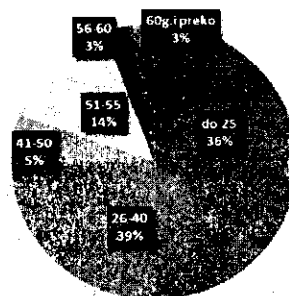
Pregled broja zaposlenih sa radnim statusom na dan 31.12.2024. godine dat je u sledećoj tabeli:

	Neodređeno	Neraspoređeni	Određeno /pripravnici	Ukupno
UPRAVA	2	-	-	2
UNUTRAŠNJA REVIZIJA	-	-	-	-
KABINET IZVRŠNOG DIREKTORA	13	-	-	13
KABINET ODBORA DIREKTORA	3	-	-	3
JEDINICA ZA IMPLEMENTACIJU PROJEKATA	6	-	-	6
SLUŽBA UNUTRAŠNJE KONTROLE	18	-	-	18
SLUŽBA ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	7	-	-	7
SEKTOR ZA FINANSIJE	33	-	1	34
SEKTOR ZA PRAVNE POSLOVE	28	-	-	28
SEKTOR ZA UPRAVLJANJE I REGULISANJE	195	-	19	214
SEKTOR ZA ODRŽAVANJE GRAĐEVINSKE INFRASTRUKTURE	318	-	10	328
SEKTOR ZA ELEKTRO TEHNIČKE POSLOVE	146	-	10	156
UKUPNO	769	-	40	809

ZAPOSLENI NA NEODREĐENO

ZAPOSLENI NA ODREĐENO

Briga o zdravlju zaposlenih - osnov stabilnog i sigurnog poslovanja

U skladu sa odredbama Člana 655 Pravilnika o zdravstvenim uslovima koje moraju ispunjavati **željeznički radnici**, kao i odredbama Akta o procjeni rizika i Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, posebna pažnja posvećuje se očuvanju zdravlja zaposlenih kroz pravovremene medicinske preglede.

Redovni i kontrolni zdravstveni pregledi obavljaju se u nadležnim centrima medicine rada, čime se osigurava kontinuirana evaluacija zdravstvenog stanja zaposlenih i pravovremeno prepoznavanje mogućih rizika po njihovu radnu sposobnost. U slučaju specifičnih medicinskih indikacija ili pojave novih zdravstvenih okolnosti, zaposleni se dodatno upućuju na **vanredne zdravstvene preglede**, kako bi se osigurao visok nivo zaštite i prevencije.

Zdravstveni pregledi prilikom zasnivanja radnog odnosa

Prilikom prijema novih zaposlenih, posebno u radnim pozicijama gdje je neophodan **određeni stepen zdravstvene sposobnosti**, kandidati se upućuju na zakazane zdravstvene preglede, koji su sastavni dio procedura prijema i obezbjeđuju da svaki radnik ispunjava potrebne zdravstvene uslove za obavljanje svojih dužnosti.

Ovaj sistematski pristup zdravstvenoj zaštiti ne samo da doprinosi većoj sigurnosti na radnom mjestu, već i podstiče dugoročnu brigu o zaposlenima, čime se poboljšava ukupna efikasnost, produktivnost i radna atmosfera unutar organizacije.

Profesionalni razvoj zaposlenih - temelj sigurnog i efikasnog poslovanja

U skladu sa **Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu**, Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica kontinuirano sprovodi mjere zaštite i unapređenja radnih uslova zaposlenih. Tokom perioda od **1. januara do 31. decembra 2024. godine**, posebna pažnja posvećena je prevenciji povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti povezanih sa radnim procesima.

Ove aktivnosti bile su usmjerene na **eliminaciju rizika** koji bi mogli dovesti do neželjenih posljedica po zaposlene, uključujući ozbiljne povrede, invaliditet ili smrtne ishode. Istovremeno, preventivne mjere doprinose smanjenju pravnih i finansijskih obaveza poslodavca, poput sudskih procesa, isplate odšteta i renta.

Procjena rizika i unapređenje zaštite na radu

Shodno **Pravilniku o načinu i postupku procjene rizika na radnom mjestu** („Sl.list RCG“ br. 43/07), donesen je **Akt o procjeni rizika** za sva radna mjesta u ŽICG, koji je usvojen na sjednici Odbora direktora **15. aprila 2024. godine**. Ovim aktom stavljen je van snage prethodni dokument iz 2011. godine.

Akt o procjeni rizika obuhvata:

- **Detaljan opis radnih procesa** sa procjenom rizika od povreda, profesionalnih bolesti i drugih zdravstvenih problema.
- **Definisanje mjera** za poboljšanje zaštite i zdravlja na radu.
- **Analizu radnih mjesta** od strane stručnih lica Instituta za razvoj i istraživanje u oblasti zaštite na radu iz Podgorice.
- **Identifikaciju visokorizičnih radnih mjesta** -- procjenjivači su utvrdili da **100 radnih mjesta** imaju povećan rizik, te da zaposleni na tim poslovima moraju biti podvrgnuti prethodnim i periodičnim ljekarskim pregledima.

Sastavni dio Akta o procjeni rizika je i **normativ sredstava i opreme lične zaštite na radu**, koji su usklađeni sa važećim propisima i standardima.

Na osnovu ovog akta, **22. jula 2024. godine**, donesen je **Pravilnik o zaštiti i zdravlju na radu**, koji uključuje **tabelarni pregled sredstava i opreme lične zaštite**.

Ključne aktivnosti sprovedene u 2024. godini

U okviru **Plana javnih nabavki za 2024. godinu**, sredstva su bila usmjerena na sljedeće aktivnosti:

- **Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad**

- Realizovano od strane instituta „**Montecontrol**“ i firme „**Sigurnost**“ iz Podgorice.
- Sprovodi se prilikom **zasnivanja radnog odnosa, raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada** i povratka na posao nakon odsustva dužeg od godinu dana.
- Obuhvata **teorijsku i praktičnu provjeru znanja** o opasnostima i mjerama zaštite.
- **103 zaposlena** su uspješno osposobljena i dobila uvjerenja o bezbjednom radu.

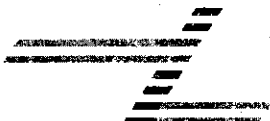
- **Ispitivanje elektroizolacionih zaštitnih sredstava**

- Sprovedeno od strane **Instituta za crnu metalurgiju iz Nikšića** i **Instituta „Sigurnost“** iz Podgorice.
- Testirane su **zaštitne rukavice, čizme i prostirke** u službenim objektima, elektrovučnim postrojenjima i trafostanicama.
- Sva sredstva su zadovoljila naponska ispitivanja, osim prostirki u trafostanicama **Podgorica, Kolašin, Mijatovo Kolo, Bar i Zeta**.

- **Pregled električnih i gromobranskih instalacija**

- Izvršen od strane firme „**D&D ING**“ d.o.o. iz Berana.
- Pozitivni nalazi dostavljeni za većinu objekata, osim za **9 objekata** u kojima nijesu obezbijedene propisane mjere zaštite.

- **Ispitivanje sredstava za rad u Službi za mehanizaciju**

- Testirano **14 komada radne opreme** – svi su zadovoljili propisane mjere zaštite.
- **Ispitivanje uslova radne sredine**
- Sprovedeno od strane **Instituta „Sigurnost“** iz Podgorice.
- Analizirani parametri **temperature, vlažnosti i brzine strujanja vazduha** u radnim prostorijama.
- Vrijednosti su bile u okviru propisanih standarda.

Analiza povreda na radu

Tokom 2024. godine, u ŽICG je evidentirano **20 povreda na radu**, uz sljedeće uzroke:

- **Okliznuća i padovi.**
- **Povrede od dijelova radne opreme i materijala.**
- **Povrede izazvane padom praga na dio tijela.**

U tabeli je dat prikaz broja povreda na radu sa ocjenom težine povrede:

Redni broj	Broj povreda na radu	Ocjena težine povrede
1.	13	/
2.	1	Teška
3.	6	Lakša

U skladu sa **Članom 51 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu**, sve povrede na radu koje su blagovremeno prijavljene **Stručnom licu za zaštitu i zdravlje na radu** moraju biti evidentirane i prijavljene **Inspekciji rada** u roku od **24 sata**. Ovaj postupak osigurava pravovremenu reakciju nadležnih institucija i omogućava sprovođenje odgovarajućih mjera zaštite.

Prijave o povredi na radu, koje se izrađuju u **četiri primjerka**, obavezno popunjava **neposredno odgovorni radnik** u roku od **24 sata** od nastanka povrede. Nakon toga, dokumentacija se dostavlja **Fondu zdravstvenog osiguranja**, gdje zaposleni ostvaruje prava utvrđena propisima o zdravstvenom osiguranju.

Kontinuirana edukacija i stručna provjera zaposlenih

Tokom protekle godine, posebna pažnja posvećena je **stručnom usavršavanju zaposlenih** koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja. U tom cilju, formirane su **komisije za polaganje stručnih, vanrednih i redovnih periodičnih ispita**, pri čemu je **provjera znanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu** sastavni dio svakog ispita.

Ovaj sistem edukacije i provjere znanja doprinosi:

- **Povećanju svijesti zaposlenih** o važnosti zaštite na radu.
- **Smanjenju rizika od povreda** kroz pravilnu primjenu sigurnosnih mjera.
- **Unapređenju radne efikasnosti** i profesionalne odgovornosti.

U tabeli je dat prikaz ukupnog broja izvršenih ispita po sektorima:

Redni broj	Sektori	<u>STRUČNI</u> broj kandidata	<u>VANREDNI</u> broj kandidata	<u>REDOVNI</u> broj kandidata
1.	Sektor za održavanje građevinske infrastrukture	15	3	7
2.	Sektor za elektrotehničke poslove	5	4	4
3.	Sektor za upravljanje i regulisanje saobraćaja	18	4	5

U okviru kontinuiranog profesionalnog razvoja zaposlenih, sprovedena je **specijalizovana obuka** za rukovanje **SPEV-om** namijenjena zaposlenima iz **Sektora za upravljanje i regulisanje saobraćaja - otpravnici vozova**.

Tokom obuke, **šest zaposlenih** prošlo je intenzivan program edukacije, koji je obuhvatao ključne oblasti neophodne za sigurno i efikasno upravljanje SPEV-om. Poseban fokus bio je na:

- **Elektrotehničkim aspektima rada** uređaja.
- **Zaštiti i zdravlju na radu**, sa naglaskom na preventivne mjere i sigurnosne protokole.

Po završetku obuke, zaposleni su pristupili **provjeri znanja**, gdje su testirani iz svih oblasti koje su bile obuhvaćene edukacijom. Nakon što su uspješno zadovoljili propisane kriterijume, stekli su **dozvolu za rukovanje SPEV-om**, čime su osposobljeni za sigurno i odgovorno obavljanje svojih radnih zadataka.

Ova obuka predstavlja značajan korak ka unapređenju stručnih kompetencija zaposlenih, povećanju sigurnosti u radu i efikasnijem upravljanju željezničkim saobraćajem.

Prijave šteta i medicinska zaštita

Tokom prošle godine, sačinjeno je **68 prijava šteta** nastalih kao posljedica nesrećnih slučajeva, uključujući:

- Povrede na radu i povrede van radnog mjesta.
- Prijave štete po osnovu hirurških intervencija i prirodnih bolesti.
- Prijave štete po osnovu smrti zaposlenih.

Preventivne mjere zaštite i dezinfekcija objekata

U cilju očuvanja higijenskih standarda i zaštite zdravlja zaposlenih, sprovedena je **dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija (DDD)** svih objekata koji pripadaju ŽICC. Ove aktivnosti, koje se realizuju **dva puta godišnje**, obavljene su od strane firme „Slavisan“ iz Podgorice. Pored objekata, DDD je sprovedena i u **kućicama na putnim prelazima** duž južne i sjeverne pruge, kao i u **motornim pružnim vozilima**.

Nabavka službene i zaštitne odjeće i opreme

U protekloj godini objavljen je **javni poziv** za nabavku:

- **Zimske službene i zaštitne odjeće i obuće (4 partije).**
- **Ljetnje službene i zaštitne odjeće (2 partije).**

Zaključeni su ugovori sa renomiranim firmama:

- **„Spark“ d.o.o. iz Nikšića** – za ljetnju službenu odjeću i košulje.
- **„Centroslavija“ d.o.o. iz Podgorice** – za zimsku zaštitnu obuću i košulje.

Za sredstva i opremu lične zaštite na radu, očekuje se zaključenje ugovora sa firmom **„Spark“ d.o.o. iz Nikšića**. Postupak nabavke **zimske službene i zaštitne odjeće** je u toku, usljed novog vrednovanja ponuda po rješenju Komisije za zaštitu prava u postupku javnih nabavki.

Distribucija zaštitne opreme i sanitetskog materijala

Tokom protekle godine, izvršena je isporuka:

- **Ljetnjih zaštitnih cipela sa metalnom kapom.**
- **Radnih kombinezona sa skidajućim rukavima.**
- **Radnih odijela sa kapom.**
- **Službenih košulja i zaštitnih rukavica.**

Ova oprema je raspoređena pružnim radnicima, čuvarima pruge-ophodarima, elektromehaničarima i otpravniciima vozova. Takođe, izvršena je nabavka **sanitetskog materijala**, mobilnih kompleta za prvu pomoć i metalnih kutija sa sanitetskim kompletima, čime su svi objekti snabdjeveni potrebnim medicinskim sredstvima.

Obuka zaštitara i medicinski pregledi zaposlenih

U cilju unapređenja sigurnosti, sprovedena je **obuka zaštitara lica i imovine** za:

- **Pružanje prve pomoći.**
- **Zaštitu od požara.**
- **Evakuaciju zaposlenih.**

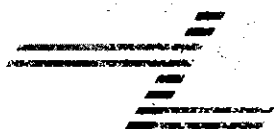
Obuku je realizovao **Crveni krst Crne Gore**, koji je polaznicima izdao sertifikate o završenom kursu prve pomoći.

Shodno **Aktu o procjeni rizika i Pravilniku o zdravstvenim uslovima za željezničke radnike**, u **Medicini rada u Domu zdravlja Podgorica** vrši se **redovno upućivanje zaposlenih** na prethodne, periodične, vanredne i kontrolne ljekarske preglede. Tokom protekle godine, **530 zaposlenih** je podvrgnuto ovim pregledima, te su im izdata **Uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti**, sa ocjenom da li ispunjavaju uslove za rad na svom radnom mjestu.

Evidencije zaštite i zdravlja na radu

U skladu sa **Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu**, redovno se vode sljedeće evidencije:

- **Pregledi i ispitivanja sredstava rada i opreme lične zaštite.**
- **Oposobljenost zaposlenih za bezbjedan rad.**
- **Prethodni i periodični zdravstveni pregledi.**
- **Povrede na radu i bolesti povezane sa radom.**
- **Ispitivanja radne sredine.**
- **Radna mjesta sa povećanim rizikom.**

- **Zaposleni raspoređeni na radnim mjestima sa povećanim rizikom.**

Plan zaštite i zdravlja na radu za narednu godinu

U cilju sprečavanja rizika od povreda i profesionalnih oboljenja, nastaviće se sa:

- **Urgencijama za sprovođenje mjera zaštite i zdravlja zaposlenih.**
- **Obavezom primjene propisanih mjera zaštite na radu.**
- **Preventivnim djelovanjem kako bi se izbjegle neželjene posljedice po Društvo i zaposlene.**

Sredstva za sprovođenje ovih mjera predviđena su **Planom javnih nabavki za 2025. godinu.**

Kontinuirana profesionalna edukacija – temelj stručnosti i sigurnosti u željezničkom saobraćaju

U cilju osiguranja visokog nivoa stručnosti i sigurnosti u željezničkom saobraćaju, zaposleni koji obavljaju poslove vezane za upravljanje i regulisanje saobraćaja podvrgnuti su **kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji**, koju organizuju **šefovi radnih jedinica.**

Ova edukacija se sprovodi u skladu sa **Programom redovnog poučavanja**, definisanim **Pravilnikom o stručnoj spremi radnika koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja.** Pravilnik precizno određuje **godišnji fond sati** redovnog poučavanja za svako zanimanje, čime se osigurava sistematičan pristup stručnom usavršavanju.

Redovno poučavanje zaposlenih vrši se prema **pregledu fonda sati** potrebnih za realizaciju programa, koji je prilagođen specifičnostima svakog zanimanja. Ovaj pristup omogućava:

- **Neprekidno usavršavanje zaposlenih** u skladu sa zahtjevima posla.
- **Povećanje sigurnosti i efikasnosti** u obavljanju radnih zadataka.
- **Unapređenje kompetencija** kroz stručno vođene edukacije.

Kako bi se obezbijedio **potrebni kontinuitet edukacije**, zaposleni koji se nalaze na **zamjeni u drugim organizacionim cjelinama** obavezni su da prisustvuju redovnom poučavanju u jedinici u kojoj trenutno obavljaju svoje radne zadatke. Na taj način se osigurava da svi zaposleni, bez obzira na privremene promjene u radnom angažmanu, ostanu u toku sa najnovijim standardima i procedurama u oblasti željezničkog saobraćaja.

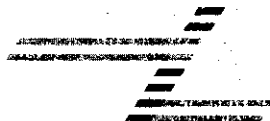
Selekcija i stručna obuka novozaposlenih – osnova kvalitetnog kadra u željezničkom saobraćaju

Proces selekcije novozaposlenih odvija se kroz pažljivo odabiranje kandidata koji su se prijavili na oglas, pri čemu se procjenjuju njihove **stručne reference** i ispunjenost drugih uslova propisanih **Aktom o sistematizaciji.** Ovaj postupak osigurava da se na ključnim radnim pozicijama angažuju kompetentni i kvalifikovani pojedinci.

Za pripravnike koji se zapošljavaju na radnim mjestima vezanim za **neposredno učešće u vršenju željezničkog saobraćaja**, proces selekcije uključuje:

- **Stručnu obuku**, koja obuhvata teorijski i praktični dio.
- **Rad pod nadzorom**, gdje pripravnici stiču iskustvo uz mentorstvo iskusnih stručnjaka.
- **Polaganje stručnih ispita**, u skladu sa **Pravilnikom o stručnoj spremi radnika koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja.**

Ovaj sistem obuke i provjere znanja osigurava da svaki novi zaposleni posjeduje neophodne vještine i kompetencije za sigurno i efikasno obavljanje poslova u željezničkom sektoru.

Saradnja sa obrazovnim institucijama – ulaganje u buduće stručne kadrove

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica aktivno sarađuje sa **JU Srednjom stručnom školom „Ivan Uskoković“**, gdje se na smjerovima za željeznička zanimanja, uz učešće predavača iz ovog Društva, vrši **školoвање budućih stručnjaka** u oblasti željezničkog saobraćaja. Ova saradnja formalizovana je **ugovorom o poslovno-tehničkoj saradnji**, čime se osigurava kontinuirana podrška u obrazovanju i stručnom usavršavanju učenika.

Kako bi se obezbijedio kvalitetan kadar za željeznički sektor, pokrenut je **program prekvalifikacije kadrova** za obuku budućih **saobraćajno-transportnih tehničara -- otpravnika vozova**. Kandidati koji uspješno završe školovanje biće primljeni na rad u Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica na **najmanje dvije godine**.

U okviru **Sektora za upravljanje i regulisanje saobraćaja**, pripravnički staž za zanimanje **saobraćajno-transportni tehničar – otpravnik vozova** u trajanju od **šest mjeseci** odradilo je **12 pripravnika**. Od njih:

- **7 kandidata** je uspješno položilo stručni ispit i uključeni su u redovan proces rada.
- **5 kandidata** su u završnoj fazi polaganja stručnog ispita.

Kako bi se osigurao kontinuitet u zapošljavanju kvalifikovanih kadrova, ŽICG će raspisati **konkurs za prijem novih pripravnika**, koji će početkom **marta 2025. godine** započeti svoj pripravnički staž.

Prisutni **deficiti i suficiti** u ponudi i tražnji radne snage, posebno kod pojedinih zanimanja, nameću potrebu za realizacijom **niza programa** usmjerenih na prilagođavanje obrazovnih profila potrebama poslodavaca.

U tom kontekstu, posebno se ističe **važnost obrazovnih programa**, koji kombinuju **teorijska znanja sa praktičnim radom**, realizovanim prema unaprijed definisanim programima. Ovaj pristup omogućava **pravovremenu pripremu učenika za buduće poslove**, čime se obezbjeđuje **kvalitetan i kompetentan kadar** za željeznički sektor.

Stručno osposobljavanje – ulaganje u buduće kadrove željezničke infrastrukture

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica aktivno učestvuje u **programu stručnog osposobljavanja**, koji se sprovodi pod okriljem **Vlade Crne Gore**, putem **Uprave za ljudske resurse**. Ovaj program omogućava mladim stručnjacima da steknu **praktična znanja i iskustvo**, neophodna za uspješno obavljanje poslova u željezničkom sektoru.

Tokom perioda stručnog osposobljavanja, kandidati su **pod nadzorom mentora**, koji ih usmjeravaju kroz radne procese i pružaju im podršku u savladavanju ključnih vještina. Kako bi se osigurao kvalitetan nadzor i evaluacija napretka, **svakog mjeseca** se Upravi za ljudske resurse dostavljaju **izvještaji o obavljenom stručnom osposobljavanju**, koje potpisuju:

- **Kandidati** koji učestvuju u programu.
- **Mentori** koji prate njihov rad i razvoj.
- **Odgovorno lice** u ŽICG AD Podgorica, koje ovjerava izvještaje.

Tokom 2024. godine, sprovedene su **brojne aktivnosti** u vezi sa stručnim osposobljavanjem, usmjerene na:

- **Unapređenje praktičnih vještina kandidata** kroz rad na konkretnim projektima.
- **Povećanje stručne kompetencije** kroz mentorstvo i edukaciju.
- **Pripremu kandidata za buduće zaposlenje** u željezničkom sektoru.

Ovaj program predstavlja **važan korak ka jačanju kadrovskih kapaciteta** i osigurava da budući zaposleni posjeduju neophodne vještine i znanja za efikasno obavljanje poslova u oblasti željezničke infrastrukture.

Obuka zaposlenih – temelj stručnosti i sigurnosti u željezničkom saobraćaju

U cilju osiguravanja visokog nivoa stručnosti i sigurnosti u željezničkom saobraćaju, Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica sprovodi **stručnu obuku pripravnika za samostalan rad**, u skladu sa **Programom stručne obuke pripravnika**, definisanim **Pravilnikom o stručnoj spremi radnika koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja**.

Ova obuka obuhvata:

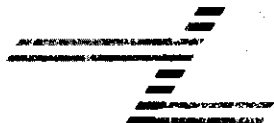
- **Teorijski dio**, koji pruža neophodna znanja o pravilima, procedurama i tehničkim aspektima rada.
- **Praktični dio**, gdje pripravnici stiču iskustvo kroz rad na terenu, pod nadzorom mentora.
- **Dužinu trajanja obuke**, koja zavisi od složenosti zanimanja i nivoa kvalifikacije.

Tokom obuke, pripravnici vode **dnevnik rada**, koji dokumentuje njihov napredak i stečene vještine. Ovaj dnevnik, potpisan od strane mentora, prilaže se uz prijavu za **polaganje stručnog ispita za rad na željeznici**, čime se potvrđuje njihova spremnost za samostalno obavljanje poslova.

Pored obuke pripravnika, Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica posvećena je **unapređenju stručne osposobljenosti i inoviranju znanja svih zaposlenih**. U tom cilju, Društvo je spremno da:

- **Upućuje zaposlene na stručne kurseve i seminare**, kako bi se osigurala njihova kontinuirana edukacija.
- **Prati nove zakonske propise**, čime se obezbjeđuje usklađenost sa aktuelnim regulativama i standardima.
- **Podstiče profesionalni razvoj**, kroz programe dodatne edukacije i specijalizacije.

Ovaj pristup omogućava zaposlenima da **održavaju visok nivo kompetencija**, unaprijede svoje vještine i doprinesu efikasnosti i sigurnosti željezničkog saobraćaja.

8. Informacije o izloženosti rizicima

• Ciljevi i metode upravljanja finansijskim rizikom

U skladu sa članom 12 stav 3 Zakona o računovodstvu („Sl.list CG“ br. 145/21), ovaj dio Izvještaja menadžmenta sadrži:

- informacije o **ciljevima i metodama** upravljanja finansijskim rizikom, uključujući politiku **izbjegavanja ili smanjenja gubitaka** za značajne transakcije;
- analizu **izloženosti Društva** različitim vrstama finansijskih rizika, uključujući **rizik cijena, kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik novčanog toka**;
- ciljeve i politike u upravljanju ovim rizicima, kao i strategije zaštite od negativnih uticaja tržišnih neizvjesnosti.

U skladu sa članom 5 stav 1 tačka 3 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl.list CG“ br. 75/18), **rizik** se definiše kao mogućnost nastanka događaja koji može negativno uticati na ostvarivanje ciljeva Društva.

Upravljanje rizicima obuhvata **identifikaciju, procjenu i praćenje** faktora koji mogu ugroziti poslovanje, uz sprovođenje mjera koje minimiziraju negativne uticaje i osiguravaju stabilnost Društva.

Društvo je usvojilo **Plan unapređenja upravljanja i kontrola**, radi usklađivanja poslovanja sa odredbama Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

8.1. Izloženost finansijskim rizicima

Društvo je izloženo različitim vrstama finansijskih rizika, koji uključuju:

• Rizik cijena

Cjenovni rizik može biti uzrokovan **promjenama deviznog kursa, kamatnih stopa i tržišnih uslova**:

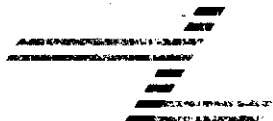
- **Valutni rizik:** ŽICG nije izložena valutnom riziku, jer nije ulagala u finansijske instrumente denominirane u stranoj valuti.
- **Kamatni rizik:** Potencijalna promjena kamatnih stopa može nepovoljno uticati na Društvo, ali trenutne bilansne pozicije nisu značajno izložene ovom riziku.
- **Tržišni rizik:** Obuhvata fluktuacije fer vrijednosti budućih novčanih priliva uslijed promjena tržišnih uslova.

• Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja mogućnost **finansijskog gubitka** zbog nesposobnosti druge strane da ispuni svoje obaveze. Ovaj rizik se odnosi na:

- **gotovinu i gotovinske ekvivalente,**
- **depozite kod banaka,**
- **potraživanja od kupaca.**

Društvo upravlja kreditnim rizikom primjenom **politika, procedura i kontrola**, dok se neizmirena potraživanja prate i preduzimaju odgovarajuće mjere naplate. Društvo **nema odobrene kredite** članovima organa upravljanja.

- **Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti odnosi se na mogućnost **nemogućnosti ispunjenja finansijskih obaveza**. Cilj Društva je održavanje **optimalne ravnoteže** između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti, kroz:

- praćenje **planiranih i stvarnih novčanih tokova**,
- korišćenje **prekoračenja na računima** kao mehanizma stabilnosti.

- **Rizik novčanog toka**

Efikasno upravljanje novčanim tokom osigurava:

- identifikaciju **ključnih faktora koji utiču na prilive i odlive**,
- optimizaciju **finansijskih resursa** kako bi se osiguralo dugoročno pokrivanje obaveza.

Ova analiza novčanih tokova, poznata i kao **procjena solventnosti**, omogućava donošenje **strategijskih investicionih i finansijskih odluka**, posebno sa aspekta kreditora.

8.2. Ciljevi i politike upravljanja finansijskim rizikom

Upravljanje finansijskim rizicima usmjereno je na **minimiziranje negativnih uticaja nepredvidivih tržišnih promjena**.

Poseban fokus stavljen je na:

- **sigurno i racionalno raspolaganje** finansijskim sredstvima i imovinom Društva,
- **očuvanje likvidnosti** i osiguranje stabilnog finansijskog poslovanja.

Društvo nije koristilo zaštitne instrumente poput **hedžinga**, ali nastoji da upravljanje finansijskim rizicima bude **efikasno, transparentno i usklađeno** sa najboljim praksama.

9. Nefinansijske informacije

Ovaj dio **Izveštaja menadžmenta** pripremljen je u skladu sa **članom 14. Zakona o računovodstvu**, pri čemu je jedan dio informacija izdvojen u formi **nefinansijskih podataka**, dok se ostale informacije zahtijevane ovim članom nalaze u prethodnim poglavljima.

9.1. Poslovni model Željezničke infrastrukture CG AD Podgorica

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD predstavlja **društvo kapitala** osnovano u skladu sa **Zakonom o privrednim društvima** kao **akcionarsko društvo**, čiji je kapital podijeljen na akcije.

Pretežna djelatnost Društva (šifra **4212**) obuhvata **izgradnju željezničkih pruga i podzemnih željeznica**, odnosno pružanje **usluga od javnog interesa**.

Kao **javno dobro u opštoj upotrebi** u vlasništvu države Crne Gore, Željeznička infrastruktura u svojstvu **upravljača infrastrukture** investira u **izgradnju, održavanje i modernizaciju** željezničke mreže, koja se prostire na **327,72 km**.

Upravljanje infrastrukturom podrazumijeva:

- organizaciju i regulaciju **željezničkog saobraćaja**,
- **održavanje i zaštitu** infrastrukture,
- osiguravanje **pristupa i dodjelu kapaciteta** svim zainteresovanim željezničkim prevoznicima koji ispunjavaju zakonske uslove,
- određivanje **naknada za korišćenje** infrastrukturnih kapaciteta,
- izradu i objavljivanje **reda vožnje**.

9.2. Ulaganja u zaštitu životne sredine

Željeznička infrastruktura posvećena je **odgovornom poslovanju**, s ciljem **minimiziranja otpada, optimizacije potrošnje resursa i smanjenja uticaja na životnu sredinu**.

Mjere koje se preduzimaju radi zaštite životne sredine uključuju:

- pravilno **odlaganje i skladištenje** pružnih drvenih pragova,
- **sortiranje otpada** na komercijalni otpad i elektronsku opremu nakon popisa,
- **uređenje pružnog pojasa** i redovno uklanjanje otpada,
- **smanjenje štampanja** i reciklažu papira, uz planirano uvođenje **elektronske pisarnice**,
- **ugradnju LED rasvjete** u poslovnim prostorima Društva,
- planiranu **ugradnju solarnih panela** za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora.

9.3. Socijalna i kadrovska pitanja

Misija upravljanja ljudskim resursima u ŽICG usmjerena je na **razvoj i održavanje visokog nivoa stručnosti i motivacije** zaposlenih radi uspješne realizacije poslovnih planova.

Društvo kontinuirano organizuje:

- **obuku i polaganje stručnih ispita** za rad na željeznici,
- **obuku za zaštitu na radu** za svakog novozaposlenog.

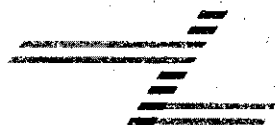
Kolektivnim ugovorom, u skladu sa **Zakonom o radu** i **Opštim kolektivnim ugovorom**, uređuju se prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih, kao i međusobni odnosi sa **Sindikatom**. Ključne tačke Kolektivnog ugovora obuhvataju:

- zasnivanje i izmjenu **ugovora o radu**,
- **stručno osposobljavanje i usavršavanje** zaposlenih,
- regulisanje **radnog vremena**, odmora i odsustava,
- zaštitu **bezbjednosti i zdravlja** zaposlenih,
- utvrđivanje **zarada, naknada i drugih primanja**,
- prava **sindikalnog udruživanja**, pri čemu u Društvu djeluju **dva reprezentativna sindikata**.

Prosječna zarada u Društvu je **oko 21% niža od državnog prosjeka**, ali **muškarci i žene primaju jednake plate za iste poslove**.

Društvo aktivno sprovodi mjere zaštite zaposlenih, uključujući:

- prijavljivanje **mobinga** imenovanom licu za postupanje po prijavama,
- dostavljanje **Obavještenja o zabrani zlostavljanja na radu** svim zaposlenima,
- zapošljavanje **osoba sa invaliditetom** i mjesečne uplate u budžetski fond za njihovu podršku.

9.4. Poštovanje ljudskih prava

Željeznička infrastruktura striktno poštuje **sva ljudska prava** zagarantovana **Ustavom Crne Gore**.

Poseban fokus stavljen je na:

- zaštitu **trudničkih i porodijskih prava** zaposlenih žena,
- poštovanje **Zakona o zaštiti podataka o ličnosti**,
- osiguravanje **bezbjednih radnih uslova** kroz niz mjera koje uključuju:
 - sprovođenje **preventivnih mjera** zaštite zdravlja na radu,
 - edukaciju zaposlenih o **bezbjednom radu**,
 - korišćenje **opreme za ličnu zaštitu** i redovne kontrole njene primjene.

9.5. Borba protiv korupcije

U skladu sa **Zakonom o sprečavanju korupcije**, Društvo je usvojilo **Plan integriteta**, koji sadrži mjere za **prevenciju koruptivnog i neetičkog ponašanja**.

Organi upravljanja obavezni su da:

- prijavljuju **lične interese**,
- izbjegavaju **sukobe interesa**,
- čuvaju **poslovne tajne**,
- poštuju **zabranu konkurencije**.

Zakon propisuje **obavezu prijavljivanja poklona većih od 50 €, dok u 2024. godini nije zabilježeno prijavljivanje poklona** od strane članova organa upravljanja.

U Društvu je imenovano lice za prijem i postupanje po **obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti**, a poslovanje se zasniva na **transparentnosti i finansijskoj odgovornosti**.

10. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica je, u skladu sa članom 15. Zakona o računovodstvu („Sl. list Crne Gore“ br. 145/21 i 152/22), objavila svoju Izjavu o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja:

- Odlukom Odbora direktora br. 10633/13 od **10. novembra 2009. godine**, prihvaćen je **Kodeks korporativnog upravljanja** Montenegroberze AD Podgorica, koji se primjenjuje od **maja 2009. godine**. Kodeks je dostupan na zvaničnoj stranici Montenegroberze: Kodeks korporativnog upravljanja.

Odstupanja od Kodeksa korporativnog upravljanja

Željeznička infrastruktura se pridržava odredbi Kodeksa, uz sljedeće izuzetke:

- Odbor direktora nije formirao **Komisiju za imenovanja**, dok je **Komisiju za naknade** osnovao sa zadatkom izrade **Politike naknada** (član 27).
- Odbor nije formirao druge komisije, uključujući **Komisiju za strateško planiranje** i **Komisiju za razvoj korporativnog upravljanja** (član 28).
- Odbor direktora nije donio **pravila i procedure** za rješavanje eventualnih korporativnih sukoba (član 44).

Sistem unutrašnjih kontrola i upravljanje rizicima u postupku finansijskog izvještavanja

Odbor direktora kvartalno razmatra i usvaja **Izveštaje o upravljanju**, koji se dostavljaju i objavljuju na sajtu **Komisije za tržište kapitala**. Njihova forma je slična **Izveštaju menadžmenta**, s obzirom na to da Komisija nije propisala precizan sadržaj.

Prije usvajanja izvještaja, njih analiziraju **Služba za unutrašnju reviziju** i **Revizorski odbor**, koji daju mišljenje i preporuke za unapređenje poslovanja. **Godišnji izvještaj o poslovanju** razmatra Odbor direktora, dok ga Skupština akcionara usvaja na **redovnoj sjednici**.

Međutim, **sistem unutrašnjih kontrola i upravljanja rizicima** nije u potpunosti uspostavljen prema odredbama **Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru** („Sl.list CG“ br. 75/18). Ne postoje pisane procedure ni procijenjeni rizici u postupku finansijskog izvještavanja.

Podaci o vlasnicima akcija

Informacije o vlasničkoj strukturi dostupne su u poglavlju **2. Vlasništvo i struktura kapitala**.

Željeznička infrastruktura **nema** vlasnike akcija sa posebnim pravima kontrole, ograničenjima glasačkih prava ili periodima ograničenja ostvarenja prava glasa. Takođe, **ne postoje posebna pravila** u vezi sa:

- imenovanjem i opozivom članova Odbora direktora, Revizorskog odbora, Izvršnog direktora i direktora sektora,
- emitovanjem akcija ili sticanjem sopstvenih akcija.

Podaci o sastavu i radu upravljačkih i nadzornih tijela

Detaljne informacije o sastavu **Odbora direktora**, **Revizorskog odbora** i **Službe za unutrašnju reviziju** dostupne su u poglavlju **2. Vlasništvo i struktura kapitala**.

Politika raznolikosti

Željeznička infrastruktura primjenjuje smjernice i načela poslovnog i profesionalnog ponašanja, jačajući korporativnu i vlasničku odgovornost radi postizanja optimalnih rezultata za sve stejkholdere.

U Crnoj Gori, **politika raznolikosti** regulisana je **Zakonom o rodnoj ravnopravnosti** („Sl.list CG“ br. 42/07, 40/11 i 35/15). Ovim zakonom propisano je ostvarivanje prava po osnovu rodne ravnopravnosti, uz mjere za eliminisanje diskriminacije i stvaranje jednakih mogućnosti za sve.

Iako u 2024. godini nije usvojen zvaničan dokument **Politika raznolikosti**, rukovodstvo Društva u svom radu primjenjuje principe raznolikosti, uključujući:

- rodnu ravnopravnost,
- obrazovnu raznolikost zaposlenih,
- pripadnost različitim vjerama,
- starosnu strukturu zaposlenih.

Pri izboru rukovodećih lica primjenjuju se **principi ravnopravnosti**, uzimajući u obzir obrazovne profile, raspon znanja, vještina i iskustava. U skladu sa **Zakonom o radu** i **Kolektivnim ugovorom**, zabranjena je diskriminacija, uznemiravanje ili zlostavljanje zaposlenih.

Na kraju **2024. godine**, Odbor direktora broji **5 muškaraca**, dok je izvršna direktorica žena. Strukturu **direktora sektora** čine **4 žene** i **3 muškarca**.